T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

145038

RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLİĞİNE VE ÖĞRETİM SÜREÇLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE GÖRÜŞLERİ

145038

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Serap TÜZÜN

Uygun Görülmüştür
Doç. Şeniz AKSOY

Tez Danışmanı
Doç. Şeniz AKSOY

Ankara,2004

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Serap TÜZÜN'e ait "Resim-İş dersi öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Öğretmenliğine Ve Öğretim Süreçlerine Yönelik Tutumları Ve Görüşleri" adlı çalışma jürimiz tarafından uygun bulunarak, Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan .....

Doç. Şeniz AKSOY (Danışman)

Üye .....

Yrd. Doç. Yusuf Baytekin BALCI

Üye .....

Yrd. Doç. Dr. Melek ÇAKMAK

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Resim-İş dersi öğretmenlerinin Resim-İş öğretmenliğine ve öğretim süreçlerine yönelik tutumlarının ve görüşlerinin incelenmesidir.

Araştırmaya Ankara il sınırları içinde bulunan Çankaya, Etimesgut, Sincan ve Yenimahalle ilçelerindeki 90 İlköğretim okulunda görev yapan 84 Resim-İş Öğretmeni katılmıştır.

Bu araştırmanın yürütülmesinde *tarama modeli* kullanılmıştır. Araştırma ile Resim-İş dersi öğretmenlerinin, mesleğe ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları ile resim-iş dersi program ve öğretim uygulamaları değerlendirilmektedir. Bu belirlemeler, resim-iş dersi öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olması nedeniyle araştırma betimsel niteliktedir.

Araştırmada nicel teknikler kullanılmıştır. Bunlar, öğretmenlere uygulanan anket ve tutum ölçekleridir. Anket ve tutum ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliliği öncelikle 30 öğretmen ile sınanmıştır. Ankara'da 2003-2004 öğretim yılında Yenimahalle, Sincan, Çankaya, Beypazarı, Bala, Etimesgut ilçelerinde bulunan 65 okuldaki 84 öğretmen araştırmanın çalışma evrenini oluşturmuştur. Nicel verilerin analizinde yapı geçerliliğinin tespit edilmesi amacıyla Temel Bileşenler Analizi Tekniği (Principal Component Analysis) kullanılarak, ölçeğin kaç faktörden oluştuğu belirlenmeye çalışılmıştır. İstatistiksel çözümlemeler için SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

Sonuç olarak, Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılık taşımadığı, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumlarının kıdemlerine göre farklılık taşıdığı, resim-iş öğretmenlerin resim-iş dersi programını uygularken çok sayıda faktörü göz önünde bulundukları söylenebilir.

ABSTRACT

The purpose of this research is the investigation of art teachers for their method applications at art teaching and its periodical duration.

During the period of this research, 84 drawing course servicing instructors had participated from 90 primary schools of the capital city of Ankara's districts inÇankaya, Etimesgut, Sincan and Yenimahalle.

Inquiry method is applied in execution of this research. With this research; manners of job utilities and course education processes with drawing course program and teaching applications of this course instructors are evaluated. These determinations are in descriptive status according to the drawing instructors.

Quantitative techniques had been used in this research. These are the questionnaire and attitude which applied for the instructors. The validity and reliability is firstly examined with 30 instructors. In, 2003-2004 educational year term; from Ankara's districts of Yenimahalle, Sincan, Çankaya Beypazarı, Bala and Etimesgut 65 schools of 84 instructors had formed the base. For this investigation of quantitative data analysis structural validity stabilisation goal is applied for determination of how many factors of scale has occured by using principal component analysis. For statistical solutions, the Statistical Packet For The Social Science program has been contributed.

In conclusion, there can be said that; the instructor's manners according to their job sight viewing and educational process and changes for their gender, has no differences; and on the other hand, seniorities by integration of this manner has differences. Lastly, what is told during the drawing instructors course program and scale program applications that there have many different factors.

ÖNSÖZ

Yirmi birinci yüzyıla Milenyum çağı denmesinin nedenlerinden biri bu yüzyılda bilgi iletişim hızının artmasıdır. İnsanın tüm bu bilgileri öğrenmesi şöyle dursun, bilgi iletişim hızına yetişmek imkansızlaşmıştır. Çözüm olarak genel alanlar içinde özel branşlaşmalar yoluna gidilmiştir.

İnsanın ihtiyaçlarının böylesine hızlı değiştiği 21.yy'da Görsel Sanatlar Eğitim Programları (GSP) da bu hızdan payını almıştır. Özellikle Görsel Sanatlar Eğitimi (GSE) alanında yapılan araştırmalar son elli yılda hız kazanmıştır. Konuya tüm eğitim programları açısından bakarsak, Türkiye'de Resim-İş Eğitimi(GSE) dersi, konu alanı itibariyle diğer derslere göre ikinci planda tutulmuştur. GSE 'nin örgün eğitim programları içerisindeki yeri ve önemi son zamanlarda tartışmaya açılmıştır.

GSE'nin nasıl verilmesi gerektiği 1997 yılından sonra Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'nun hazırladığı yeniden yapılanma programıyla tekrar gündeme gelmiştir. YÖK, Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi dahilinde Resim-İş öğretmeni yetiştiren fakültelerin programlarında yapılan en önemli değişikliklerden biri de, Özel Öğretim Yöntemleri ve Araştırma Teknikleri derslerine verilen ağırlığın arttırılmasıdır. Bu programda, Görsel Sanat Eğitimcileri (GSe)'nin alan bilgisi yanında eğitim yöntem bilgisi derslerinin de içeriği değiştirilmiştir. Yeni program içeriğinde GSE'nin psikomotor, duyuşsal ve bilişsel süreçlerini harekete geçiren bir yaklaşıma yer verilmektedir. Bunun için aynı programda Resim-İş dersi için uygulanacak içeriğin yanında ortam, araç gereçler ne denli önemliyse Resim-İş öğretmenleri (GSe)'nin kullandığı yöntem ve yaklaşımlar ile bunların planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi oldukça önem taşır.

Araştırmada yukarıda belirttiğimiz amacı gerçekleştirebilmek için; Resim-İş Öğretmenleri(GSe)'nin kullandıkları ders yöntem ve teknikleri yanında eğitim süreçlerinde gerçekleştirdikleri tutumlar incelenmiştir. İncelenen tutumlar, öğretmenin genel mesleki yeterliği, öğretmenin öğrenciyi yönlendirebilmesi ile ilgili

tutumların ölçülmesi, öğretmenin Resim-İş(GSE) derslerinde kullandığı öğretim yöntem-tekniklerine ilişkindir.

Araştırmanın raporu dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmanın problem durumu, amacı ve önemi, problem cümleleri, sayıtlılar, sınırlamalar, tanımlar, alt başlıkları yer almaktadır.

İkinci Bölümde, araştırmada kullanılan yöntem, veri toplama araçlarının hazırlanması ve uygulanması sırasında yapılan işlemler, anket ve tutum ölçeğinin çözümlenmesinde yararlanılan teknikler açıklanmaktadır.

Üçüncü bölümde bulgular ve yorumlara yer verilmektedir. Araştırmada, her alt problem için ulaşılan bulgular ayrı başlık altında verilmektedir.

Dördüncü bölümde ise, araştırma sonunda varılan sonuçlar ve bu sonuçlara dayanılarak yapılan öneriler yer almaktadır. Araştırmanın raporunda yararlanılan kaynaklar ve eklerde bulunmaktadır.

Araştırmanın sonucunda ortaya çıkan bulgulardan; Resim-İş öğretmenleri Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılık taşımadığı, Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumlarının kıdemlerine göre farklılık taşıdığı, Öğretmenler resim-iş dersi programını uygularken çok sayıda faktörü göz önünde bulundukları, öğretmenlerin uygulamalarda en fazla, pastel boya, sulu boya ve karakalem malzemelerini kullandıkları, Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programına yönelik görüşlerinin ve programı uygulama becerilerinin kıdemlerine göre değişmediği söylenebilir.

Araştırmanın başlangıcından sonuna kadar yardımlarını ve desteğini esirgemeyen danışmanım Doç. Şeniz AKSOY'a, araştırma sürecinde önerileri ile

yardımcı olan Prof. Dr. Vedat ÖZSOY'a, Yrd. Doç. Yusuf Baytekin Balcı'ya, araştırmanın öneri aşamasından sonuna kadar tecrübesini ve desteğini esirgemeyen arkadaşım Doktora öğrencisi Aygül AYKUT'a ve son olarak araştırmamı gerçekleştirmemde bana destek olan annem Hatice TÜZÜN'e, babam Seyfettin TÜZÜN'e ve kardeşim Yücel TÜZÜN'e teşekkürlerimi sunarım.

Mayıs 2004

Serap TÜZÜN

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....i
ABSTRACT.....ii
ÖNSÖZ.....iii
İÇİNDEKİLER.....vi
KISALTMALAR.....vii
TABLOLAR LİSTESİ.....viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....x
BÖLÜM 1
GİRİŞ
Problem Durumu..... 1
Problem Cümlesi..... 12
Araştırmanın Amacı ve Önemi..... 15
Sayıtlılar..... 19
Sınırlamalar..... 20
Tanımlar..... 20
BÖLÜM II
YÖNTEM.....22
Araştırmanın evren ve örneklemi.....22
Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması.....29
BÖLÜM III
BULGULAR VE YORUMLAR..... 32
BÖLÜM IV
Sonuçlar.....76
Öneriler.....78
KAYNAKÇA.....79
EKLER.....82

KISALTMALAR

GSE : Görsel Sanatlar Eğitimi

GSe : Görsel Sanatlar Eğitimcisi(Resim-İş Öğretmeni)

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

GSP : Görsel Sanatlar Eğitimi programı

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO

2.1. Çalışma Evreninde Yer Alan Öğretmenlere İlişkin Betimsel Bilgiler

2.2. Ankette Yer Alan Öğelere İlişkin Maddelerin Faktör Yükleri, Toplam Variyansı Açıklama Oranları Ve Alpha Güvenirlik Katsayıları

2.3. Ölçeğin Toplam Variyansı Açıklama Oranları

2.4. Tutum Ölçeğinde Yer Alan Öğelere İlişkin Maddelerin Faktör Yükleri, Toplam Variyansı Açıklama Oranları Ve Alpha Güvenirlik Katsayıları

2.5. Tutum Ölçeğinin Toplam Variyansı Açıklama Oranları

3.1.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları

3.1.2.1. Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde, Öğrencilerin Yönlendirilmesine İlişkin Öğretmen Tutumları

3.1.2.2. Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde, Kullanılan Yöntem-Tekniklere İlişkin Öğretmen Tutumları

3.2.1. Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.2.2.1. Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Öğrencilerin Yönlendirilmesine Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.2.2.2. Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.3.1. Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.3.2.1. Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Öğrencilerin Yönlendirilmesine Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.3.2.2. Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

TABLO

3.4.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programıyla ilgili Genel Görüşlerine İlişkin Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama ($\bar{x}$) Ve Standart Sapmalar (ss)

3.4.2.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Yöntem Seçerken Dikkat Ettikleri Noktalara İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

3.4.2.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Kullanılacak Malzemeyi Seçerken Dikkat Ettikleri Noktalara İlişkin Frekans(f) Ve Yüzdeler (%)

3.4.2.3. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Kullandıkları Malzemelere İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

3.4.2.4. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Yaptırdıkları Faaliyetlere İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

3.4.2.5. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Kullandıkları Anlatım Yöntemlerinin Ders Süresine Oranına İlişkin Frekans(f) Ve Yüzdeler (%)

3.4.2.6. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Yaptıkları Uygulamaların Ders Süresine Oranına İlişkin Frekans(f) Ve Yüzdeler (%)

3.4.3. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptıkları Etkinliklere İlişkin Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama($\bar{x}$) Ve Standart Sapmalar (ss)

3.5.1. Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programıyla İlgili Genel Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.5.2. Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptıkları Etkinliklerin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.6.1. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programıyla İlgili Genel Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

3.6.2. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptıkları Etkinliklerin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİL

3.1.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları

3.1.2.1. Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde, Öğrencilerin Yönlendirilmesine İlişkin Öğretmen Tutumları

3.1.2.2. Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem Ve Tekniklere İlişkin Öğretmen Tutumları

3.2.1. Cinsiyet Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

2.2.1. Cinsiyet Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Yönlendirilmesine Yönelik Tutumların Karşılaştırılması

3.3.1. Kıdem Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

3.3.2.1. Kıdem Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Yönlendirilmesine Yönelik Tutumların Karşılaştırılması

3.3.3.2.2. Kıdem Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem Ve Tekniklere Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

3.4.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Hakkındaki Genel Görüşleri

3.4.2.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Yöntem Seçerken Dikkat Ettiği Noktalar

3.4.2.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Malzeme Seçerken Dikkat Ettiği Noktalar

3.3.2.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Uygulama Yaptırırken Kullandıkları Malzemeler

3.4.2.4. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Uygulamalarda Yaptırdıkları Faaliyetler

ŞEKİL

3.4.2.6. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Yaptıkları Uygulamaların Ders Süresine Oranı

3.4.3. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Uygularken Yaptırdıkları Faaliyetler

3.5.1. Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Hakkındaki Genel Görüşleri

3.5.2. Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Uygularken Yaptıkları Etkinlikler

3.6.1. Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Hakkındaki Genel Görüşleri

3.6.2. Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programını Uygularken Yaptıkları Etkinlikler

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumuna, araştırmanın amacı ve önemine, sayıtlılara, sınırlamalara, tanımlara yer verilmiştir.

Problem Durumu

Türkiye'de GSE(Görsel Sanatlar Eğitimi) alanındaki değişikliklerin gündeme gelmesi 1982 ve 1997 yapılanmaları ile olmuştur. İlk olarak Resim-İş öğretmeni yetiştiren Enstitüler üniversitelerin ilgili eğitim fakültelerine bağlanmıştır. Bu süreç öğretmen adaylarının seçiminden eğitilmesine değin tartışılmaktadır. Tepecik'e göre; 1982 yılından sonra YÖK'ün kurulması ile üniversitelere bağlanan öğretmen yetiştiren kurumlar bir bakıma politikadan arındırılmış ancak öğretmen eğitimine harcanan alt yapı yatırımları ikinci plana atılmıştır (Tepecik, 2002 :77). YÖK tarafından oluşturulan, 1998 yeniden yapılandırma gerekçelerinde Resim-İş öğretmenleri (GSe)'nin alan bilgisi ve uygulama ağırlıklı programlarda eğitilmeleri eleştirilmiştir. Bu programa göre; Özel Öğretim Metodları derslerinin saatleri arttırılmış ve Araştırma Teknikleri isimli ders programa konmuştur. GSe(Görsel Sanatlar Eğitimci)' lerinin yöntem ve teknikler ile araştırma konusundaki eksiklikleri giderilmeye çalışılmıştır. Programda GSE modeli olarak " Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi" diğer adıyla "Disipline Dayalı Sanat Eğitimi Yöntemi" veya " Kaynaştırılmış Sanat Eğitimi Yöntemleri" kullanılması ön görülmüştür (YÖK-Dünya Bankası MEGP). GSE derslerinde sanat alanının disiplinlerini temel alan bu yöntemde Sanat Tarihi, Estetik, Eleştiri ve Uygulama basamakları ile ders içerikleri hazırlanmaktadır.

Bugün GSE' inde kullanılan yöntem ve tekniklerin yukarıda bahsi geçen dört disiplinle uygulanıp uygulanamayacağı tartışılmaktadır. Tepecik'e göre; 1998 yılından sonra uygulamaya konulan yeniden yapılandırma programı çerçevesinde teorik eğitime kayar görünen bir tarz ortaya çıkmaya başlamış ve bu da ikinci bir sıkıntıyı meydana getirmiştir. Ona göre Resim-İş öğretmenliği eğitiminde yaşanan tartışmaların temelinde bu üç disiplin yatmaktadır(Tepecik, 2002:77).

GSE'nde günümüze değin Resim-İş Öğretmenleri (GSe)' nin kullandığı yöntem ve teknikler genellikle alan bilgisi ve uygulama alanındaki çalışmalarla sınırlı kalmıştır. Bu da GSE'ne farklı perspektiflerden bakabilmeyi olanaksız kılar. Günümüzün gereklerine uygun GSE programlarının etkinleştirilmesinde 1998 yeniden yapılanma programındaki yaklaşımların etkili olabileceği araştırmacı tarafından savunulmaktadır. GSe'lerinin bu yaklaşımlara ihtiyaçları vardır. Özellikle eğitim yöntem ve tekniklerindeki gelişmeleri izlemek bunları ulusal eğitim programları içerisinde değerlendirmek GSe'leri için önemlidir. Yükselen bilimsel paradigma içerisinde pozitivist/akılcı paradigmada farklı olarak ortaya çıkan post-modernizim (modernizim ötesi) gerçeği yorumlarken bilginin ve doğrunun insanların anlam yaratma sürecine etkin olarak katıldığını savunur(Özsoy, 2003:32).

Yeni paradigma tanımında eğitimin amacı, yeni değerler ile bilginin yorumlanması ve belirli bir etkileşim sürecinden sonra ortaya çıkmasını sağlamaktır. Öyle olunca varolan bilgilerin aktarıldığı ortam değil, öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenleriyle etkileşimiyle yeni bilgi ürettikleri bir mekan olarak derslik tanımı vardır(Özden,1999:78). Bilgi toplumunda öğrenmenin sürekliliği ön plana çıkmış iletişim ve bilişim teknolojilerinin de kullanılmasıyla okulların işlevi çok şey öğretmek değil iyi ve doğru şeyler öğreterek öğrencinin kapasitesini geliştirmek olarak yeniden düzenlenmiştir.

Özsoy'a göre; yirmi birinci yüzyıl eğitiminin amacı bilgilendirme değil, bilgi üretme, bilgiye ulaşma ve öğrenmeyi öğretme olarak yeniden tanımlanabilir. Eski paradigmaya göre sadece sayısal-sözel değil aynı zamanda müziksel, kinestetik, uzaysal gibi farklı zeka alanları dikkate alınarak eğitim programları hazırlanmalı, bu

programlarda yaratıcı, özgür ve özgün düşünebilen, yeti, yetenek ve potansiyelleri en üst düzeyde geliştirilmiş, problem çözebilen insanlar yetiştirilmesi amaç olmalıdır(Özsoy, 2003:33).

Sonuçta öğretmenin alanı ne olursa olsun, bilgisini aktarabilmek dışında sahip olacağı niteliklerin gözden geçirilmesi gereklidir. Günümüzde öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçları her geçen gün farklılaşabilmektedir. En önemlisi öğretmen merkezli yaklaşımların yerini öğrenci merkezli yaklaşımlara bıraktığıdır. Bu gelişmeler göz önüne alındığında öğretmenlerden beklentileri farklı boyutlarıyla incelememiz gerekecektir.

SANATSAL ÖĞRENME

Sıkça rastladığımız bir görüşe göre, bazı insanlar sanatı yapmak için bir tür yeteneğe sahiptirler. Bu yetenek onları sanat "yapmaya" teşvik eder, onları bu iş için elverişli kılar. Böyle bir görüş GSE'ini öğrenilebilen, tanımlanabilen, kapsam ve içeriği yönünden diğer bilimsel alanlardan farklı ve onunla örtüşmeyen bir yapıda algılanmasına neden olmaktadır(Özsoy: 2003). Halbuki GSE öğrenmenin kapsamı ve içeriği yönünden disiplinler arası bir bilgiyi gerektirmektedir.

Genel anlamıyla öğrenme Gagne tarafından, insan eğilimlerinde, yetilerinde ve yargılarında değişme olarak tanımlanmıştır. Ancak, bu değişiklik salt büyüme ve doğal gelişim sürecine bağlanamaz(Kırışoğlu: 2002). Gerçek öğrenme bireydeki kapasitenin yetiye dönüşmesi ve bu yetilerin yeniyi yaratacak biçimde gelişmesiyle olur. Sanatsal öğrenme de bu sürecin dışında düşünülmemelidir. Kırışoğlu'na göre sanatın eğitiminde iki ilke üzerinde birleşilmesi gerekmektedir.

Bunlardan birincisi; sanatsal öğrenmenin büyümenin doğal ve otomatik bir sonucu olarak görülmemesidir. Sanat eğitiminden amaç, doğanın gereğini yapmasını beklemek değil, öğretimle bunu geliştirmektir.

Geçmişte uygulamalı çalışmalar(resim, özgün baskı, heykel, v.b.) programların ağırlık alanını oluşturmuştur. Öğrenci sanat yaparsa, sanattan da anlayacağı düşüncesi yaygındı. Bu görüşe göre; çizen, boyayan, resim yapan kişinin sanat yapıtlarına değer yargısı ile yaklaşımları, yapıttan tat almaları kolaylaştığına inanılmaktaydı. Oysa uygulamalar bu kanıyı doğrular görülmemektedir. Sanat eğitiminde çalışma alanları birbirini tamamlayan bir bütünün parçaları gibi düşünüldüğünde ancak ve gerçek anlamda sanatsal öğrenme tamamlanmamaktadır (Kırışoğlu:2002).

Sanatsal öğrenmede ikinci davranış, çocuğun ya da sanatçının düşünce ve anlatımına uygun simge yaratmasıyla ilgilidir. Bu davranış içinde çocuk ya da sanatçı imgelerini, düşünülerini ve duygularını gereci işleyerek görselleştirir. Bu işlemde temel, kavramsal aklın oluşturduğu malzemenin geri dönüşümünü sağlamaktır.

Birinci öğrenme sürecinin aksine bu öğrenme süreci içinde kimi sorunları sıralamak gerekirse; en önce öğrenilmesi gereken sorun küçültmedir. Görünen nesnenin iki boyutlu bir yüzeye yerleştirilmesidir. Buna kısaca sanatsal sorun çözme sürecide denebilir(Kırışoğlu:2002).

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNİN GEREKLİLİĞİ

Vedat Özsoy GSE' nin aşağıda açıklanan amaç ve içerikleri gerçekleştirmede öğrenmenin kapsamı açısından ne kadar değer taşıdığına dikkatleri çekmektedir. GSE'inin bu açıdan; görsel okuryazarlık kazanmada, estetik karar verebilme yeteneklerini geliştirmede, sanat eleştirisi, estetik ve sanat tarihi konularına ilişkin analiz ve sentez yapabilmeleri gibi konularda öğrencinin kendini gerçekleştirmesine olanak tanıdığı vurgulanmaktadır(Özsoy:2003).

Ayrıca GSE'i yaşantımıza canlılık, yaşama ve dünyaya karşı duyarlılık getirmemizde temel teşkil ederek, inandıklarımıza saygı duymayı onları uygun yolla

savunabilmeyi de beraberinde getirebilir. Bir esere baktığımızda o eserle ilgili düşüncelerin oluşmasını sağlayan bilgilerin çoğunun o kişinin kişilik özellikleriyle örtüştüğü görülmektedir. Böylece kişi birey olmanın benzersizliğinin hazzını yaşama fırsatı bulabilir. GSE hayal gücümüzü tetikleyen bir eğitimdir. Bilimlerin temelinde olmadık hayaller bulunabilir.

GSE' bir iletişim aracı olarak simgeleştirme yolu ile sürekli yaşamda yer almaktadır. Bir anlatım aracı olarak ise; duygularımızı ifade etmemizde en etkili yollardan birisi olduğu söylenebilir. GSE' i görsel algı süreçlerimizin gelişmesinde, algısal duyarlılık kazanılmasında etkilidir. Ayrıca görülen ve bilinen insanoğluna ait her türlü bilginin temelinde kültür vasıtasıyla iletilen gizil bir eğitim ve onun özünde görsel sanatlar bilgisi aramak yanlış olmaz. Bunun için bilme ve anlama aracı olarak GSE'i görülebilir. Yaratıcılık aracı olarak insanın buluş yapmasının arkasındaki gerçeklerde algıları ve duyularıyla karşılaştığı problemleri çözmeyi görev edinen bir insan profilinden her çağda söz edilebilir(Özsoy:2003).

1. Görsel Sanatlar Eğitiminde Öğrenmeye İlişkin Genel Görüşler

Sadece GSE'nde değil diğer eğitim branşlarında da kullanılacak olan yöntem ve teknikler psikoloji bilimindeki öğrenme-öğretme yaklaşımları kullanılarak oluşturulur. İnsanın doğumundan itibaren nasıl öğrenip evreni yorumlayabilecek nitelikleri kazanabildiği her zaman eğitimcilerin en büyük problemi olmuştur. Öğrenmenin nasıl etkinleştirileceği, farklı öğrenme tarzlarının olup olmadığı, öğrenmenin hangi koşullarda daha iyi gerçekleşeceği gibi konulara verilen cevaplar, öğrenme kuramlarındaki bazı görüşlerin oluşmasında etkilidir. GSE alanındaki kuramların oluşmasında bu ve benzeri sorulara cevap aranması yanında alan itibariyle öğrenmeye ilişkin farklı görüşleri de tartışma gündemine getirmiştir.

Senemoğlu'na göre; organizmanın yaşamını sürdürebilmek için öğrenmeye ihtiyacı vardır. Hiçbir canlı, temel gereksinimlerini karşılamak için çevresinden nasıl yararlanacağını öğrenmeksizin uzun süre yaşayamaz. Öğrenme davranışının

tanımlanması için öğrenme ilkelerinin araştırılmasına gerek duyulmaktadır. Öğretmenin tüm psikologlarca kabul edilmiş tanımı yoktur. Kimine göre öğrenme, doğuştan getirilen davranışları, eğilimleri, olgunlaşmayı ve yorgunluk, ilaç vb. etkilerle meydana gelen organizmanın geçici durumlarını kapsamayan, çevredeki etkileşimler yoluyla davranışların oluşması ya da değiştirilmesi sürecidir(Bower ve Hilgard,1981). Başka bir tanıma göre öğrenme, bireyin kendisi, başkaları ve çevresiyle etkileşimleri sonucundaki yaşantıların bireyde oluşturduğu şeylerdir(Brubaker, 1982). Diğer bir tanımda öğrenmenin, pekiştirme sonucu olarak davranış yada potansiyel davranışta oldukça sürekli bir değişme meydana gelmesi olarak tanımlanmaktadır(Kimble, 1961).

Özetle öğrenme büyüme ve vücutta değişik etkilerle oluşan geçici değişmelere atfedilmeyecek, yaşantı ürünü olarak meydana gelen davranışta yada potansiyel davranıştaki nispeten kalıcı izli değişmedir(Senemoğlu, 2003:94).

GSE'ne en çok etkisi olan öğrenme kuramları ve öğretme yaklaşımları var ve bunlardan bazıları;

1.1. Psikolojinin İşlevsel Ekolü:

E. L. Thorndike etki-tepki öğrenme kuramı ve Johon Dewey'in felsefesinin önemli bir bölümü ile geliştirilmiştir. İşlevsel psikologlara göre öğrenen kişinin içinde yaşadıkları kendi çevreleriyle ve toplumla olan ilişkileri çok büyük önem taşır. Onlar için eğitim "deneyimin, yaşantının yeniden yaratılması ve sürdürülmesi" olarak ön görülür. Hiçbir zaman bitmeyen bir işlem olarak öğrenmeye öncülük yapmak zorundadır. Dewey'in görüşleri GSE alanında hemen kabul görmüştür. Nitekim o, sürekli olarak öğretmenleri "sanatı öğretmiyorum(yada matematiği yada fen bilgisini) çocuğu öğretiyorum" demeye teşvik etmiştir (Erbay, 1997:37).

1.2.Gestalt Psikolojisi:

Buna göre; bilgiyi temel alan onu meydana getiren şey, parçalar değil

bütünün kendisidir. Alman psikologlar M. Wertheimer, K. Koffka ve W. Köhler geliştirdikleri bu teze göre biçim kavramı biçim kavramı bilinçte tasarlanan olgunun kavranması ile dile getirilmektedir. Onlara göre, özel uyarıcılar ne olursa olsun her zaman tüm olarak tepkide bulunurlar. Resim-İş Öğretmenleri (GSe) için bunun anlamı bir resmin parçalara ayrılarak çözümlenebileceği ancak estetik olarak algılanabilmesi için resmin bütününü görmek zorunda olduğumuzdur.

1.3. B. F. Skinner Ve Davranışçılık:

Öğrenen kişinin, dış çevre tarafından etkiler yoluyla yönetilen oldukça pasif bir organizma olduğu savunulur. Bunun için çevresel etkilerin kontrol edilmesi yolu ile, öğrenen kişinin davranışı, belirli bir durumda, önceden bilinebilir. Skinner modern psikolojinin en etkin isimlerinden olup en çok tartışılan isimlerinden biridir. Gözlenebilir davranışların ölçülmesinde "eğitimde sorumluluk" diye adlandırılan hareket günümüze değin etkisini sürdürmüştür.

1.4. Hümanistik (İnsancıl) Psikoloji:

Skinner'ci davranışçılığın tam tersi olarak Hümanistikler tüm hareketlerin kaynağı olarak çevreyi değil öğrenen kişiyi önemserler. Öncelikle insanların yaşantılarına, deneyimlerine bakılarak onları tanıma yoluna gidilmelidir. Bu süreç ölçümlenemeyebilir. Bunun için araştırmacının deneyimi paylaşması ,onunla iletişim içinde olması gerekir(Yıldırım-Şimşek, 1999:15) GSE için bunu anlamı insan kişiliğinin yaratıcı ve anlatımcı yönü ile vurgulanması olarak görülebilir.

1.5. Piaget ve Bilişsel Psikoloji:

GSE üzerinde yoğun bir etki bırakan Piaget, çocuklarda dil ve düşüncenin gelişimi, çocuğun dünyayı, sayıları, zamanı ve mekanı kavrama biçimi ile çocuğun

zihinsel gelişimini incelemiştir. Bu görüşe göre kişilerin bilgiyi esnek yada yaratıcı bir şekilde kullanmak için kesin, belirli bir bilgi bütünü istedikleri ayrıca üretken bilgi temeli kurulduğu zaman öğrenmenin daha basitleştiğini hatırlatmaktadır GSE'nde program müfredatını sanat disiplinleri ve araştırma yöntemleri kullanılması ile uyum sağlayan görüşte öğretmenler öğrencilerle sanat hakkındaki düşünceleri sormada, sanat ve düşünce ile ilgili yargılar oluşturmada, ulaşılan problemleri etkin bağlantılar yoluyla çözümlenmesinde, kendi yaratıcılık ve tepkilerinde, son olarak sanat nesnelerinin incelenmesinde bağlantı kurulabilir(Özsoy, 2003:89).

1.6. Beyin Araştırmaları:

Beyin araştırmacıları farklı türden bilgilerin beynin farklı yarım kürelerinde işlemden geçirildiğini savunmaktadırlar. Bu araştırmalardan bazıları sol yarım kürenin işlevinin sözsel ve çözümsel, sağ yarım kürenin de sözsüz ve bütüncül olduğundan söz eder. Bu yeterlilikler içinde sezgisel, ruhsal görüş ile akılcı olamayan düşünce ve ifadenin değer bulduğu ve geliştiği GSE'nde oldukça önemsenmektedir.

1.7. Çoklu Zeka Kuramı:

Psikolog Howard Gardner Intelligent Quotient (IQ) puanları ile ifade edilen zekanın bilimsel, ünite ile ilgili görüş alanındaki sekiz farklı zekayı tanımlamaktadır. Bunlar dil, mantıksal-matematiksel, müziksel, görsel-uzamsal(hacimsel), bedensel-dokunsal, içsel-kendine dönük, dışsal-kişilere dönük, doğacı zeka alanlarıdır. Ona göre her bir kişi tüm bu zekalara değişen oranda sahiptir. Bazı kişiler bir veya iki zekayı yüksek düzeyde geliştirirken diğerleri bu yönde geri kalabilir. Gardner'a göre, dil ve mantıksal-matematiksel zekalar üzerine oluşturulmuş geleneksel okullaşma sistemi çok dardır ve öğrencilerdeki mevcut bir çok potansiyelin körelmesine neden olur.

2. Görsel Sanatlar Eğitiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler:

Eğitim kuramları ve yöntemlerine ilişkin edinilen temel bilgiler ışığı altında, öğretme etkinliğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla öncelikle; Sanat eğitiminde saptanan hedeflere ulaşabilmek için kullanılan yöntemlerden bazıları incelenmiştir. Bunlar;

1. Anlatma-Gösterme Yöntemi
2. Soru-Cevap Yöntemi
3. Araştırmaya Dayalı Yöntemler
   a. Uygulamalı Çalışmalar
   b. Süreç İçinde Değerlendirme(Ön Değerlendirme)
   c. Oyun Tasarımı
   d. Dramatik Oyun
   e. Dramatizasyon
   f. Doğaçlama
   g. Yaratıcı Drama
   h. Sanat Eleştirisi Oyunu
   ı. Çalışmaların Sergilenmesi
   i. Sanatçı Atölyeleri, Galeri, Müze, Tarihi Yerlere Yapılan Eğitsel Geziler
   j. Birlikte Öğrenme

Geçmişte uygulanıp öğrencilerin sanatsal gelişimlerine katkı sağlamadıkları hatta zarar verdikleri kanıtlanan bazı yöntemler de şunlardır;

a. Usta-çırak ilişkisi içinde bakarak öğrenme
b. Öğrencilerin kendi hallerine bırakılması
c. Belirli, kesin, kalıplaşmış davranışlara dayalı sanat çalışmaları
d. Tutucu ve esnek olmayan geçmişten beri uygulanan yöntemler
e. Öğrenci çalışmalarının eğitimciler tarafından düzenlenmesi (Kırışoğlu, Stokrocki 1997:3.7).

GSE'nde öğretmenin nasıl bir tutum içinde olacağı, eğitimin amacı en az konu kadar önemlidir. Resim-İş Öğretmenleri (GSe)'nin tutumuna göre uygulanacak yöntemler çeşitlilik göstermektedir. GSe'lerinin kişilik özellikleri bakımından değerlendirilmesi, onların eğitim sorunlarına karşı aldıkları tutumları belirlemek oldukça önemlidir.

> "Çoğunlukla birebir ilişkilerin söz konusu olduğu Plastik Sanatlar Eğitiminde eğitimci; öğrencinin sorununu çözmesinde ve sonuca ulaşmasında yönlendirici kişi olmalıdır. Bu yönlendirme; öğrencideki yetenek ve potansiyelle öğrencinin istek ve hedeflerine uygun şekilde olmalıdır. Bu amaçla eğitici öğrenciyle dialoğunu geliştirerek onun isteklerinden ve dilinden anlamalıdır(Erbay, 1997:39).

Tutumlar; en önemli kişilik özellikleridir. Eğitmenin anlaşılırlılığı, ifade edebilme yeteneği, esnekliği, öğrettiği konuyu sevip ilgi duyması, göreve yönelik merakı, objektif olması, bireysel öğrenim temposu, insan ilişkileri, çevresel ve eğitim alanındaki konumu, dersi işleyiş tarzı ve dersteki başarısı ile yakından ilgilidir (Hesapçıoğlu, 1987:134).

Alman Edward Spranger (1882-1963) eğitmen tiplerini şöyle belirlemiştir. Teorik tip, estetik tip, dini tip, ekonomik tip. Günümüzde son zamanlarda eğitim lideri olarak tanımlanan öğretmen kavramı ortaya çıkmıştır. Öğretmen özellikleri organizatör, duygusal zekalı, yüreğiyle ders anlatan, empatik, vizyoner, iletişim becerileri yüksek, sosyal, dinleyen ve meçhul olarak tanımlanmıştır(Yeni Eğitim Dergisi:25-26). Eğitmenin tutumuna göre uygulanan yöntemlerin çeşitliliği arttırılabilir. Fakat genel olarak bu yöntemleri doğrudan(direkt), rehberlik ederek ve serbest yöntem olarak üç grupta inceleyebiliriz.

2.1. Direkt Yöntem

Öğrenci ile eğitmenin, direkt olarak çalıştığı yöntemde öğrenci eğitmenin gözetimi altındadır. Öğrenci belirlediği konu ve malzeme üzerinde yoğunlaşırken

eğitmen yalnızca destekleyici ve yönlendiricidir. Konunun her aşamasında, öğretimin esnekliği sağlanır. Çalışmanın her aşaması eğitimci tarafından değerlendirilirken, daha çabuk sonuca ulaşmanın yolları aranır. Direkt yöntem katılımcılar için karşılıklı etki-tepki prensibine dayalı bir çalışmadır.

2.2. Rehberlik Yöntemi

Yapılan çalışmalarda doğrudan değil de dolaylı yoldan kontrol sağlanıyorsa, öğrenciye hatası gösterilmeden hatayı görmesi sağlanıyorsa öğretmenin rehberlik davranışından söz edilebilir. Eğitmen, öğrenci istediğinde veya eğitmene gerek duyduğu zaman devreye girer. GSE'nde kimi zaman rehber bir GSe veya sanatçı da olabilir. Çalışmalardaki adımlar, önlemler ve amaçlar karşılıklı konuşmanın ve tartışmanın yani grup kararının ürünüdür. Sergilenecek tarafsız tutum ile öğrencinin kendi sorununu kendisinin çözmesi hedeflenir.

2.3. Serbest-Özgür İfade Yöntemi

Öğrenci: kendi yaratımlarında tamamen serbesttir. Kendiliğinden yaratmaya önem veren bu görüşte çoğu kez sanatsal üründen çok ortaya çıkan sonuç önemsenerek her türlü karışmayı ortadan kaldırıp, kimi zaman yöntemsizliğe dek varan uygulamalardır. Sanatsal uygulamalar terapi yönüyle ön plana çıkmaktadır. Bu yöntemi savunan Franz Çizek bu görüşü yirminci yüzyılda Viyana'da ortaya koymuştur. Sanat ve İş Eğitimi öğrencilerinin katı ilkelerden kurtulmasını, özgür bir çalışma ortamı yaratılmasını savunmuştur. Çoğu eğitimci öğrencilerin yönlendirme sorumluluğundan kaçtığı için, bu görüşü tepkiyle karşılamıştır(Erbay, 1997:41).

Yukarıdaki bilgilerden de anlaşılacağı gibi öğrenme-öğretme süreci iyi bir alan bilgisi yanında etkinleştirilebilen eğitim yöntemlerinin uygulanması ile gerçekleşir. GSe'cisinin konu alanı bilgisi; konulara ilişkin eğitim programının ön

gördüğü düzeyin üstünde bilgi birikimini gerektirmektedir. Ayrıca konu alanına ilişkin kuram, ilke ve kavramları anlaşılabilir bir biçimde güvenle öğretebileceğine ilişkin becerilerinde göstermesi gerekmektedir. Alan eğitimi bilgisi için gerekli olan nitelikler Resim-İş Öğretmen(GSe)'lerinin öğrencilerinde yaygın biçimde gözlenen eksik ve yanlış gelişmiş kavramları fark edebilmesi ile öğrencilerin sorularına uygun ve yeterli yanıtlar oluşturabilmesidir. Ayrıca eğitimcinin bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimin öğrenme üzerindeki etkisini anlama, konu alanının öğretim programlarına ilişkin bilgiye sahip olabilmesi ile uygun yaklaşım, yöntem ve teknikleri saptayabilme, ilgili bilgi teknolojilerinden yararlanabilme ve dersi ile ilgili sağlık ve güvenlik önlemlerini alabilmesini gerektirir(Fakülte Okul İşbirliği Klavuzu 2002:15).

Problem Cümlesi

Resim-İş dersi öğretmenlerinin:

a. Resim-İş dersi öğretmenliğine yönelik görüşleri nelerdir?
b. Öğretim süreçlerine yönelik tutumları nelerdir?
c. Ders programına yönelik görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

1. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumları nasıldır?

1.1. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, mesleğe yönelik tutumları nasıldır?

1.2. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları nasıldır?

1.2.1. Resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesine yönelik tutumları nasıldır?

1.2.2. Resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumları nasıldır?

2. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

2.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

2.2. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

2.2.1. Öğretmenlerin, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

2.2.2. Öğretmenlerin, resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

3. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumları kıdemlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

3.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumları kıdemlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

3.2. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları kıdemlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

3.2.1. Öğretmenlerin, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesine yönelik tutumları kıdemlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

3.2.2. Öğretmenlerin, resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumları kıdemlerine göre farklılık taşımakta mıdır?

4. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programına yönelik görüşleri nelerdir?

4.1. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programıyla ilgili genel görüşleri nelerdir?

4.2. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programını uygularken dikkat ettikleri hususlar nelerdir?

4.3. Resim-İş Dersi öğretmenleri, resim-iş ders programını uygularken ne tür etkinliklerde bulunmaktadırlar?

5. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programına yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre değişmekte midir?

5.1. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programıyla ilgili genel görüşleri cinsiyetlerine göre değişmekte midir?

5.2. Resim-İş Dersi öğretmenleri, resim-iş ders programını uygularken yaptıkları etkinlikler cinsiyetlerine göre değişmekte midir?

6. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programına yönelik görüşleri kıdemlerine göre değişmekte midir?

6.1. Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programıyla ilgili genel görüşleri kıdemlerine göre değişmekte midir?

6.2. Resim-İş Dersi öğretmenleri, resim-iş ders programını uygularken yaptıkları etkinlikler kıdemlerine göre değişmekte midir?

7. Resim-İş dersi öğretmenlerinin öğretim sürecindeki yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı Ve Önemi

Üniversitelerin öğretmen yetiştirme programlarında nitelikli bir öğretmenin yeterlik listesi yukarıda verilmiştir(Bknz.Sayfa 2).

Bu yeterliklerin öğretmen yetiştirme programı sürecinde öğrenciye sunulan kuramsal ve uygulamalı çalışmalar aracılığı ile kazandırılması ve beklenen düzeylere eriştirilmesi amaçlanmaktadır(Öğretmen yetiştirme yeterlikleri Fakülte-Okul İşbirliği Klavuzu).

GSE'lerinin bu programlarda özel öğretim yöntemlerine ilişkin alan eğitimi bilgisi ile öğretmenlik yaşamına adım attığını bilmekteyiz. Ancak GSe'lerin alanlarında daha etkin konuma gelebilmeleri amaçlanmaktadır. Öğretmenliğin, deneyimle kazanılan bir süreç olduğu görüşü Türkiye'de yaygın olarak kabul görmektedir. Halbuki deneme yanılma süreci eğitimde bazı sakıncaları doğurabilir.

Tan-Kayabaşı-Erdoğan'a göre; öğretim içeriği planlanması gereken bir süreçtir. Önceden ortaya konmuş olan hedef davranışlardan faydalanılmalıdır. Ancak tam bir öğrenme hedef davranışları düzenlenmesi, uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla mümkün olur(Tan-Kayabaşı-Erdoğan, 2003: 37-48).

Araştırmada yukarıda GSE'nde kullanılan bazı yöntemlere yer verilmektedir. Konu itibari ile araştırmanın amaçlarına ulaşmasında GSe'lerinin derslerinde kullandıkları teknik özelliklere göre uygulanan yöntemlere de yer verilmesi gerekmektedir.

1. Kopya Yöntemi: 17. ve 18. yüzyılda endüstrinin gelişimiyle çabuk, kolay ve doğru çizimler oluşturma alışkanlığının tüm öğrencilere kazandırılması amacıyla ortaya çıkmıştır.

> "Wilson'lar 1977 ortaya attıkları kopya kuramı ile eski tabuları yıktılar. Antropoloji'de ve sosyoloji'de yeni gelişmelerle çok kültürlü sanat eğitimi, sanat ve toplum ilişkisi araştırmaları çalışmalarında başat oldular(YÖK-Dünya Bankası MEGP).

2. Kolaydan Zora, Yakından Uzağa Yöntemi: Yakından uzağa; bilinenden bilinmeyene ilkesi öğrencinin toplu gezilerden sonra belli resimleri çizmesi formlara yakalamasını amaçlar. Yakın çevreden sanat eğitimine başlanması çocuğun sağlam ve etkin öğrenmeyi sağlayacağı savunulur. Öğrenci yeni şeyleri eski bildiği şeylerle ilişki kurarak birbirine bağlayarak öğrenir.

Basit olandan zora ulaşma ilkesine göre sanatsal bilgilerin kolaylığı öğrencinin yapısına uygun düşer. Amaç beceriyi geliştirmek öğrenciyi korkutmamak ve zaman içinde karmaşık çalışmalara yönlendirmektir (Erbay, 1997:44).

3. Bellek Eğitimi Yöntemi: Yeni bir algı eylemiyle eski fakat yeniden eyleme geçirilmiş algı arasında bağ kurma sürecine çağrışım; daha önceki algılarımızla ilgili bilinçliliği canlandırma yetisine de bellek diyoruz (Erbay, 1997:44). Bu görüşün öncülerinden olan Pestalozzi " öğrencini çizdiği geometrik şekiller ölçü gibi katılıklardan uzak tutulması gerekmektedir. Öğrencinin yaratıcılığı çevreyi tanıması bu yönteme bağlıdır ve öğrenci bu yüzden sevdiği, bildiği, tecrübe sahibi olduğu belleğindeki konularla resim yapmalıdır(Erbay, 1997:44).

4. Psikolojik Yöntem: Eğitim çalışmalarında öğrencinin psikolojik yapısına önem veren görüşlerdendir. Öğrencinin psikolojik yapısı öğrenmeyi engeller yada destekler. Çocukların resim yaparken kullandıkları stil tarih öncesi insanlarınkine benzetilerek resim yapmanın psiko-fizyolojik bir davranış olduğu vurgulanır. Resim yapmak bir anlatım aracıdır. Resimlerdeki şekiller zamanla değişerek dil yapısını ve harf sistemini oluşturur. Bu yönteme göre öğretmen öğrencinin resimlerini onun kişilik çözümlemesinde başkalarıyla ilişkilerinin, tutumlarının değerlendirilmesinde kullanmalıdır(Yavuzer; 1992:31).

5. Müzikli Yöntem: Müziğin çalışma sırasında psikolojik rahatlama ve yaratıcılığı destekleyici olarak ortamda bulunmasının öğrencinin yaratıcılığını etkileyeceği savunulur (Erbay, 1997:46).

6. Çözümleme Birleştirme Yöntemi : Çözümleme ve birleştirme işlemi düşüncenin en genel işlemlerinden biridir(Hesapçıoğlu, 1987:161).Bu birleştirme sırasında bilgiler arasında bağlantılar kurulur, benzer ve farklı yönler ayrılır ve tekrar yeni bilgi oluşturulur. Sentez ve analiz yöntemi olarak da bilinen yöntem sanat eserlerinin incelenmesinde kullanılabilir(Erbay; 1997:47).

7. Dramatizasyon (Oyunlaştırma) Yöntemi : Dramatizasyon öğretim ve öğrenim amaçları için kendiliğinden meydana gelen hazırlıksız, yaşam tecrübelerinin aslına benzer. Canlı sunuluşları gerçekleştirme yöntemidir. Bir başka deyişle bir takım durum ve olayların canlandırılmasına oyunlaştırılmasına denir(Hesapçıoğlu, 1987:206).

8. Gösteri Yöntemi: Eğitmen yada öğrenci gruplarının sanatsal alanla ilgili atölye yada sınıfta diğer öğrencilerin önünde deneyerek araç ve gereçleri kullanarak

sundukları eğitimdir. Gösteri esnasında görsel, işitsel araçlardan yararlanılabilir. (Erbay, 1997:48).

9. Gözlem Yöntemi: Gözlem herhangi bir ortamda, olgu veya olayı yada oluşan davranışı tanımlamak amacıyla kullanılan bir yöntemdir(Yıldırım-Şimşek, 2000:124). Bu yöntemle öğrenciler doğrudan doğruya bilgi edinirler. Bilimsel inceleme ve araştırmalarla ilgili bir takım beceriler kazanır. Kuramsal bilgileri daha kalıcı ve nitelikli hale gelebilir (Erbay, 1997:48).

10. Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi: Bilgisayar GSE'inde öğrencilere avantajlar sağlar. Öğrenci yaptığı sanatsal çalışmaların üzerinde sayısız düzenlemelere gidebilir. Bilgisayarı bilgi akışı ve etkileşim ağını kullanarak sanatsal sorunların çözümüne de kolayca ulaşabilir(Erbay, 1997:44).

YENİ YÖNTEMDE SANAT DİSİPLİNLERİ

Çok alanlı sanat eğitimi yönteminin benimsenmiş olması demek, okul ders programındaki diğer alanlarla bağlantı kurulması anlamına gelmektedir. Bir öğretim yöntemi olarak çok alanlı görsel sanatlar eğitimi sanatın belli başlı dört alanını içermek ve birleştirmek durumundadır. Bunlar Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi, Estetik ve uygulamadır. Ayrıca GSE alanı diğer eğitim araştırmalarıyla da bağlantılı olmalıdır. Bu yöneliş dört disiplinin eğitim ve öğretimde gerekliliğine yönelik genel amaçları gerçekleştirmek üzere yapılandırılmalıdır.

"Resim-İş (GSE) derslerinin pedagojiye entegrasyonu"(Özsoy, 1993:37) olarak nitelendirilebilecek bu yaklaşım ABD ve İngiltere'de "Disipline Dayalı Sanat Eğitimi" modelinde yıllardır uygulanmaktadır. Bu yöntemin ABD'deki yansıması, bir sivil toplum örgütü olarak Getty Vakfı güzel Sanatlar Eğitimi Merkezinin(The Getty Center for Education in the arts) öncülüğünde tanıtımla başlamış ve 1983 yılından beri Birleşik devletlerin resmi okul sisteminde benimsenmiş ve

sürdürülmüştür. Sözü edilen gelişmiş ülkelerde yayınlanan sanat eğitimi içerikli süreli yayınlar ve kitaplar, plastik sanat dallarının çoğunda bu modelin benimsendiğini ve böylece bireyin yaratıcı yetilerini yaparak-yaşayarak geliştirdiğini göstermektedir(Alakuş: 2002).

Kullanılan Malzemeye Göre Uygulanan Yöntemler

GSE sürecinde kullanılan tekniklere göre malzeme seçimi oldukça önemlidir. GSe'lerin öğrencinin yaratıcı gücü üzerinde materyalin oynadığı rolü yansıtmamaları gerekir. Ayrıca Türkiye şartlarında resim-İş derslerinde kullanılacak malzemenin finansal açıdan kaynak yaratmada olumsuzluklarla karşı karşıya olduğu görülmektedir. Birçok değişik sanatsal malzeme yerine konuya uygun, maliyeti düşük ve özellikle de öğrencinin sanatsal gelişimine ve sağlığına uygun malzemenin seçilmesi gerekmektedir.

Araştırmanın amacı, İlköğretim İkinci Kademe Resim-İş Öğretmenlerinin derslerinde yukarıda açıklanan eğitim yöntem ve tekniklerini kullanıp kullanmadıkları, veya hangilerini kullanmayı tercih ettiklerini saptayabilmektir. Ayrıca öğretmenin mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesiyle GSe'lerin konu alanı bilgisi ve alan eğitimi bilgisi alanlarında gösterdikleri performansın bir değerlendirilmesi de amaçlanmaktadır. Bu yönde araştırmanın genel anlamda, öğretmen yeterliklerini tespit edebilmek amacını taşıdığını ifade edebiliriz.

Sayıtlılar

İlköğretim İkinci Kademe Resim-İş derslerini veren Resim-İş Öğretmenleri (GSe)'nin anket ve tutum ölçeğine doğru yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

Sınırlamalar

Bu alt başlık altında araştırmanın sınırlılıkları verilmektedir. Bunun yanında sınırlılık olarak görülebilecek bazı noktaların sınırlılık nedenleri ve sınırlılığı azaltabilecek yönleri belirtilmektedir.

1. Araştırma grubu Ankara İli Çankaya, Etimesgut, Sincan, Yenimahalle, Bala ve Beypazarı İlçelerinde mevcut bulunan 84 Resim-İş öğretmenine uygulanan anket ve tutum ölçeği ile sınırlıdır.

2. Araştırmanın bir Yüksek Lisans Tez çalışması olduğu düşünülürse, araştırmacının araştırma raporunu, sözü geçen anketi ve tutum ölçeğini hazırlama, sınama ve uygulama süreci bir yarıyıl ile sınırlıdır.

3. Araştırma sonuçları Resim-İş Öğretmenleri(GSe)' nin ankete ve tutum ölçeğine belirli katılma düzeyi ile sınırlıdır.

Tanımlar

Görsel Sanatlar: Desen, resim, özgün baskı, heykel; film, televizyon, grafik, üretim tasarımı gibi iletişim ve tasarım sanatları; kentsel tasarım, iç mimarlık ve manzara tasarımı gibi mimarlık ve çevresel sanatları; halk sanatlarını; seramik, elyaf, takı ve mücevher, ahşap eserler ve diğer malzemelerle yapılanları içeren geniş bir sınıf(kategori) (Özsoy,2003:218).

Görsel Sanatlar Eğitimi: Basit bir tanımlama ile bireylerin sanatla eğitimidir. Resim, heykel, seramik, geleneksel sanatlar gibi görsel sanatların ve tasarım alanlarının örgün ve yaygın eğitim ve öğretimini içerir (Özsoy,2003:57).

Sanat Araç-Gereci: Kullanılan sanat malzemelerine bağlı olarak görsel sanat eserlerinin gruplandırılması için geniş sınıflandırma (Özsoy, 2003:219).

Sanat Malzemeleri: Yağlı boya, kil(çamur), mukavva, tuval, film, video, teyp, model, suluboya, ahşap ve plastik gibi görsel sanatları çalışmada ve yaratmada kullanılan kaynaklardır (Özsoy, 2003:219).

Teknikler: Genişçe bir işlemde kullanılan belirli yöntemler yada yaklaşımlar; örneğin; bir resimde değerin(valörün) yada rengin derecelendirilmesi yada çizgi perspektifinin üst üste getirilmesi, gölgeleme yada çeşitli ölçü veya renkler yoluyla açığa çıkarılması(Özsoy, 2003:220).

Teknolojiler: Sanat çalışmada ve yaratmada, torna tezgahı çeşitli presler, bilgisayarlar, lazerler ve video donatımları(ekipmanları) gibi karmaşık teknolojiler kullanılır(Özsoy, 2003:220).

Yaratıcılık: Kendine özgü ve özgün bir nesne ortaya koyma sürecidir(Özsoy, 2003:220).

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın amacına ulaşabilmesi, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için alınan önlemler ayrıntılı olarak açıklanmış; araştırma modeli, araştırmanın evren ve örneklemi, veri toplama araçları ve geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması konularına yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmanın yürütülmesinde *tarama modeli* kullanılmıştır. Araştırma ile Resim-İş dersi öğretmenlerinin, mesleğe ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları ile resim-iş dersi program ve öğretim uygulamaları değerlendirilmektedir. Bu belirlemeler, resim-iş dersi öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olması nedeniyle araştırma betimsel niteliktedir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye'deki resim-iş dersi öğretmenleri oluşturmaktadır. Türkiye'de 35.168 ilköğretim okulu bulunmaktadır. Bu okullarda ise toplam 6.770 resim-iş öğretmeni bulunmaktadır (MEB, 2003). Araştırmanın evrenine giren okul ve öğretmen sayısının fazla olması nedeniyle, araştırma bir çalışma evreni üzerinde yürütülmüştür. Ankara'da 2003-2004 öğretim yılında Yenimahalle, Sincan, Çankaya, Beypazarı, Bala, Etimesgut ilçelerinde bulunan 65 okuldaki 84 öğretmen araştırmanın çalışma evrenini oluşturmuştur. Tablo 2.1'de öğretmenlerin özelliklerine ilişkin istatistik bilgiler verilmektedir.

Tablo 2.1.
Çalışma Evreninde Yer Alan Öğretmenlere İlişkin Betimsel Bilgiler

Değişken		N	%
Yaş	22-26	2	2,5
	27-32	19	23,5
	33-40	24	29,6
	41-46	23	28,4
	47 ve üzeri	13	16,0
	Toplam	81	100,0
Cinsiyet	Kadın	55	67,1
	Erkek	27	32,9
	Toplam	82	100,0
Görev Yaptığı İlçe	Sincan	12	16,0
	Bala	1	1,3
	Yenimahalle	27	36,0
	Çankaya	22	29,3
	Beypazarı	3	4,0
	Etimesgut	10	13,3
	Toplam	75	100,0
Mezun Olduğu Fakülte	Eğitim Enstitüsü	17	20,7
	Eğitim Fakültesi	59	72,0
	Güzel Sanatlar	1	1,2
	Diğer	5	6,1
	Toplam	82	100,0
Eğitim Fakültesinden Mezun Olanların Alanları	Resim	49	69,0
	Heykel	1	1,4
	Seramik	1	1,4
	Grafik	16	22,5
	Tekstil	4	5,6
	Toplam	71	100,0
Kıdem	1-4 yıl	12	14,6
	5-8 yıl	9	11,0
	9-12 yıl	11	13,4
	13-16	9	11,0
	17 ve üzeri	41	50,0
	Toplam	82	100,0
Lisans Üstü Eğitim Alma Durumu	Evet	9	12,2
	Hayır	65	87,8
	Toplam	74	100,0
Resim-İş Dersi Dışında Girdikler Dersler	İş-Teknik Eğitimi	52	63,4
	Diğer	6	7,3
	Girmeyen	24	29,3
	Toplam	82	100,0

Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmeleri

Bu araştırmada 2 veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar; (1) Görüş Anketi ve (2) Tutum Ölçeği'dir. Veri toplama araçlarının geliştirilmesi aşamasından önce, araştırmanın temellendirilmesi ve belirlenen amaçlara ulaşabilmesi için konuyla ilgili İngilizce ve Türkçe literatür (tez, makale, bildiri, kitap, bilimsel araştırma vb.) taranmış ve benzer veri toplama araçları geliştirme çalışmaları gözden geçirilmiştir (Alakuş:2002). Ayrıca ilgili kişilerle anket ve tutum ölçeği hazırlanırken dikkat edilmesi gereken noktalar hakkında görüşülmüştür. Görüşülen kişiler Yrd. Doç. Yusuf Baytekin Balcı ve Prof. Dr. Vedat Özsoy Ve Öğr. Gör. Dr. Yücel Kayabaşı . Literatür incelemesinden elde edilen veriler yardımıyla veri toplama araçlarının kavramsal yapısı ve ana çerçevesi belirlenmiştir.

1. **Anket:** Bu ölçme aracı resim-iş öğretmenlerin öğretmenliklerine ilişkin yeterlik algılarını belirleyebilmek için hazırlanmıştır. Anketin birinci bölümü kişisel bilgilere (11 soru), ikinci bölüm uygulamalarda dikkat ettikleri hususlara ilişkin sınıflama türü soruları (6 soru) içermektedir. Üçüncü bölüm ise resim-iş ders programına ilişkin dereceleme türü soruları içermektedir (53 soru). Üçüncü bölüm kendi içerisinde; (1) genel görüşler ve (2) öğretmenlerin uygulamalarda bulundukları ettikler olmak üzere iki alt bölümden oluşmaktadır.

Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınmıştır. Yapı geçerliliği ve güvenirliğini belirleyebilmek için ise 30 öğretmene uygulanarak ön denemesi yapılmıştır. Ön deneme sonuçlarından elde edilen verilere Faktör Analizi uygulanmıştır. Yapı geçerliliğinin tespit edilmesi amacıyla Temel Bileşenler Analizi Tekniği (Principal Component Analysis) kullanılarak, ölçeğin kaç faktörden oluştuğu belirlenmeye çalışılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ölçeğin resim-iş öğretmenlerinin resim-iş dersi programına yönelik görüşlerini ölçmeyi amaçlayan 2 faktörden oluştuğu gözlenmiştir. Bununla birlikte, başlangıçta 56 madde olarak hazırlanan dereceleme ölçeği, ilk analiz sonucu faktör yükü düşük olan 3 madde çıkartılarak yeniden düzenlenmiştir. 53 maddeden oluşan ölçeğin 2 faktörü ölçmeye yönelik faktör yük değerleri .34 ile .70 arasında değişmektedir.

Ölçeğin 2 faktöre yönelik toplam variyansı açıklama oranı ise .57'dir. 2 faktörlü olarak saptanan ölçeğin güvenirliğinin göstergesi olarak alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin hesaplanan Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .75'tir. Tablo 2.2'de ölçeğe yönelik faktör analizi sonuçları, Tablo 2.3'te ise 2 faktöre ilişkin toplam variyansı açıklama oranları verilmektedir.

Tablo2.2.
Ankette Yer Alan Öğelere İlişkin Maddelerin Faktör Yükleri, Toplam Variyansı Açıklama Oranları Ve Alpha Güvenirlik Katsayıları

ÖGELER	MADDELER	*FAKTÖR YÜKÜ*
1. ÖGE	1	,66
	2	,39
	3	,54
	4	,66
	5	,60
	6	,67
	7	,45
	8	,65
	Toplam varyans	57,62
Cronbach Alpha Güvenirliği		,66
2. ÖGE	9	,40
	10	,70
	11	,50
	12	,60
	13	,54
	14	,59
	15	,50
	16	,48
	17	,38
	18	,37
	19	,57
	20	,65
	21	,37
	22	,61
	23	,58
	24	,47
	25	,59
	26	,55
	27	,44
	28	,40
	29	,51
	30	,59

Tablo 2.1'in Devamı

ÖGELER	MADDELER	*FAKTÖR YÜKÜ*
2. ÖGE	31	,41
	32	,39
	33	,34
	34	,48
	35	,55
	36	,46
	37	,46
	38	,57
	39	,63
	40	,44
	41	,49
	42	,50
	43	,51
	44	,63
	45	,70
	46	,41
	47	,39
	48	,34
	49	,48
	50	,55
	51	,46
	52	,46
	53	,57
	Toplam varyans	50.65
Cronbach Alpha Güvenirliği		,68

Tablo 2.3.
Ölçeğin Toplam Variyansı Açıklama Oranları

Ögeler	*Açıklanan Variyansa Katkısı*	*Açıklanan Toplam Variyans*
1	35.87	35.87
2	20.89	56.76

3. **Tutum Ölçeği:** Bir ders veya konuya karşı olumlu tutum, karşılık verme isteği gösterme, bu istekten tatmin olma, olumlu bir yönü, bir değeri olduğunu kabullenme ve bir değer olarak kabulüne taraftar olma şeklindeki davranışları içermektedir(Özçelik, 1998:109). Başarı ile duyuşsal davranışlar arasındaki belli bir etkileşim ve tutumlara başarı arasındaki, anlamlı korelasyon, tutumların önemini ve okul programları içerisinde ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır (Alakuş:2002).

Bu ölçek öğretmenlerin resim-iş dersi öğretmenliğine ve öğretim süreçlerine yönelik tutumlarını ölçmek düşüncesiyle ilgili kaynaklar incelendikten sonra tutum ölçeği taslağı hazırlanmıştır (Alakuş:2002, Balcı:2001). Ölçek kendi içerisinde 3 alt bölümden oluşmaktadır. Bunlar; (1) öğretmenlik mesleği, (2) öğretim süreçlerinde öğrencinin yönlendirilmesi ve (3) öğretim süreçlerinde kullanılan yöntem-tekniklerdir. Ölçeğin hazırlanması aşamasında, literatüre dayalı verilerden yararlanılarak başlangıçta 44 tutum ifadesi oluşturulmuştur.

Tutum ölçeği likert tipi beşli bir dereceleme sistemine göre geliştirilmiş olup, her bir tutum ifadesi için "kesinlikle katılmıyorum", "katılmıyorum", "kararsızım", "katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum" düzeyleri kullanılmıştır.

Ölçeğin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınmıştır. Yapı geçerliliği ve güvenirliğini belirleyebilmek için ise 30 öğretmene uygulanarak ön denemesi yapılmıştır. Ön deneme sonuçlarından elde edilen verilere Faktör Analizi uygulanmıştır. Yapı geçerliliğinin tespit edilmesi amacıyla Temel Bileşenler Analizi Tekniği (Principal Component Analysis) kullanılarak, ölçeğin bir ya da daha fazla faktör içerip içermediği belirlenmeye çalışılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ölçeğin resim-iş öğretmenliğine ve öğretim süreçlerine ilişkin tutumları ölçmeyi amaçlayan 3 faktörden oluştuğu gözlenmiştir. Bununla birlikte, başlangıçta 44 madde olarak hazırlanan ölçek, ilk analiz sonucu faktör yükü düşük olan 22 madde çıkartılarak yeniden düzenlenmiştir. Ölçek, 14'ü olumlu 8'i olumsuz tutum ifadesi olmak üzere toplam 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin 3 faktörü ölçmeye yönelik faktör yük değerleri .23 ile .69 arasında değişmektedir. Ölçeğin 3

faktöre yönelik toplam variyansı açıklama oranı ise .55'dir. Ölçeğin güvenirliğinin göstergesi olarak alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı **.88**'dir. Tablo 2.4'te tutum ölçeğinde yer alan ögelere ilişkin maddelerin faktör yükleri, toplam varyansı açıklama oranları ve alpha güvenirlik katsayıları, Tablo 2.5'te ise 3 faktöre ilişkin toplam variyansı açıklama oranları verilmektedir.

Tablo 2.4. Tutum Ölçeğinde Yer Alan Öğelere İlişkin Maddelerin Faktör Yükleri, Toplam Variyansı Açıklama Oranları Ve Alpha Güvenirlik Katsayıları

ÖGELER	MADDELER	*FAKTÖR YÜKÜ*
1. ÖGE	1	.46
	2	.51
	3	.23
	4	.36
	5	.34
	6	.52
	7	.35
	8	.45
	9	.56
	Toplam varyans	42.07
Cronbach Alpha Güvenirliği		,82
2. ÖGE	1	.69
	2	.65
	3	.40
	4	.34
	Toplam varyans	51.67
Cronbach Alpha Güvenirliği		.62
4. ÖGE	1	.69
	2	.29
	3	.48
	4	.45
	5	.43
	6	.45
	7	.51
	8	.59
	9	.61
	Toplam varyans	49.86
Cronbach Alpha Güvenirliği		.86

Tablo 2.5.
Tutum Ölçeğinin Toplam Variyansı Açıklama Oranları

Ögeler	*Açıklanan Variyansa Katkısı*	*Açıklanan Toplam Variyans*
1	31.81	31.81
2	13.11	44.92
3	10.24	55.16

Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması

Ölçme araçları ile toplanan verilerin çözümlenmesinde; Pentium II işlemcili, IBM uyumlu bir bilgisayardan yararlanılmıştır. Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt amaçlara yönelik olarak toplanan veriler, önce veri kodlama formlarına işlenmiştir. Daha sonra bilgisayara aktarılan veriler üzerinde gerekli istatistiksel çözümlemeler için SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

Anılan paket programdan yararlanarak;

1. Öğretmenlerin görüş ve tutumlarının belirlenmesinde; frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\overline{X}$) ve standart sapma (ss) kullanılmıştır.

2. Görüşler (bayan ve bay/ kıdemli ve kıdemsiz) arasında farklılık olup olmadığının belirlenmesinde aritmetik ortalama ($\overline{X}$), standart sapma (ss), t testi ve scheffe testi uygulanmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçekler, 3'lü ve 5'li Likert Tipi ölçeklerdir. Ankette her bir maddeye verilecek cevap kodları 1.00 ile 3.00 arasında değişmektedir. Cevaplayıcılar, ankette "hiç katılmıyorum", "kısmen katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" seçeneklerinden birisini işaretleyerek görüşlerini belirtmişlerdir. Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu (2/3) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

Seçenek	Sınırı
Evet	(1) 1.00 -1.66
Kısmen	(2) 1.67 - 2.33
Hayır	(3) 2.34 - 3.00

Tutum ölçeğinde ise her cümleye ilişkin görüşler 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. Öğretmenler tutumlarını "hiç katılmıyorum", "katılmıyorum", "kararsızım", "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" kategorilerinden birisini işaretleyerek belirtmişlerdir. Tutum ölçeği puanlanırken olumlu ve olumsuz cümleler göz önünde bulundurularak cevap kategorileri olumludan olumsuza 5,4,3,2,1 şeklinde puanlanmıştır. Olumsuz cümlelerde ise 1,2,3,4,5 şeklinde puanlanmıştır. Ölçeğin 3 alt bölümden oluşması nedeniyle, ögelere ilişkin puanlar ayrı ayrı hesaplanmıştır. Ölçeğin alt ögelerinden alınabilecek en yüksek ve en düşük puanlar sırasıyla şöyledir: (1. Öge en yüksek puvan 45, en düşük 9), (2. Öge en yüksek puvan 20, en düşük 4) ve (3. Öge en yüksek puvan 45, en düşük 9) olarak belirlenmiştir.

Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

Seçenek	Sınırı
Kesinlikle Katılmıyorum	(1) 1.00 -1.80
Katılmıyorum	(2) 1.81 - 2.60
Kararsızım	(3) 2.61 - 3.40
Katılıyorum	(4) 3.41 - 4.20
Kesinlikle Katılıyorum	(5) 4.21 - 5.00

Verilerin Toplanması

Hazırlanan görüş anketi ve tutum ölçeği Ankara'da 2003-2004 öğretim yılında Yenimahalle, Sincan, Çankaya, Beypazarı, Bala, Etimesgut ilçelerinde bulunan 64

okula gidilerek 82 öğretmene araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulama sırasında okulda bulunan ve araştırmaya katılmaya istekli olan öğretmenler tercih edilmiştir. Uygulama sonucunda cevap kağıtları incelenmiş ve açıklamalara aykırı cevaplamada bulunan 2 cevap kağıdı araştırma kapsamından çıkartılmıştır.

Veriler araştırmacı tarafından okullara gidilerek elden toplanmıştır.Geri dönüşüm oranı itibariyle ölçeklerin % 97'si geri dönmüştür.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

3.1. RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN, ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE VE RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETİM SÜRECİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Araştırmanın birinci alt probleminde Resim-İş Dersi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları nasıldır? sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken öğretmenlerin tutumları mesleğe ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik olmak üzere iki ayrı öge olarak incelenmiştir. Ayrıca resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumlar ise, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesi ve kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumlar olmak üzere iki alt öge açısından incelenmiştir.

3.1.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Araştırmanın birinci alt problemi içerisinde ilk olarak, resim-iş dersi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin tutumlarının belirlenmesi için meslekle ilgili 9 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.1.1'de öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarına ilişkin bazı istatistik değerler, Şekil 3.1.1'de ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.1.1 .
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları

	N	$\overline{X}$	ss	SH	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı
Tutum	82	3,88	0,45	0,05	2,89	5,00	318,44	9

Tablo 3.1.1 incelendiğinde resim-iş dersi öğretmenlerinin mesleğe yönelik toplam tutum puanlarının 318.44 ve puan ortalamasının ise $\overline{X}$=3,88 olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek tutum puanları ile karşılaştırıldığında, "Katılıyorum" (4) görüşünü yansıtmaktadır. Buna göre, öğretmenlerin genel olarak mesleğe yönelik olumlu bir tutuma sahip oldukları ya da bir başka ifadeyle resim-iş dersi öğretmenliğine olumlu yaklaştıkları, resim-iş dersi öğretmeni olmaktan memnunluk duydukları ve kendilerini bu konuda yeterli olarak hissettikleri söylenebilir. Yapılan bazı araştırmalar (Çeliköz, 2003) öğretmenliğin bir sevgi mesleği olduğunu ortaya koymaktadır. Mesleğini sevmeyen, ona karşı olumlu tutumlar oluşturmayan bireylerin, mesleki başarı sağlayamayacakları ya da meslekte verimli olamayacakları eğitim bilimcilerin ortak görüşüdür. Resim-iş dersi öğretmenlerinin genel olarak resim-iş öğretmenliğine, yani mesleğe yönelik olumlu hisler taşımaları, bu derslerin başarılı bir şekilde yürütülmesine ve öğrencilerin dersin gerektirdiği davranışlara ulaşmalarına pozitif yönde ve kolaylaştırıcı olarak katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Şekil 3.1.1.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumları

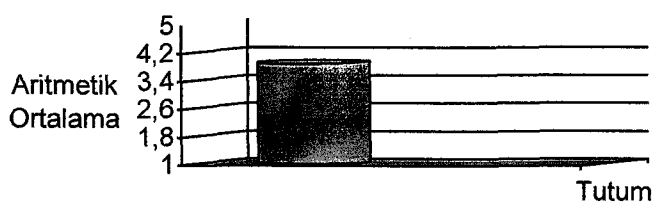

3.1.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Dersi Öğretim Sürecine Yönelik Tutumları

Araştırmanın birinci alt problemi içerisinde ikinci olarak, resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin sürece yönelik tutumları; (1) süreçte öğrencilerin yönlendirilmesi ve (2) kullanılan yöntem-teknikler açısından incelenmiştir.

3.1.2.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Öğretim Sürecinde Öğrencilerin Yönlendirilmesine Yönelik Tutumları

Araştırmada öğretmenlerin, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin yönlendirilmesine ilişkin tutumların belirlenmesi için dört tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.1.2.1'de öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik tutumlara ilişkin bazı istatistik değerler, Şekil 3.1.2.1'de ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.1.2.1
Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde, Öğrencilerin Yönlendirilmesine İlişkin Öğretmen Tutumları

Tutum	N	$\overline{X}$	ss	SH	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı
	82	4,44	0,43	0,05	3,25	5,00	364,25	4

Tablo 3.1.2.1'de de görüldüğü gibi resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine ilişkin toplam tutum puanları 364.25 ve puan ortalaması ise $\overline{X}$=4.44'tür. Bu değer ölçekten alınabilecek tutum puanları ile karşılaştırıldığında, "Kesinlikle Katılıyorum" (5) görüşünü yansıtmaktadır. Buna göre, öğretmenlerin öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine ilişkin olumlu bir tutuma sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu

durum, resim-iş dersi öğretmenlerinin, öğretim sürecinde öğrencileri kendi yetenek ve kapasiteleri doğrultusunda yönlendirmek gerektiğine inandıkları, modern eğitim anlayışına da uygun olarak süreçte daha çok rehber olarak yer almak istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 3.1.2.1.
Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde, Öğrencilerin Yönlendirilmesine İlişkin Öğretmen Tutumları

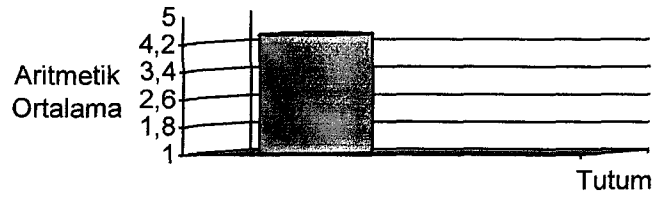

3.1.2.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere İlişkin Tutumları

Araştırmada öğretmenlerin, resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem ve tekniklere ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere ilişkin tutumların belirlenmesi için ölçekte 9 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.1.2.2'de resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem ve tekniklere yönelik tutumlara ilişkin bazı istatistik değerler, Şekil 3.1.2.2'de ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.1.2.2
Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde, Kullanılan Yöntem Ve Tekniklere İlişkin Öğretmen Tutumları

	N	$\overline{X}$	ss	SH	Min.	Max.	Toplam Puan	Madde Sayısı
Tutum	82	4,40	0,44	0,04	3,11	5,00	361,11	9

Tablo 3.1.2.2'de resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere ilişkin toplam tutum puanları 361.11 ve puan ortalamasının ise $\overline{X}$=4.40 olduğu gözlenmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek tutum puanları ile karşılaştırıldığında, "Kesinlikle Katılıyorum" (5) görüşünü yansıtmaktadır. Buna göre, öğretmenlerin resim-iş dersi öğretim sürecinde modern öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmasına ilişkin olumlu bir tutuma sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu durum, resim-iş dersi öğretmenlerinin, öğretim sürecinde farklı öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılması gerektiğine, kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda öğrencilerin yaratıcılıklarına ve sanatsal gelişimlerine katkı getirebilecek ortam ve materyalleri de içeren etkinliklere yer verilmesi gerektiğine inandıkları söylenebilir.

Şekil 3.1.2.2.
Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem ve Tekniklere İlişkin Öğretmen Tutumları

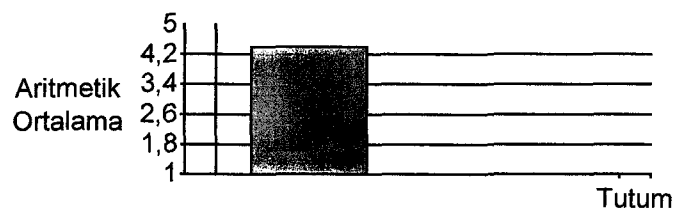

3.2. CİNSİYET DEĞİŞKENİ AÇISINDAN RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN, ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE VE RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETİM SÜRECİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Araştırmanın ikinci alt probleminde Resim-İş Dersi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir? sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken öğretmenler cinsiyetlerine göre; bayan ve bay olarak iki farklı kategori altında gruplandırılmış, mesleğe ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik olmak tutumlar iki ayrı öge olarak karşılaştırılmıştır. Ayrıca resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumlar ise, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesi ve kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumlar olmak üzere iki alt öge açısından karşılaştırılmıştır.

3.2.1. Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Araştırmanın ikinci alt problemi içerisinde ilk olarak, cinsiyet değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Bay ve bayan öğretmenlerin tutumlarının belirlenmesi için meslekle ilgili 9 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.2.1'de öğretmenlerin cinsiyetlerine göre mesleğe yönelik tutumlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları, Şekil 3.2.1'de ise grafik olarak ortalamaların karşılaştırılması verilmektedir.

Tablo 3.2.1
Cinsiyetlerine göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\overline{X}$	ss	Sd	t	p	An-lam
Tutum	Bayan	55	3,90	,41	80	0,448	0,656	-
	Bay	27	3,85	,51				

P>0.05
(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.2.1'de, bayan resim-iş dersi öğretmenlerinin mesleğe yönelik toplam tutum puanları ($\overline{X}$=3.90) ile bayların tutum puan ortalamaları ($\overline{X}$=3.85) arasında fark görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi soncuna göre resim-iş dersi öğretmenlerinin bayan ya da bay olmalarının tutumları üzerinde α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark oluşturmadığı bulunmuştur (t=0.448). Buna göre öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarına cinsiyet değişkeninin etkisi bulunmadığı söylenebilir. Bir başka ifadeyle, resim-iş dersi öğretmenleri bayan da olsa erkekte olsa mesleğe yönelik yaklaşımlarının olumlu olduğu ya da meslekle ilgili benzer duygu ve düşüncelere sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Şekil 3.2.1.
Cinsiyet Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

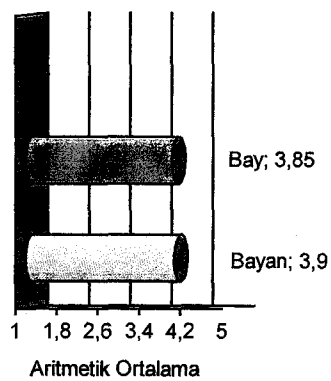

3.2.2. Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Öğretim Sürecine Yönelik Tutumları

Araştırmanın ikinci alt problemi içerisinde ikinci olarak, cinsiyet değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Öğretmenlerin sürece yönelik tutumları; (1) süreçte öğrencilerin yönlendirilmesi ve (2) kullanılan yöntem-teknikler açısından karşılaştırılmıştır.

3.2.2.1. Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Öğrencilerin Yönlendirilmesine Yönelik Tutumları

Araştırmanın ikinci alt problemi içerisinde, cinsiyet değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Bay ve bayan öğretmenlerin tutumlarının belirlenmesi için süreçte öğrencilerin yönlendirilmesiyle ilgili 4 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.2.2.1'de öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik tutumlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları, Şekil 3.2.2.1'de ise grafik olarak ortalamaların karşılaştırılması verilmektedir.

Tablo 3.2.2.1
Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Öğrencilerin Yönlendirilmesine Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\overline{X}$	ss	Sd	t	p	An-lam
Tutum	Bayan	55	4,45	,43	80	0,372	0,711	-
	Bay	27	4,42	,43				

P>0.05
(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.2.2.1 incelendiğinde, bayan resim-iş dersi öğretmenlerinin öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik toplam tutum puanlarının ($\overline{X}$=4.45), bayların tutum puan ortalamalarının ise ($\overline{X}$=4.42) olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi soncuna göre resim-iş dersi öğretmenlerinin bayan ya da bay olmalarının tutumları üzerinde α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark oluşturmadığı gözlenmiştir (t=0.372). Buna göre öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik öğretmen tutumları üzerinde cinsiyet değişkeninin etkisi bulunmadığı söylenebilir. Diğer bir ifadeyle, resim-iş dersi öğretmenlerinin bayan ya da erkek olmasının, öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesine yönelik yaklaşımlarını değiştirmediği, her iki gurubunda öğrencilerin yönlendirilmesine olumlu yaklaştıkları ve benzer hisleri taşıdıkları anlaşılmaktadır.

Şekil 3.2.2.1.
Cinsiyet Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Yönlendirilmesine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

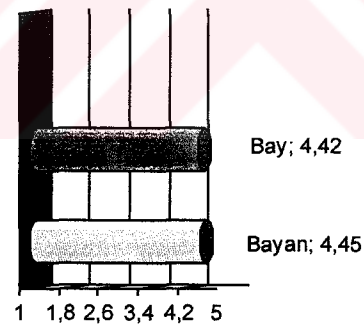

3.2.2.2. Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Tutumları

Araştırmanın ikinci alt problemi içerisinde, cinsiyet değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Bay ve bayan öğretmenlerin

tutumlarının belirlenmesi için süreçte kullanılan yöntem ve tekniklerle ilgili 9 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.2.2.2'de öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları, Şekil 3.2.2.2'de ise grafik olarak ortalamaların karşılaştırılması verilmektedir.

Tablo 3.2.2.2
Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\overline{X}$	ss	Sd	t	p	An-lam
Tutum	Bayan	55	4,42	,39	80	0,663	0,509	-
	Bay	27	4,36	,42				

P>0.05
(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.2.2.2'nin incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi, bayan öğretmenlerin öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik toplam tutum puanları $\overline{x}$=4.42, bayların ise $\overline{x}$=4.36'dır. Yapılan t-testi soncuna göre resim-iş dersi öğretmenlerinin bayan ya da bay olmaları, tutumları üzerinde α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark oluşturmamaktadır (t=0.509). Buna göre öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik öğretmen tutumları üzerinde cinsiyet değişkeninin etkisi bulunmadığı söylenebilir. Bir başka anlatımla, resim-iş dersi öğretmenlerinin bayan ya da erkek olmasının, öğretim sürecinde kullanılan yöntem ve tekniklerin modern ve öğrenci davranışlarına göre farklılık taşıması gerektiği konusundaki inançlarını değiştirmediği, her iki gurubunda süreçte kullanılacak yöntem ve tekniklere benzer hislerle yaklaştıkları anlaşılmaktadır.

Şekil 3.2.2.2.
Cinsiyet Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

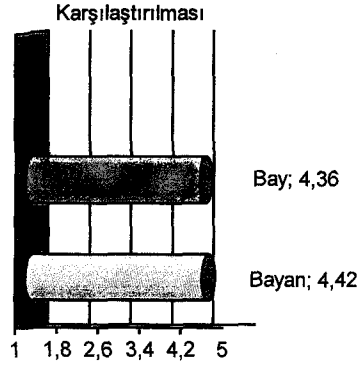

3.3. KIDEM DEĞİŞKENİ AÇISINDAN RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN, ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE VE RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETİM SÜRECİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Araştırmanın üçüncü alt probleminde Resim-İş Dersi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir? sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken öğretmenler kıdemlerine göre; 12 yıl-altı ve 13 yıl-üzeri olarak iki farklı kategori altında gruplandırılmış, mesleğe ve resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik olmak tutumlar iki ayrı öge olarak karşılaştırılmıştır. Ayrıca resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumlar ise, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesi ve kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumlar olmak üzere iki alt öge açısından karşılaştırılmıştır.

3.3.1. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Araştırmanın üçüncü alt problemi içerisinde ilk olarak, kıdem değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Deneyimli ve daha az deneyimli öğretmenlerin tutumlarının belirlenmesi için meslekle ilgili 9 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.3.1'de öğretmenlerin kıdemlerine göre mesleğe yönelik tutumlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları, Şekil 3.3.1'de ise grafik olarak ortalamaların karşılaştırılması verilmektedir.

Tablo 3.3.1
Kıdemlerine göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Kıdem	N	$\bar{X}$	ss	Sd	t	p	An-lam
Tutum	12 yıl-Altı	32	3,98	,43	80	1,569	0,121	-
	13 yıl-Üzer	50	3,82	,45				

P>0.05
(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.3.1'de, 12 yıl ve daha az kıdeme sahip resim-iş dersi öğretmenlerinin mesleğe yönelik toplam tutum puanları ($\bar{X}$=3.98) ile 13 yıl ve daha fazla kıdeme sahip öğretmenlerin tutum puan ortalamaları ($\bar{X}$=3.82) arasında fark görülmektedir. Kıdemi daha az olan öğretmenlerin tutumlarının diğerlerine göre daha olumlu olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi soncuna göre resim-iş dersi öğretmenlerinin kıdemli ya da daha az kıdemli olmalarının tutumları üzerinde α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark oluşturmadığı bulunmuştur (t=1,569). Buna göre öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarında kıdem değişkeninin etkisi bulunmadığı söylenebilir. Bir başka ifadeyle, resim-iş dersi öğretmenlerinin mesleki deneyimlerinin fazla ya da az olması, mesleğe yönelik yaklaşımlarının olumlu olmasını değiştirmemektedir. Mesleki

deneyimlerinden bağımsız olarak öğretmenlerin, meslekle ilgili benzer duygu ve düşüncelere sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Şekil 3.3.1.
Kıdem Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

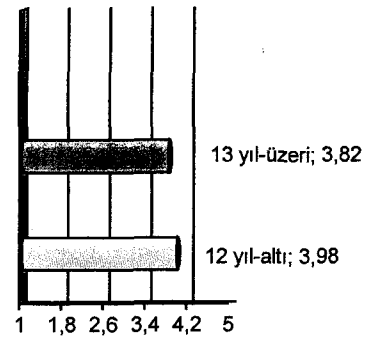

3.3.2. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Öğretim Sürecine Yönelik Tutumları

Araştırmanın üçüncü alt problemi içerisinde ikinci olarak, kıdem değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecine yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Öğretmenlerin sürece yönelik tutumları; (1) süreçte öğrencilerin yönlendirilmesi ve (2) kullanılan yöntem-teknikler açısından karşılaştırılmıştır.

3.3.2.1. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Öğrencilerin Yönlendirilmesine Yönelik Tutumları

Araştırmanın üçüncü alt problemi içerisinde, kıdem değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Kıdemli ve daha az kıdemli öğretmenlerin tutumlarının belirlenmesi için süreçte öğrencilerin yönlendirilmesiyle

ilgili 4 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.3.2.1'de öğretmenlerin kıdemlerine göre öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik tutumlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları, Şekil 3.3.2.1'de ise grafik olarak ortalamaların karşılaştırılması verilmektedir.

Tablo 3.3.2.1
Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Öğrencilerin Yönlendirilmesine Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Kıdem	N	$\overline{X}$	ss	Sd	t	p	An-lam
Tutum	12 Yıl-Altı	32	4,51	,44	80	1,107	0,272	-
	3 Yıl-Üzer	50	4,40	,43				

P>0.05
(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.3.2.1 incelendiğinde, 12 yıl ve daha az deneyime sahip resim-iş dersi öğretmenlerinin öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik toplam tutum puanlarının ($\overline{X}$=4.51), 13 yıl ve daha fazla deneyime sahip öğretmenlerin tutum puan ortalamalarının ise ($\overline{X}$=4.40) olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi soncuna göre resim-iş dersi öğretmenlerinin kıdemli ya da daha az kıdemli olmalarının tutumları üzerinde α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark oluşturmadığı gözlenmiştir (t=1,107). Buna göre öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik öğretmen tutumları üzerinde kıdem değişkeninin etkisi bulunmadığı söylenebilir. Diğer bir ifadeyle, resim-iş dersi öğretmenlerinin deneyimli ya da daha az deneyimli olmasının, öğretim sürecinde öğrencinin yönlendirilmesine yönelik yaklaşımlarını değiştirmediği, her iki gurubunda öğrencilerin yönlendirilmesine olumlu yaklaştıkları ve benzer hisleri taşıdıkları anlaşılmaktadır.

Şekil 3.3.2.1.
Kıdem Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Yönlendirilmesine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

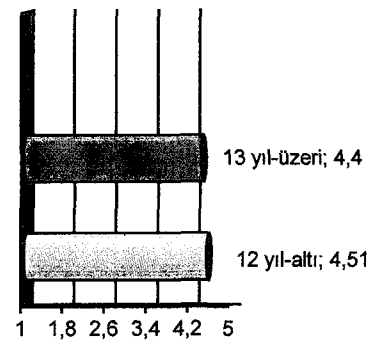

3.3.2.2. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Tutumları

Araştırmanın üçüncü alt problemi içerisinde, kıdem değişkeni açısından resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumları karşılaştırılmıştır. Kıdemli ve kıdemsiz öğretmenlerin tutumlarının belirlenmesi için süreçte kullanılan yöntem ve tekniklerle ilgili 9 tutum ifadesine yer verilmiştir. Tablo 3.3.2.2'de öğretmenlerin kıdemlerine göre öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik tutumlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları, Şekil 3.3.2.2'de ise grafik olarak ortalamaların karşılaştırılması verilmektedir.

Tablo 3.3.2.2
Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Kıdem	N	$\overline{X}$	ss	Sd	t	p	An-lam
Tutum	12 Yıl-Altı	32	4,52	,35	80	2,115	0,038	*
	3 Yıl-Üzer	50	4,33	,41				

P>0.05
(*) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir

Tablo 3.3.2.2'nin incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi, 12 yıl ve daha az deneyime sahip öğretmenlerin öğretim sürecinde kullanılan yöntem-tekniklere yönelik toplam tutum puanları $\bar{x}$=4.52, 13 yıl ve daha fazla deneyime sahip öğretmenlerin ise $\bar{x}$=4.33'tür. Yapılan t-testi soncuna göre resim-iş dersi öğretmenlerinin deneyimli ya da daha az deneyimli olmaları, tutumları üzerinde α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark oluşturmaktadır (t=2,115). 12 yıl ve daha az kıdeme sahip öğretmenler, diğerlerine oranla öğretim sürecinde kullanılan yöntem ve tekniklere daha olumlu yaklaşmaktadırlar. Bununla birlikte her iki grubun tutumu da (5) "Kesinlikle Katılıyorum" tutumunu yansıtmaktadır. Yani, öğretmenlerin farklı ve modern yöntem-tekniklerin kullanılması gerekliliği konusunda benzer duygu ve inançları paylaştıkları söylenebilir. Ancak, daha az deneyime sahip olanların bu konudaki yaklaşımının, daha fazla deneyime sahip olanlara göre daha kuvvetli olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, deneyimi az olan öğretmenlerin yükseköğretimden yeni mezun olmaları ve yöntem-teknikler konusunda daha yeni bilgilerle donanık olmasıyla açıklanabilir.

Şekil 3.3.2.2.
Kıdem Değişkeni Açısından Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Öğretim Sürecinde Kullanılan Yöntem-Tekniklere Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

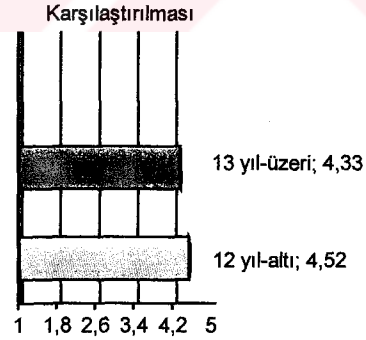

3.4. RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN, RESİM-İŞ DERS PROGRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın dördüncü alt probleminde resim-iş dersi öğretmenlerinin, "resim-iş ders programına" yönelik görüşleri nelerdir? sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken, öğretmenlerin görüşleri; (1) programla ilgili genel görüşler, (2) programı

uygularken dikkat ettikleri hususlar ve (3) programı uygularken bulundukları etkinlikler açısından gruplandırılarak incelenmiş ve yorumlanmıştır.

3.4.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programıyla İlgili Genel Görüşleri

Araştırmanın dördüncü alt problemi içerisinde ilk olarak, öğretmenlerin, resim-iş ders programı hakkındaki genel görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere programla ilgili genel görüşlerini belirlemek amacıyla 7 soru sorulmuştur. Tablo 3.4.1'de görüşlere ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\overline{X}$) ve standart sapmalar, Şekil 3.4.1'de aritmetik ortalamalara ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.1.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş ders Programıyla İlgili Genel Görüşlerine İlişkin Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama ($\overline{X}$) Ve Standart Sapmalar (ss)

GÖRÜŞLER	1		2		3		n	$\overline{X}$	ss
	f	%	f	%	f	%			
1. Resim-İş dersleri için hazırlanan MEB programında genel olarak 6,7,8. sınıf öğrencilerinin gereksinimlerini temel alan bir yaklaşım benimsenmekte midir?	14	17,1	55	67,1	33	15,9	82	1,99	,58
2 Resim-İş derslerinde öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre öğrenme-öğretme ortamı düzenlemek gerekli midir?	5	6,1	19	23,2	58	70,7	82	2,65	,60
3. MEB programına göre Sanat Eğitimi programları düzenlenirken 6,7,8. sınıflar için sanat eğitimiyle ilgili amaçlar ayrıntılı bir biçimde saptanmış mıdır?	14	17,1	56	68,3	12	14,6	82	1,98	,57
4. İşlediğiniz konular 6,7,8. sınıf resim-iş dersi amaçların uygun mudur?	-	-	25	30,5	57	69,5	82	2,70	,46
5.Resim-İş derslerinde 6,7,8. sınıflar için belirlediğiniz içerik belirlenen amaçları gerçekleştirebilecek şekilde düzenlemiş midir?	8	9,8	46	56,1	28	34,1	82	2,24	,62
6. Resim-iş ders içeriğine uygun kaynakları bulmak ve kullanmakta sıkıntı çekiyor musunuz?	14	17,1	38	46,3	30	36,6	82	2,20	,71
7. Resim-iş derslerini işlerken çağdaş eğitim teknolojilerinden faydalanabiliyor musunuz?	34	41,5	41	50,1	7	8,4	82	1,71	,54
8. Derslik atölye ve sanat odasının fiziksel koşulları, belirlediğiniz araç-gereçlerin kullanımına uygun mudur?	47	57,3	24	29,3	11	13,4	82	1,56	,72
ORTALAMA							82	2,13	,30

Hayır (1) 1.00-1.66
Kısmen (2) 1.67-2.33
Evet (3) 2.34-3.00

Tablo 3.4.1'in incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi öğretmenlerin yaklaşık üçte ikisi (% 70)'i, *resim-iş derslerinde öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre*

öğrenme-öğretme ortamı düzenlemenin gerekli olduğunu düşünürken (evet), % 41'i *resim-iş derslerini işlerken çağdaş eğitim teknolojilerinden yararlanamadıklarını* (hayır), (% 57)'si ise *derslik atölye ve sanat odalarının fiziksel koşullarının, öğretmenin belirlediği araç-gereçlerin kullanımına uygun olmadığını* (hayır) düşünmektedir.

Şekil 3.4.1.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Hakkındaki Genel Görüşleri

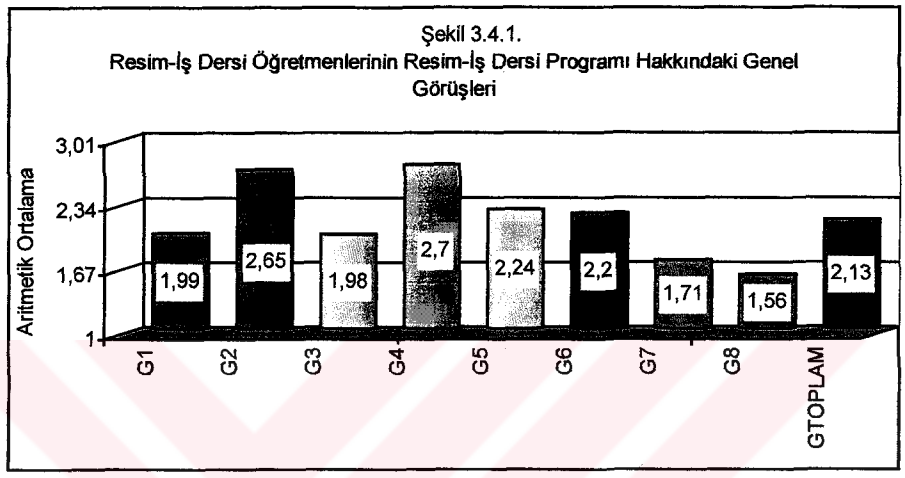

Görüşler aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde, genel olarak resim-iş dersi öğretmenlerinin resim-iş dersi programına ilişkin verilen ifadelere "Kısmen" ($\overline{X}$=2.13) düzeyinde katıldıkları görülmektedir. Görüşler ayrı ayrı incelendiğinde ise öğretmenlerin *resim-iş derslerinde öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre öğrenme-öğretme ortamı düzenlemenin gerekli* ($\overline{X}$=2.65) ve *işlenilen konuların 6,7,8. sınıf resim-iş dersi amaçlarına uygun* ($\overline{X}$=2.70) olduğunu, buna karşılık *derslik atölye ve sanat odalarının fiziksel koşullarının, gerekli araç-gereçlerin kullanımına uygun olmadığını* ($\overline{X}$=2.70) düşündükleri anlaşılmaktadır. Diğer taraftan öğretmenlerin; *MEB programlarının öğrenci ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde düzenlendiği* ($\overline{X}$=1.99), *amaçların ayrıntılı bir şekilde saptandığı* ($\overline{X}$=1.98), *içeriğin amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlendiği* ($\overline{X}$=2.24), *içeriğe uygun kaynakların bulunabildiği* ($\overline{X}$=2.20) ve *çağdaş eğitim teknolojilerinden yararlanılabildiği* ($\overline{X}$=1.71) görüşlerine ise "kısmen" katıldıkları gözlenmektedir. Buna göre öğretmenlerin resim-iş dersi programına ilişkin genel görüşlerinin amaçlar, içerik ve süreçler açısından kısmen yeterli olduğu ve ders

programıyla öğrencilerde istenen davranışları tam olarak gerçekleştiremediklerini ifade ettikleri söylenebilir.

3.4.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Dikkat Ettikleri Hususlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi içerisinde ikinci olarak, öğretmenlerin, resim-iş ders programını uygularken dikkat ettikleri hususlar belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere programı uygularken dikkate ettikleri hususları belirlemek amacıyla 4 soru sorulmuştur. Uygulamada dikkat edilen noktaların ayrıntılı bir şekilde belirlenebilmesi için tablolar ayrı ayrı incelenerek, yorumlanmıştır.

3.4.2.1. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Öğretim Yöntemimi Seçerken Dikkat Ettikleri Noktalar

Araştırmada öğretmenlerin resim-iş ders programını uygularken yöntem seçiminde dikkate ettikleri hususlar incelenmiştir. Tablo 3.4.2.1'de görüşlere ilişkin frekans (f) ve yüzdeler (%), Şekil 3.4.2.1'de ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.2.1.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Yöntem Seçerken Dikkat Ettikleri Noktalara İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

GÖRÜŞLER	1 Evet		2 Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Konunun içeriğine	63	76,8	19	23,2	82	100
2. Malzemeye	45	54,9	37	45,1	82	100
3. Öğrenci seviyesine	63	76,8	19	23,2	82	100
4. Sınıf mevcuduna	26	31,7	56	68,3	82	100
5. Öğrencinin ihtiyaçlarına	38	46,3	44	53,7	82	100
6. Konunun süresine	26	31,7	56	68,3	82	100
7. Diğer	5	6,1	77	93,9	82	100

Tablo 3.4.2.1'in incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi öğretmenlerin yaklaşık % 77'sinin, yöntem seçerken konunun içeriğine ve öğrenci seviyesine dikkat ettikleri gözlenmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin yaklaşık yarısının ise malzemeye ve öğrenci ihtiyaçlarına dikkat ettikleri de anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin yaklaşık 1/3'i ise sınıf mevcudu ve süreyi de dikkate almaktadırlar. Buna göre öğretmenlerin yöntem seçerken birden fazla faktörü göz önünde tuttukları söylenebilir. Literatürde yöntem seçiminde bir çok faktörün etkili olduğu ifade edilmektedir. Öğretmenlerin verilen faktörleri dikkate almaları olumlu öğretmenlik davranışlarına sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 3.4.2.1.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Yöntem Seçerken Dikkat Ettikleri Noktalar

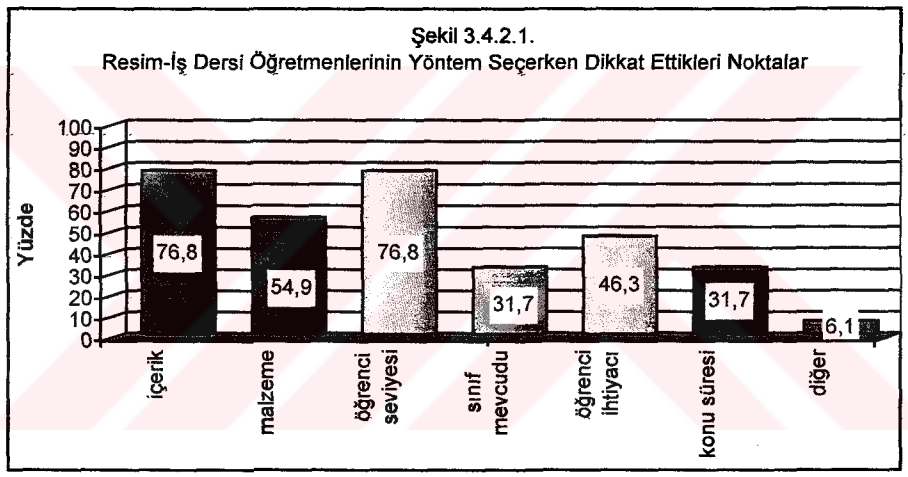

3.4.2.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Kullanılacak Malzemeyi Seçerken Dikkat Ettikleri Noktalar

Araştırmada öğretmenlerin resim-iş ders programını uygularken kullanılacak malzemelerin seçiminde dikkate ettikleri hususlar incelenmiştir. Tablo 3.4.2.2'de görüşlere ilişkin frekans (f) ve yüzdeler (%), Şekil 3.4.2.2'de ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.2.2.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Kullanılacak Malzemeyi Seçerken Dikkat ettikleri Noktalara İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

GÖRÜŞLER	1 Evet		2 Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1. Maliyet	65	79,3	17	20,7	82	100
2. Yaş ve Seviye	63	76,8	19	23,2	82	100
3. Güvenlik	49	59,8	33	40,2	82	100
4. Ders Amacına Uygunluk	50	61,0	32	39,0	82	100
5. İhtiyaç-Kullanılabilirlik	44	53,7	38	46,3	82	100
7. Diğer	5	6,1	77	93,9	82	100

Tablo 3.4.2.2'den de anlaşılabileceği gibi öğretmenlerin yaklaşık % 79'unun, resim-iş dersinde kullanılacak malzemeleri seçerken maliyetine, % 77'si yaş ve öğrenci seviyesine, % 61'i dersin amacına uygunluğuna, % 60'ı güvenliğe, % 54'ü ise ihtiyaç ve kullanılabilirliğe dikkat etmektedir. Buna göre öğretmenlerin malzeme seçerken birden fazla faktörü göz önünde tuttukları ve daha çok maliyet, yaş ve seviyeyi ön plana aldıkları söylenebilir. Öğretmenlerin malzemeleri seçerken verilen faktörleri dikkate almaları olumlu öğretmenlik davranışlarına sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

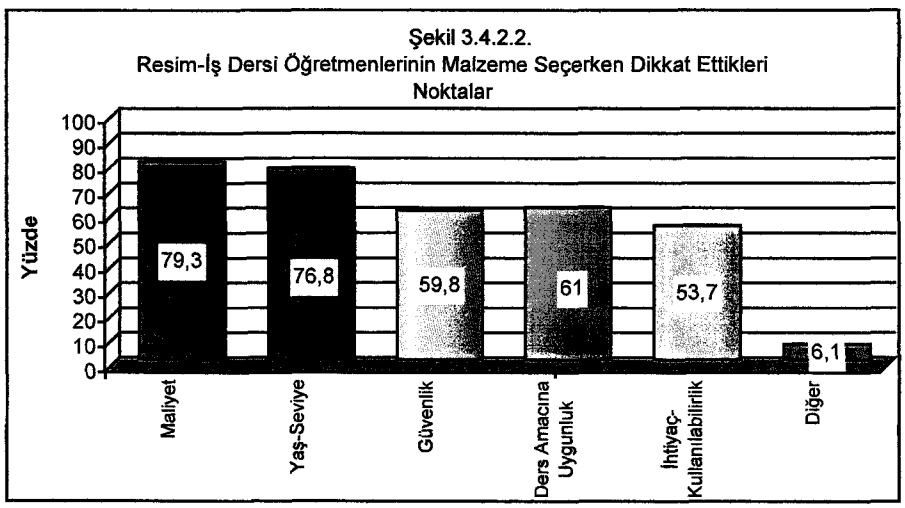

3.4.2.3. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Kullandıkları Malzemeler

Araştırmada öğretmenlerin resim-iş ders programını uygularken kullandıkları malzemeler incelenmiştir. Tablo 3.4.2.3'te görüşlere ilişkin frekans (f) ve yüzdeler (%), Şekil 3.4.2.3'te ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.2.3.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Kullandıkları Malzemelere İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

MALZEMELER	1 Evet		2 Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Sulu Boya	65	79,3	17	20,7	82	100
2. Pastel Boya	75	91,5	7	8,5	82	100
3. Yağlı Boya	17	20,7	65	79,3	82	100
4. Kil	11	13,4	71	86,6	82	100
5. Atık Malzemeler	56	68,3	26	31,7	82	100
6. Karakalem	65	79,3	17	20,7	82	100
7. Diğer	23	28,0	59	72,0	82	100

Tablo 3.4.2.3'te öğretmenlerin resim-iş dersi uygulamalarında yaklaşık % 92'sinin pastel boya, % 79'unun sulu boya ve karakalem, % 68'inin ise atık malzemeleri kullandıkları görülmektedir. Öğretmenlerin kil (% 13) ve yağlı boyayı (% 21) daha az kullandıkları anlaşılmaktadır. Bunun nedeni maliyetinin daha yüksek olması, uygun fiziki ortamların bulunmaması, dersin amaçlarına daha az uygun olması ve kullanım güçlüğü olabilir. Buna göre öğretmenlerin malzeme seçerken göz önünde tuttukları faktörleri, uygulamada dikkate aldıkları söylenebilir.

Şekil 3.4.2.3.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Uygulama Yaptırırken Kullandıkları Malzemeler

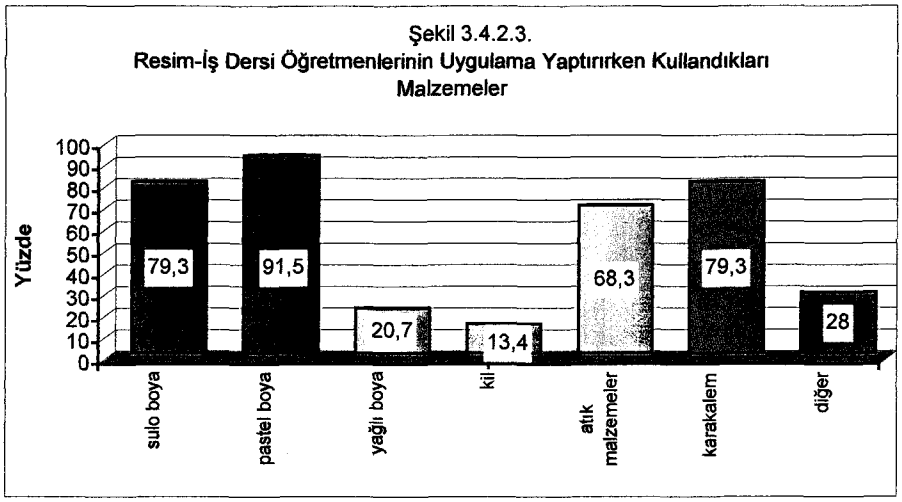

3.4.2.4. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Yaptırdıkları Faaliyetler

Araştırmada öğretmenlerin resim-iş ders programını uygularken yaptırdıkları faaliyetler incelenmiştir. Tablo 3.4.2.4'te görüşlere ilişkin frekans (f) ve yüzdeler (%), Şekil 3.4.2.4'te ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.2.4.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Yaptırdıkları Faaliyetlere İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

MALZEMELER	1 Evet		2 Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Müzik Dinletirim	56	68,3	26	31,7	82	100
2. Oyun Oynatırım	25	30,5	57	69,5	82	100
3. Hikaye Anlatırım	39	47,6	43	52,4	82	100
4. Sadece Uygulama Yaptırırım	26	31,7	56	68,5	82	100
5. Diğer	24	29,3	58	70,7	82	100

Tablo 3.4.2.4'te de görüldüğü gibi öğretmenlerin resim-iş dersi uygulamalarında yaklaşık % 68'i müzik dinletirken, % 48'i hikaye dinlettirmektedir. Öğretmenlerin yaklaşık % 30'u ise oyun, doğrudan uygulama ya da diğer faaliyetlere yer vermektedir. Öğretmenlerin farklı faaliyetlere yer vermekle birlikte en fazla uygulamalarda müzik dinlettirdikleri söylenebilir. Bunun nedeni, uygulamalarda öğrencilerin sıkılmasını önlemek ve fon müziği eşliğinde motivasyon sağlayarak rahat bir ortamda yaratıcılıklarını geliştirmek olabilir.

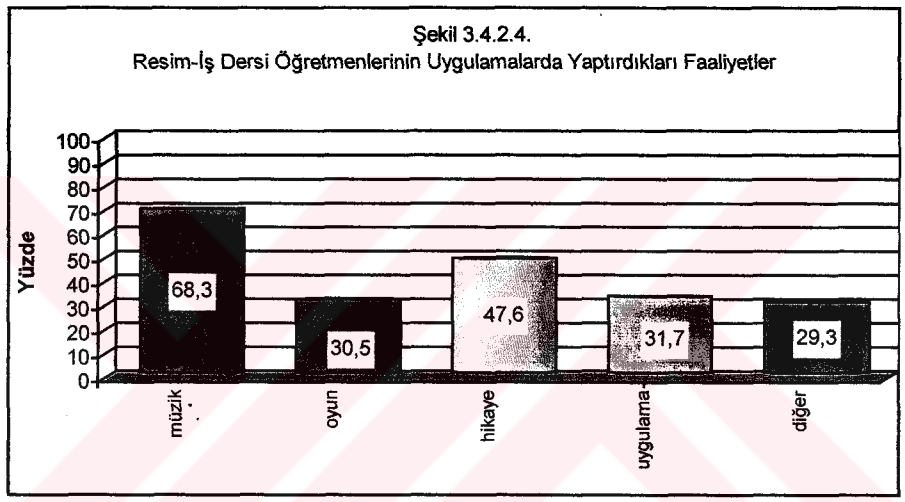

3.4.2.5. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Kullandıkları Anlatım Yönteminin Ders Süresine Oranı

Araştırmada öğretmenlerin resim-iş ders programını uygularken kullandıkları anlatım yönteminin ders süresi içerisindeki oranı incelenmiştir. Tablo 3.4.2.5'te görüşlere ilişkin frekans (f) ve yüzdeler (%), Şekil 3.4.2.4'te ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.2.5.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Uygulamalarda Kullandıkları Anlatım Yönteminin Ders Süresine Oranına İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

SÜRE	1 Evet		2 Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Yüzde 10	27	34,2	52	65,8	79	100
2. Yüzde 20	33	41,8	46	58,2	79	100
3. Yüzde 30	10	12,7	69	87,3	79	100
4. Yüzde 40	5	6,3	74	93,7	79	100
5. Diğer	4	5,1	75	94,9	79	100

Tablo 3.4.2.5'in incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi uygulamalarda kullandıkları anlatım yönteminin dersin yüzde 10'nu aşmadığını ifade eden öğretmenlerin oranı yaklaşık % 34, dersin yüzde 20'sini aşmadığını ifade edenlerin oranı ise yaklaşık % 42'dir. Öğretmenlerin yaklaşık ¾'ünün uygulamalarda kullandıkları anlatım yönteminin dersin yüzde 20'sini geçmediği anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 20'den fazlasının anlatımın uygulamaları aksatacağı ve beceri geliştirmede yetersiz kalacağı düşüncesinde oldukları söylenebilir. Bu nedenle öğretmenlerin anlatıma ayırdıkları sürenin öğretim ilke ve yöntemlerine uygun olup olmadığı tartışılmalıdır.

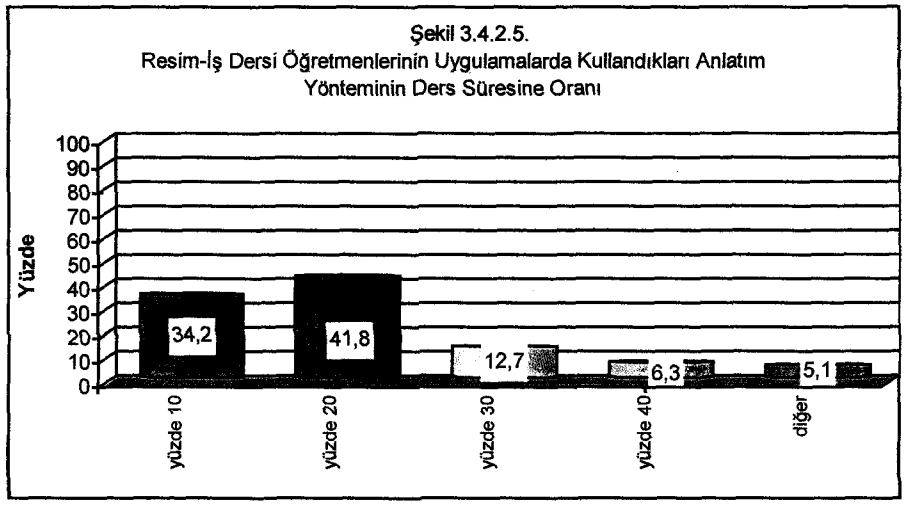

3.4.2.6. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Yaptıkları Uygulamaların Ders Süresine Oranı

Araştırmada öğretmenlerin resim-iş ders programına ilişkin yaptıkları uygulamaların ders süresi içerisindeki oranı incelenmiştir. Tablo 3.4.2.6'da görüşlere ilişkin frekans (f) ve yüzdeler (%), Şekil 3.4.2.6'da ise grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.2.6.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Yaptıkları Uygulamaların Ders Süresine Oranına İlişkin Frekans (f) Ve Yüzdeler (%)

SÜRE	1 Evet		2 Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1.Yüzde 20	1	1,2	80	98,8	81	100
2. Yüzde 30	5	6,2	76	93,8	81	100
3. Yüzde 40	9	11,1	72	88,9	81	100
4. Yüzde 50	31	38,3	50	61,7	81	100
5. Yüzde 60 ve Daha Fazla	35	43,2	46	56,8	81	100

Tablo 3.4.2.6'da, yaptıkları uygulamaların dersin yüzde 50'sini kapsadığını ifade eden öğretmenlerin oranı yaklaşık % 38, dersin yüzde 60 ve daha fazlasını kapsadığını ifade edenlerin oranı ise yaklaşık % 43 olarak görülmektedir. Öğretmenlerin yaklaşık 4/5'ünün uygulamalara ayırdıkları sürenin dersin yarısından daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan Resim-İş öğretmenlerinin ders süresinin yarıdan daha azını uygulamalara ayırmanın, öğrencilerde istenen beceriye dönük davranışları kazandırmada yetersiz kalacağını düşündükleri söylenebilir. Bu nedenle öğretmenlerin uygulamalara ayırdıkları sürenin öğretim ilke ve yöntemlerine uygunluğu tartışılmalıdır.

Şekil 3.4.2.6.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Yaptıkları Uygulamaların Ders Süresine Oranı

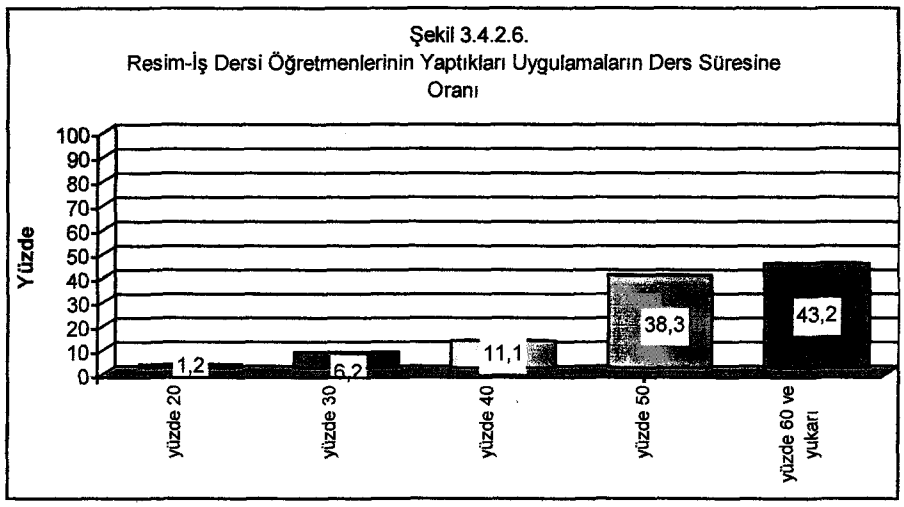

3.4.2. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptıkları Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın dördüncü alt problemi içerisinde son olarak, öğretmenlerin, resim-iş ders programını uygularken yaptıkları etkinlikler belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere programın uygulanması sırasında yaptıkları etkinliklerle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla 45 soru sorulmuştur. Tablo 3.4.3'te görüşlere ilişkin frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\overline{x}$) ve standart sapmalar, Şekil 3.4.3'te ise aritmetik ortalamalara ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 3.4.3. Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptıkları Etkinliklere İlişkin Frekans (f), Yüzde (%), Aritmetik Ortalama ($\overline{x}$) Ve Standart Sapmalar (ss)

GÖRÜŞLER	1		2		3		n	$\overline{x}$	ss
	f	%	f	%	f	%			
1. Resim-İş derslerinde programın öngördüğü konulara ve çalışmalara yer veririm	1	1,2	32	39,0	49	59,8	82	2,59	,52
2 Her eğitim-öğretim döneminde farklı yıllık ve günlük plan yaparın	4	4,9	30	36,6	48	58,5	82	2,54	,59
3. Sanat eğitimindeki gelişmelere göre, öğretim etkinliğini gözden geçiririm, gerekiyorsa plan yaparım	11	13,4	28	34,1	43	52,5	82	2,39	,72
4. Resim-iş derslerinde planlı olmak şart değildir, öğrencileri ihtiyaçlarına göre planlarım değişebilir	16	19,5	38	46,3	28	34,2	82	2,15	,72
5.Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, benim belirlediğim içerik doğrultusunda uygulama yaparlar	4	4,9	43	52,4	35	42,7	82	2,38	,58
6. Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, uygulama konusuna ders esnasında birlikte karar veririz	16	19,5	48	58,5	18	22,0	82	2,02	,65
7. Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, uygulama konusunu öğrenciler kendi istekleri doğrultusunda seçerler	22	26,8	49	59,8	11	13,4	82	1,87	,62
8. Resim-İş derslerinde genellikle, belirlenen eğitim programı konus doğrultusunda uygulama yapılır	2	2,4	33	40,2	47	57,3	82	2,55	,55
9. Resim-İş derslerinde anlaşılır açıklamalar yaparım	-	-	7	8,5	75	91,5	82	2,91	,28
10. Resim-İş derslerinde ses tonumu etkili bir biçimde kullanırım	-	-	17	20,7	65	79,3	82	2,79	,41
11. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımını sağlamak için öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğretmen ve öğrenci-öğrenci arasındaki bire bir iletişimi etkin kılarım	-	-	22	26,8	60	73,2	82	2,73	,45
12. Resim-iş derslerinde sözel ve beden dilini kullanarak, anlatım yaparım	-	-	22	26,8	60	73,2	82	2,73	,45
13. Uyguladığım yıllık ders planı 6,7,8. sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi konusundaki gereksinimlerini karşılamaktadır	20	24,4	46	56,1	16	19,5	82	1,95	,66
14. Resim-İş derslerinde içeriğin gerektirdiği canlı-cansız kaynakları belirlerim	1	1,2	16	19,5	65	79,3	82	2,78	,45
15. Ders yılı başında resim-iş derslerinde işlenecek konu başlıklarını sınıflara veririm	13	16,0	36	44,4	32	40,0	81	2,23	,71
16. Ders yılı başında resim-iş derslerinde neler anlatacağım konusunda sözel bilgi veririm	7	8,6	20	24,7	54	66,7	81	2,58	,65
17. Resim-iş derslerinde, her hafta bir sonraki haftanın konusunu veririm	1	1,2	13	16,0	67	82,8	81	2,81	,42
18 Resim-iş derslerinde, araç-gereç kullanmayı zaman kaybı olarak görmüyorum	-	-	15	18,5	66	81,5	81	2,71	,39
19. Resim-iş derslerinde, araç-gereç kullanmayı istiyor ve hiçbir şekilde ihmal etmiyorum	8	9,9	29	35,8	44	54,3	81	2,44	,67
20. Resim-iş derslerinde,okul idaresi gerekli araç-gereç alımına gitmediği için kullanamıyorum	17	21,0	31	38,3	33	40,7	81	2,20	,77
21. Resim-iş derslerinde, ne tür araç-gereç kullanabileceğim konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahibim	1	1,2	24	29,6	56	69,2	81	2,68	,50
22. Resim-iş derslerinde, uygun araç-gereçlerden faydalanmaktayız	29	35,4	40	48,8	13	15,8	82	1,80	,69
23. Resim-iş derslerinde, uygun fiziksel ortam sağlayabilmekteyim	32	39,0	37	45,1	13	15,9	82	1,77	,71
24. Resim-iş derslerinde, öğrenci katılımını sağlayabilecek etkinlikl düzenliyorum	4	4,9	46	56,1	32	39,0	82	2,34	,57
25. Resim-İş derslerinde amaca uygun planlama ve bu doğrultuda uygulama yapabilmekteyiz	12	14,6	49	59,8	21	25,6	82	2,11	,63
26. Resim-İş derslerinde uygulama yaptırabilmek için gerekli ortam araç ve gereçlere sahip değiliz	11	13,4	38	46,4	33	40,2	82	2,27	,69
27. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için konuyu ilgi çekici hale getirecek biçimde araç-gereç hazırlarım	1	1,2	35	42,7	46	56,1	82	2,55	,52

Tablo 3.4.3'ün Devamı

GÖRÜŞLER	1		2		3		n	$\bar{X}$	ss
	f	%	f	%	f	%			
28. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için onları güdülerim	4	4,9	13	15,9	65	79,2	82	2,74	,54
29. Resim-İş derslerinde öğrencilerin tamamının derse katılımını sağlamaya çalışırım	5	6,1	22	26,8	55	67,1	82	2,61	,60
30. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için, dersi deneyimlerim doğrultusunda anlatırım	4	4,9	22	26,8	56	68,3	82	2,63	,58
31. Resim-İş derslerinde, her dönemin başında öğrencilerin sanat eğitimi için gerekli ön bilgilere sahip olup olmadıklarının belirlerim	7	8,6	34	42,0	40	49,4	81	2,41	,65
32. Resim-iş derslerinde öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları için konuyu tekrarlatır ve soruların çözümü doğrultusunda, önerilerini alırım	1	1,2	14	17,1	67	81,7	82	2,80	,43
33. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, ünlü sanatçıların eserlerinden faydalanarak kopya yaptırırım	13	15,9	39	47,6	30	36,5	82	2,21	,70
34. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerini etkili kılmak için müze, sergi veya sanatçı atölyelerini ziyaret ederiz	3	3,7	25	30,5	54	65,8	82	2,62	,56
35. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, öğrencinin sevdiği, bildiği konulara yönelik çalışmalar yaptırım	6	7,3	30	36,6	46	56,1	82	2,49	,63
36. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, her öğrenciye uygun çalışma tespit eder, o konularda uygulama yaptırırım	12	14,6	45	54,9	25	30,5	82	2,16	,66
37. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, konuya yönelik semboller üzerinde uygulama yaptırırım	4	4,9	50	61,0	28	34,1	82	2,29	,56
38. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde,benzer ve farklı uygulamalar arasında izlenecek konuları belirleyerek ve öğrencilerle tartışarak plan yaparım	9	11,0	37	45,1	36	43,9	82	2,33	,67
39. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, kuramsal bilgiler üzerinde yoğunlaşır ve birden fazla konu üzerinde uygulama yaptırırım	14	17,1	47	57,3	21	25,6	82	2,09	,65
40. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, proje çalışmaları yaptırır, sonuçları hakkında tartışırım	3	3,7	31	37,8	48	58,5	82	2,55	,57
41. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, öğrencilerin yaratıcılığını engellememek için o konuda serbest bırakırım	1	1,2	32	39,0	49	59,8	82	2,59	,52
42. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencileri, övgü sözleriyle ödüllendiririm	4	4,9	11	13,4	67	81,7	82	2,77	,53
43. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencilere, gülümseyere doğru olduğunu belirtirim	5	6,1	18	22,0	59	71,9	82	2,66	,59
44. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencilere mutlaka doğr tepkilerde bulunurum	-	-	19	23,5	62	76,5	81	2,77	,43
45. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencileri, ödüllendirmenin onları şımartacağını düşünmem	2	2,5	19	23,5	60	74,0	81	2,72	,51
ORTALAMA							81	2,46	,55

Hayır (1) 1.00-1.66
Kısmen (2) 1.67-2.33
Evet (3) 2.34-3.00

Tablo 3.4.3'te de görüldüğü gibi, resim-iş derslerindeki uygulamalara ilişkin verilen etkinliklere "hayır" şeklinde görüş bildirerek, hiç yapmadıklarını ifade eden öğretmenlerin oranı % 0 ile % 39 arasında, "kısmen" yaptıklarını ifade eden öğretmenlerin oranı % 8.5 ile % 61 arasında ve "evet" şeklinde görüş bildirerek, tam olarak yaptıklarını ifade edenlerin oranı ise % 13.4'ü ile % 91.5 arasında değişmektedir.

Şekil 3.4.3.
Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programını Uygularken Yaptıkları Etkinlikler

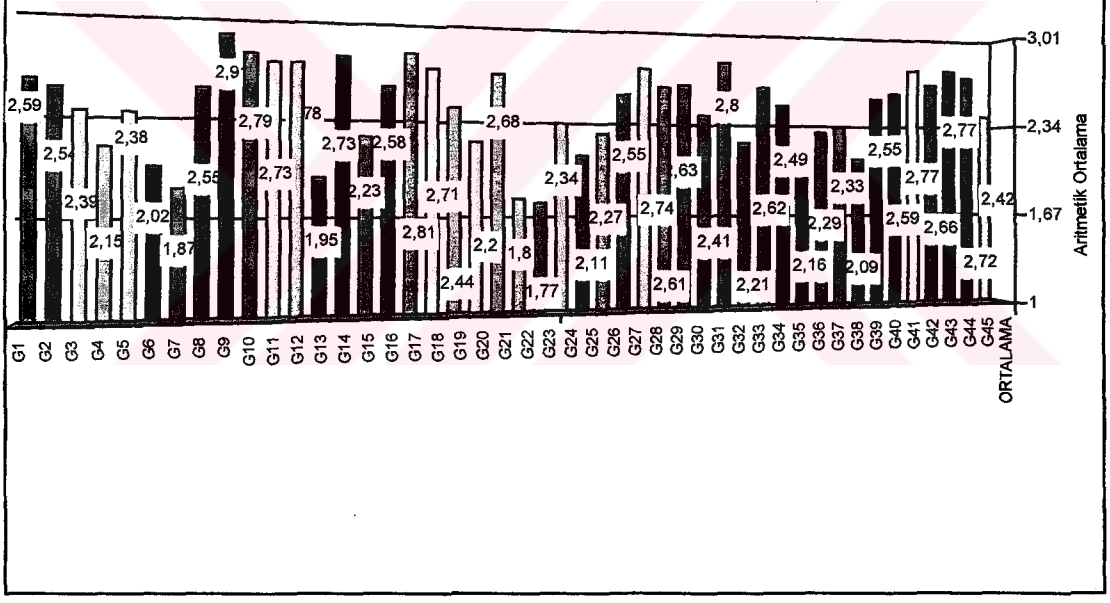

Görüşler aritmetik ortalamalar açısından değerlendirildiğinde, resim-iş dersi uygulamalarında öğretmenlerin ölçekte verilen etkinlikleri ($\bar{x}$=2.46; evet) yaptıkları gözlenmektedir. Yapılan etkinlikler genel olarak değerlendirildiğinde, verilen 45 etkinlikten 30' unu "evet, 15'ini ise "kısmen" şeklinde değerlendirdikleri, yapamadıkları etkinliğin (hayır) ise bulunmadığı, anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin uygulamalarda "kısmen" yapabildikleri davranışlar incelendiğinde, daha çok

"öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda planlama yapma, uygulama konularında öğrencilerin isteklerini dikkate alma, uygun fiziksel ortam sağlama, uygun araç-gereç kullanabilme davranışlarıyla ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Oysaki, öğretmenler "araç-gereç kullanmaya istekli olduklarını" ve "araç-gereç kullanabilmek için gerekli bilgi ve beceriye sahip olduklarını" ifade etmişlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin uygun araç-gereçleri yeterince kullanamamalarının nedeni, daha çok okulların fiziksel ortamlarının ve araç-gereçlerinin eksikliğinden kaynaklandığı söylenebilir. Yine aynı şekilde sınıf mevcutlarının kalabalık olması nedeniyle öğretmenlerin öğrencilere ilişkin bireysel faktörleri yeterince dikkate alamadıkları düşünülmektedir. Sonuç olarak öğretmenlerin resim-iş dersine yönelik uygulamalarda başarılı oldukları söylenebilir.

3.5. CİNSİYETLERİNE GÖRE, RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN, RESİM-İŞ DERS PROGRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın beşinci alt probleminde resim-iş dersi öğretmenlerinin, "resim-iş ders programına" yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir? sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken, öğretmenler cinsiyet değişkeni açısından bay ve bayan olmak üzere iki gruba ayrılmış ve görüşleri; (1) programla ilgili genel görüşler, (2) programı uygularken dikkat ettikleri hususlar ve (3) programı uygularken bulundukları etkinlikler açısından gruplandırılarak incelenmiş ve yorumlanmıştır.

3.5.1. Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Ders Programıyla İlgili Genel Görüşleri

Araştırmanın beşinci alt problemi içerisinde ilk olarak, bay ve bayan öğretmenlerin, resim-iş ders programı hakkındaki genel görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere programla ilgili genel görüşlerini belirlemek amacıyla 7 soru sorulmuştur. Tablo 3.5.1'de cinsiyet değişkeni açısından öğretmen görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız t-testi sonuçları, Şekil 3.5.1'de ise aritmetik ortalamaların karşılaştırılmasına ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 3.5.1.
Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programıyla İlgili Genel Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

GÖRÜŞLER	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	p	An-lam
1. Resim-İş dersleri için hazırlanan MEB programında genel olarak 6,7,8. sınıf öğrencilerinin gereksinimlerini temel alan bir yaklaşım benimsenmekte midir?	Bayan	55	2,04	,58	1,088	0,280	-
	Bay	27	1,89	,58			
2 Resim-İş derslerinde öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre öğrenme-öğretme ortamı düzenlemek gerekli midir?	Bayan	55	2,64	,62	0,215	0,830	-
	Bay	27	2,67	,55			
3. MEB programına göre Sanat Eğitimi programları düzenlenirken 6,7,8. sınıflar için sanat eğitimiyle ilgili amaçlar ayrıntılı bir biçimde saptanmış mıdır?	Bayan	55	1,95	,59	0,686	0,495	-
	Bay	27	2,04	,52			
4. İşlediğiniz konular 6,7,8. sınıf resim-iş dersi amaçların uygun mudur?	Bayan	55	2,80	,40	2,842	0,007	*
	Bay	27	2,48	,51			
5.Resim-İş derslerinde 6,7,8. sınıflar için belirlediğiniz içerik belirlenen amaçları gerçekleştirebilecek şekilde düzenlemiş midir?	Bayan	55	2,20	,65	0,914	0,363	-
	Bay	27	2,33	,55			
6. Resim-iş ders içeriğine uygun kaynakları bulmak ve kullanmakta sıkıntı çekiyor musunuz?	Bayan	55	2,22	,74	0,417	0,678	-
	Bay	27	2,15	,66			
7. Resim-iş derslerini işlerken çağdaş eğitim teknolojilerinden faydalanabiliyor musunuz?	Bayan	55	1,68	,53	0,733	0,466	-
	Bay	27	1,77	,59			
8. Derslik atölye ve sanat odasının fiziksel koşulları, belirlediğiniz araç-gereçlerin kullanımına uygun mudur?	Bayan	55	1,58	,76	0,371	0,711	-
	Bay	27	1,52	,64			

P>0.05
(-) işareti, 0.05 düzeyinde farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.5.1'in incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi bay ve bayan resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi programına ilişkin genel görüşleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirmek amacıyla yapılan t-testi sonucuna göre, yalnızca *"işledikleri konuların 6,7,8. sınıf resim-iş dersi amaçlarına uygunluğu"* konusunda bayan öğretmenlerle ($\bar{X}$=2.80), erkek öğretmenler ($\bar{X}$=2.48) arasında α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur (t=2.842). Hem bayanlar hem de erkek öğretmenler işledikleri konuların ders amaçlarına uygun olduğunu belirtmekle birlikte, bayan öğretmenler erkek öğretmenlere oranla daha fazla uygun olduğunu düşünmektedir. Programla ilgili genel görüşler arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla sorulan diğer 7 soruda ise anlamlı fark bulunmamıştır. Buna göre cinsiyet değişkeninin, öğretmenlerin resim-iş dersi programlarına ilişkin görüşlerini değiştirmediği anlaşılmaktadır. Bunun nedeni öğretmenlerin cinsiyetten bağımsız olarak, aynı

düzeyde öğretmenlik eğitimi almaları ve program geliştirme konusundaki bilgi düzeylerinin benzerlik taşıması olabilir. Bu yüzden ders programına ilişkin genel bakış açılarının benzer olduğu söylenebilir.

Şekil 3.5.1.
Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Hakkındaki Genel Görüşleri

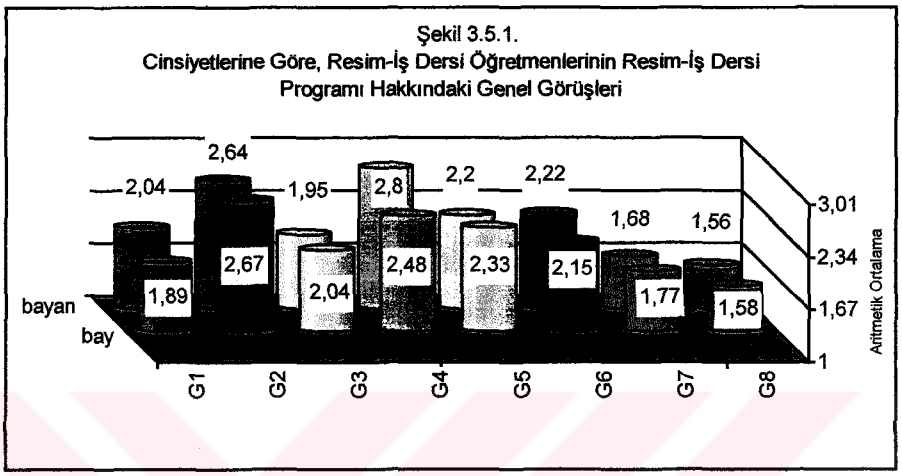

3.5.2. Cinsiyetlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptıkları Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın beşinci alt problemi içerisinde bay ve bayan öğretmenlerin, resim-iş ders programını uygularken yaptıkları etkinlikler karşılaştırılmıştır. Öğretmenlere programın uygulanması sırasında yaptıkları etkinliklerle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla 45 soru sorulmuştur. Tablo 3.5.2'de cinsiyet değişkeni açısından öğretmenlerin yaptıkları etkinliklere ilişkin görüşlerinin karşılaştırılmasına yönelik bağımsız t-testi sonuçları, Şekil 3.5.2'de ise aritmetik ortalamaların karşılaştırılmasına ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 3.5.2. Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken yaptıkları Etkinliklerin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

GÖRÜŞLER	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	p	An-lam
1. Resim-İş derslerinde programın öngördüğü konulara ve çalışmalara yer veririm	Bayan	55	2,58	,53	0,088		-
	Bay	27	2,59	,50			
2 Her eğitim-öğretim döneminde farklı yıllık ve günlük plan yaparım	Bayan	55	2,55	,60	0,192	0,848	-
	Bay	27	2,52	,58			
3. Sanat eğitimindeki gelişmelere göre, öğretim etkinliğini gözden geçiririm, gerekiyorsa plan yaparım	Bayan	55	2,42	,66	0,502	0,617	-
	Bay	27	2,33	,83			
4. Resim-iş derslerinde planlı olmak şart değildir, öğrencileri ihtiyaçlarına göre planlarım değişebilir	Bayan	55	2,20	,70	0,960	0,340	-
	Bay	27	2,04	,76			
5.Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, benim belirlediğim içerik doğrultusunda uygulama yaparlar	Bayan	55	2,47	,50	2,155	0,034	*
	Bay	27	2,19	,68			
6. Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, uygu-lama konusuna ders esnasında birlikte karar veririz	Bayan	55	1,98	,65	0,848	0,399	-
	Bay	27	2,11	,64			
7. Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, uygulama konusunu öğrenciler kendi istekleri doğrultusunda seçerler	Bayan	55	1,85	,62	0,233	0,816	-
	Bay	27	1,89	,64			
8. Resim-İş derslerinde genellikle, belirlenen eğitim programı konusu doğrultusunda uygulama yapılır	Bayan	55	2,53	,54	0,505	0,615	-
	Bay	27	2,59	,57			
9. Resim-İş derslerinde anlaşılır açıklamalar yaparım	Bayan	55	2,95	,23	1,228	0,227	-
	Bay	27	2,85	,36			
10. Resim-İş derslerinde ses tonumu etkili bir biçimde kullanırım	Bayan	55	2,78	,42	0,342	0,733	-
	Bay	27	2,81	,40			
11. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımını sağlamak için öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğretmen ve öğrenci-öğrenci arasındaki bire bir iletişimi etkin kılarım	Bayan	55	2,73	,45	0,128	0,899	-
	Bay	27	2,74	,45			
12. Resim-iş derslerinde sözel ve beden dilini kullanarak, anlatım yaparım	Bayan	55	2,69	,47	1,254	0,215	-
	Bay	27	2,81	,40			
13. Uyguladığım yıllık ders planı 6,7,8. sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi konusundaki gereksinimlerini karşılamaktadır	Bayan	55	1,89	,69	1,175	0,243	-
	Bay	27	2,07	,62			
14. Resim-İş derslerinde içeriğin gerektirdiği canlı-cansız kaynakları belirlerim	Bayan	55	2,80	,45	0,564	0,574	-
	Bay	27	2,74	,45			
15. Ders yılı başında resim-iş derslerinde işlenecek konu başlıklarını sınıflara veririm	Bayan	55	2,30	,74	1,162	0,250	-
	Bay	27	2,11	,64			
16. Ders yılı başında resim-iş derslerinde neler anlatacağım konusunda sözel bilgi veririm	Bayan	55	2,65	,59	1,233	0,224	-
	Bay	27	2,44	,75			
17. Resim-iş derslerinde, her hafta bir sonraki haftanın konusunu veririm	Bayan	55	2,78	,46	1,261	0,211	-
	Bay	27	2,89	,32			
18 Resim-iş derslerinde, araç-gereç kullanmayı zaman kaybı olarak görmüyorum	Bayan	55	1,20	,41	0,601	0,550	-
	Bay	27	1,15	,36			
19. Resim-iş derslerinde, araç-gereç kullanmayı istiyor ve hiçbir şekilde ihmal etmiyorum	Bayan	55	1,57	,66	0,349	0,728	-
	Bay	27	1,52	,70			
20. Resim-iş derslerinde,okul idaresi gerekli araç-gereç alımına gitmediği için kullanamıyorum	Bayan	55	2,28	,71	1,341	0,184	-
	Bay	27	2,04	,85			

P>0.05 (-) işareti, 0.05 düzeyinde farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.5.2'nin Devamı

GÖRÜŞLER	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	p	Anlam
21. Resim-iş derslerinde, ne tür araç-gereç kullanabileceğin konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahibim	Bayan	55	1,41	,53	2,579	0,012	*
	Bay	27	1,15	,36			
22. Resim-iş derslerinde, uygun araç-gereçlerden faydalanmaktayız	Bayan	55	1,76	,72	0,767	0,445	-
	Bay	27	1,89	,64			
23. Resim-iş derslerinde, uygun fiziksel ortam sağlayabilmekteyim	Bayan	55	1,73	,73	0,747	0,457	-
	Bay	27	1,85	,66			
24. Resim-iş derslerinde, öğrenci katılımını sağlayabilecek etkinlikler düzenliyorum	Bayan	55	2,31	,50	0,656	0,516	-
	Bay	27	2,41	,69			
25. Resim-İş derslerinde amaca uygun planlama ve bu doğrultuda uygulama yapabilmekteyiz	Bayan	55	2,07	,66	0,759	0,450	-
	Bay	27	2,19	,56			
26. Resim-İş derslerinde uygulama yaptırabilmek için gerekli ortam, araç ve gereçlere sahip değiliz	Bayan	55	2,33	,70	1,113	0,269	-
	Bay	27	2,15	,66			
27. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlama için konuyu ilgi çekici hale getirecek araç-gereç hazırlarım	Bayan	55	2,58	,50	0,812	0,419	-
	Bay	27	2,48	,58			
28. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için onları güdülerim	Bayan	55	2,73	,53	0,396	0,693	-
	Bay	27	2,78	,58			
29. Resim-İş derslerinde öğrencilerin tamamının derse katılımını sağlamaya çalışırım	Bayan	55	1,40	,56	0,208	0,836	-
	Bay	27	1,37	,69			
30. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için, dersi deneyimlerim doğrultusunda anlatırım	Bayan	55	2,64	,59	0,049	0,961	-
	Bay	27	2,63	,56			
31. Resim-İş derslerinde, her dönemin başında öğrencilerin sanat eğitimi için gerekli ön bilgilere sahip olup olmadıklarının belirlerim	Bayan	55	2,41	,66	0,000	1,000	-
	Bay	27	2,41	,64			
32. Resim-iş derslerinde öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları için konuyu tekrarlatır ve soruların çözümü doğrultusunda, önerilerini alırım	Bayan	55	2,78	,46	0,693	0,490	-
	Bay	27	2,85	,36			
33. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, ünlü sanatçıların eserlerinden faydalanarak kopya yaptırırım	Bayan	55	2,20	,68	0,135	0,893	-
	Bay	27	2,22	,75			
34. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerini etkili kılmak için müze, sergi veya sanatçı atölyelerini ziyaret ederiz	Bayan	55	2,56	,60	1,499	0,139	-
	Bay	27	2,74	,45			
35. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, öğrencinin sevdiği, bildiği konulara yönelik çalışmalar yaptırım	Bayan	55	2,51	,66	0,432	0,667	-
	Bay	27	2,44	,58			
36. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, her öğren-ciye uygun çalışma tespit eder, o konularda uygulama yaptırırım	Bayan	55	2,15	,68	0,256	0,799	-
	Bay	27	2,19	,62			
37. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, konuya yönelik semboller üzerinde uygulama yaptırırım	Bayan	55	2,35	,55	1,232	0,221	-
	Bay	27	2,19	,56			
38. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde,benzer ve farklı uygulamalar arasında izlenecek konuları belirleyerek ve öğrencilerle tartışarak plan yaparım	Bayan	55	2,29	,69	0,740	0,461	-
	Bay	27	2,41	,64			
39. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, kuramsal bilgiler üzerinde yoğunlaşır ve birden fazla konu üzerinde uygulama yaptırırım	Bayan	55	2,15	,68	1,195	0,236	-
	Bay	27	1,96	,59			
40. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, proje çalışmaları yaptırır, sonuçları hakkında tartışırım	Bayan	55	2,58	,60	0,747	0,457	-
	Bay	27	2,48	,51			

P>0.05 (-) işareti, 0.05 düzeyinde farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Tablo 3.5.2'nin Devamı

GÖRÜŞLER	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	p	Anlam
41. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, öğrenci-lerin yaratıcılığını engellememek için o konuda serbest bırakırım	Bayan	55	2,60	,53	0,362	0,718	-
	Bay	27	2,56	,51			
42. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencileri, övgü sözleriyle ödüllendiririm	Bayan	55	2,80	,52	0,774	0,441	-
	Bay	27	2,70	,54			
43. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencilere, gülümseyerek doğru olduğunu belirtirim	Bayan	55	2,64	,65	0,481	0,632	-
	Bay	27	2,70	,47			
44. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencilere mutlaka doğru tepkilerde bulunurum	Bayan	55	1,24	,43	0,183	0,855	-
	Bay	27	1,22	,42			
45. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencileri, ödüllendirmenin onları şımartacağını düşünmem	Bayan	55	1,28	,49	0,154	0,878	-
	Bay	27	1,30	,54			

Tablo 3.5.2'de de görüldüğü gibi bay ve bayan resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi programını uygulama etkinlikleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirmek amacıyla yapılan t-testi sonucuna göre, yalnızca *"resim-iş derslerinde, ne tür araç-gereç kullanabileceklerine ilişkin bilgi ve beceri düzeyleri"* konusunda bayan öğretmenlerle ($\bar{X}$=1.41), erkek öğretmenlerin görüşleri ($\bar{X}$=1.15) arasında anlamlı bir fark vardır (t=2.579). Her iki grup da kullanılacak araç-gereçlerle ilgili bilgi ve becerilerinin yeterli olduğu konusunda kendilerine güvenmekle birlikte, bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla kendilerinden daha fazla emin oldukları anlaşılmaktadır. Yaptıkları uygulama etkinlikleriyle ilgili görüşler arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla sorulan diğer 44 soruda ise anlamlı fark bulunmamıştır. Buna göre cinsiyet değişkeninin, öğretmenlerin resim-iş dersi programlarında yaptıkları uygulama etkinliklerine ilişkin görüşlerini değiştirmediği anlaşılmaktadır. Bay ve bayan öğretmenlerin, aynı düzeyde öğretmenlik eğitimi almaları nedeniyle resim-iş dersi uygulamalarından benzer etkinlikleri anladıkları ve başarılı bir şekilde uyguladıkları söylenebilir.

Şekil 3.5.2.
Cinsiyetlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programını Uygularken Yaptıkları Etkinlikler

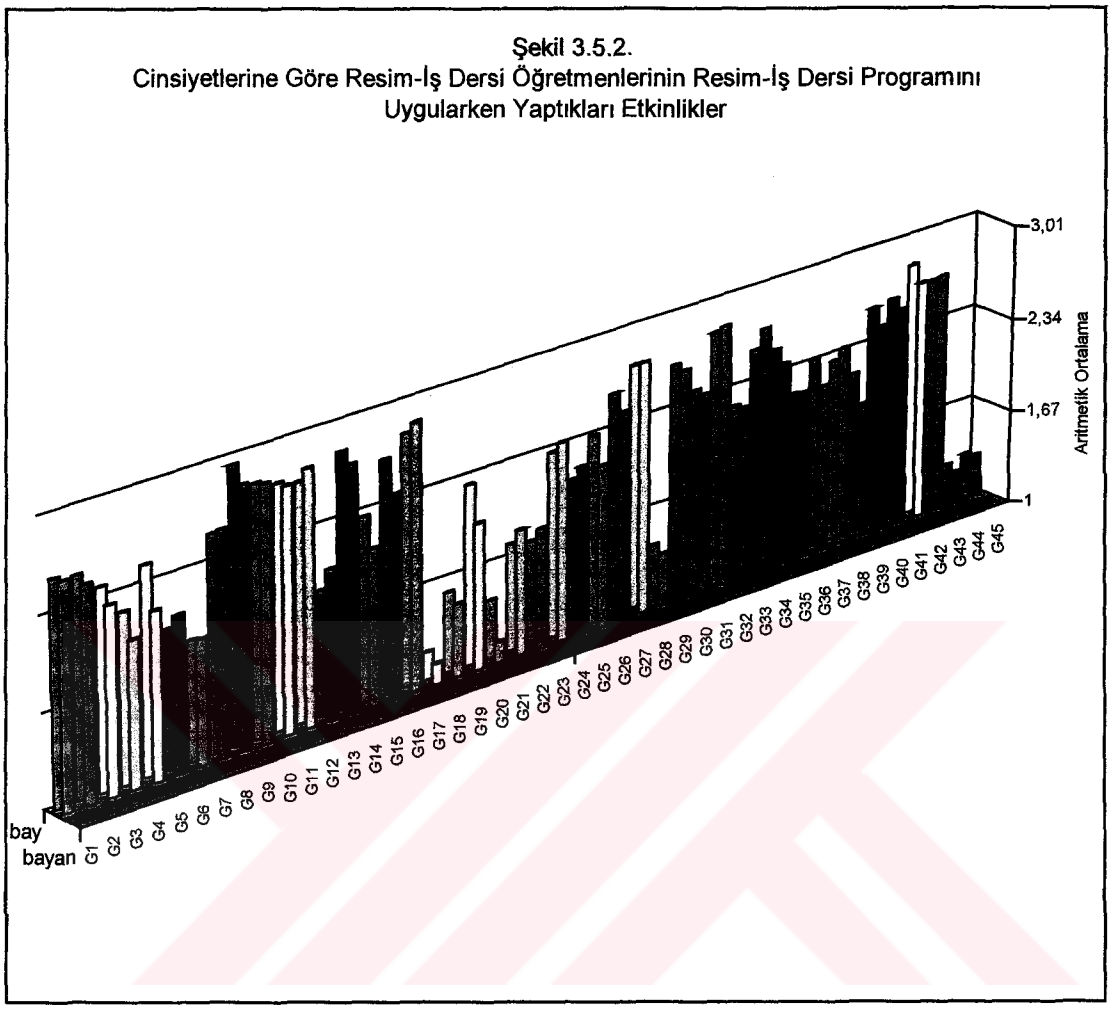

3.6. KIDEMLERİNE GÖRE, RESİM-İŞ DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN, RESİM-İŞ DERS PROGRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Araştırmanın altıncı alt probleminde resim-iş dersi öğretmenlerinin, "resim-iş ders programına" yönelik görüşleri kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir? sorusu sorulmuştu. Bu soruya cevap aranırken, öğretmenler kıdem değişkeni açısından 12 yıl ve daha az ile 13 yıl ve daha fazla kıdeme sahip olmak üzere iki gruba ayrılmış ve görüşleri; (1) programla ilgili genel görüşler, (2) programı uygularken dikkat ettikleri hususlar ve (3) programı uygularken bulundukları etkinlikler açısından gruplandırılarak incelenmiş ve yorumlanmıştır.

3.6.1. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Ders Programıyla İlgili Genel Görüşleri

Araştırmanın altıncı alt problemi içerisinde ilk olarak, 12 yıl ve daha az kıdeme sahip öğretmenlerle, 13 yıl ve daha fazla kıdeme sahip öğretmenlerin, resim-iş ders programı hakkındaki genel görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere programla ilgili genel görüşlerini belirlemek amacıyla 7 soru sorulmuştur. Tablo 3.6.1'de kıdem değişkeni açısından öğretmen görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız t-testi sonuçları, Şekil 3.6.1'de ise aritmetik ortalamaların karşılaştırılmasına ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 3.6.1.
Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programıyla İlgili Genel Görüşlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

GÖRÜŞLER	Kıdem	N	$\bar{x}$	ss	t	p	An-lam
1. Resim-İş dersleri için hazırlanan MEB programında genel olarak 6,7,8. sınıf öğrencilerinin gereksinimlerini temel alan bir yaklaşım benimsenmekte midir?	12 yıl-altı	32	1,94	,62	0,629	0,531	-
	13 yıl-üstü	50	2,02	,55			
2 Resim-İş derslerinde öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre öğrenme-öğretme ortamı düzenleme gerekli midir?	12 yıl-altı	32	2,69	,59	0,498	0,621	-
	13 yıl-üstü	50	2,62	,60			
3. MEB programına göre Sanat Eğitimi programları düzenlenirken 6,7,8. sınıflar için sanat eğitimiyle ilgili amaçlar ayrıntılı bir biçimde saptanmış mıdır?	12 yıl-altı	32	1,78	,61	2,572	0,012	*
	13 yıl-üstü	50	2,10	,51			
4. İşlediğiniz konular 6,7,8. sınıf resim-iş dersi amaçlarına uygun mudur?	12 yıl-altı	32	2,66	,48	0,606	0,547	-
	13 yıl-üstü	50	2,72	,45			
5.Resim-İş derslerinde 6,7,8. sınıflar için belirlediğiniz içerik belirlenen amaçları gerçekleştirebilecek şekilde düzenlemiş midir?	12 yıl-altı	32	2,09	,69	1,778	0,079	-
	13 yıl-üstü	50	2,34	,56			
6. Resim-iş ders içeriğine uygun kaynakları bulmak ve kullanmakta sıkıntı çekiyor musunuz?	12 yıl-altı	32	2,31	,78	1,156	0,252	-
	13 yıl-üstü	50	2,12	,66			
7. Resim-iş derslerini işlerken çağdaş eğitim teknolojilerinden faydalanabiliyor musunuz?	12 yıl-altı	32	1,75	,56	0,565	0,573	-
	13 yıl-üstü	50	1,68	,54			
8. Derslik atölye ve sanat odasının fiziksel koşulları, belirlediğiniz araç-gereçlerin kullanımına uygun mudur	12 yıl-altı	32	1,56	,80	0,015	0,988	-
	13 yıl-üstü	50	1,56	,67			

P>0.05
(-) işareti, 0.05 düzeyinde farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.6.1'in incelenmesinden de anlaşılabileceği gibi 12 yıl ve daha az kıdeme sahip öğretmenlerle, 13 yıl ve daha fazla kıdeme sahip resim-iş dersi öğretmenlerinin, resim-iş dersi programına ilişkin genel görüşleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirmek amacıyla yapılan t-testi sonucuna göre, yalnızca *"MEB programına göre Sanat Eğitimi programları düzenlenirken 6,7,8. sınıflar için sanat eğitimiyle ilgili amaçların ayrıntılı bir biçimde saptanmış"* olup olmadığı konusunda 12 yıl ve daha az deneyime sahip öğretmenlerle ($\overline{X}$=1.78), 13 yıl ve daha fazla deneyime sahip öğretmenler ($\overline{X}$=2.10) arasında α= 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur (t=2.572). Hem kıdemli hem de daha az kıdemli öğretmenler amaçların kısmen ayrıntılı bir şekilde saptanmış olduğunu düşünmekle birlikte, kıdemli öğretmenler diğerlerine oranla daha ayrıntılı saptanmış olduğunu düşünmektedir. Programla ilgili genel görüşler arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla sorulan diğer 7 soruda ise anlamlı fark bulunmamıştır. Buna göre kıdem değişkeninin, öğretmenlerin resim-iş dersi programlarına ilişkin görüşlerini değiştirmediği anlaşılmaktadır. Bunun nedeni öğretmenlerin meslekteki deneyiminden bağımsız olarak, program geliştirme konusundaki bilgi düzeylerinin benzerlik taşıması olabilir. Bu yüzden ders programına ilişkin genel bakış açılarının benzer olduğu söylenebilir.

Şekil 3.6.1.
Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programı Hakkındaki Genel Görüşleri

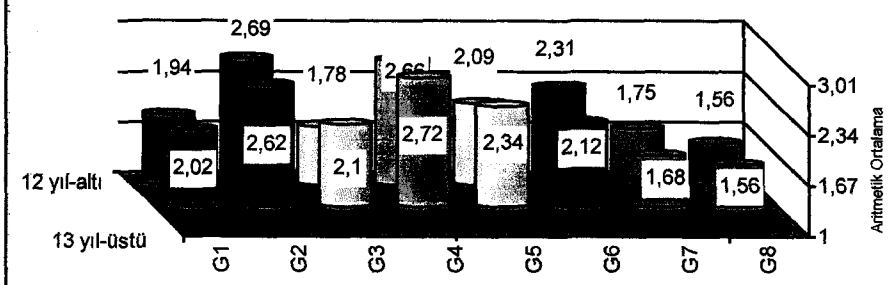

3.6.2. Kıdemlerine Göre, Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptıkları Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Araştırmanın altıncı alt problemi içerisinde kıdemli ve daha az kıdemli öğretmenlerin, resim-iş ders programını uygularken yaptıkları etkinlikler karşılaştırılmıştır. Öğretmenlere programın uygulanması sırasında yaptıkları etkinliklerle ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla 45 soru sorulmuştur. Tablo 3.6.2'de kıdem değişkeni açısından öğretmenlerin yaptıkları etkinliklere ilişkin görüşlerinin karşılaştırılmasına yönelik bağımsız t-testi sonuçları, Şekil 3.6.2'de ise aritmetik ortalamaların karşılaştırılmasına ilişkin grafik verilmektedir.

Tablo 3.6.2.
Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin, Resim-İş Ders Programını Uygularken Yaptırdıkları Etkinliklerin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

GÖRÜŞLER	Kıdem	N	$\bar{X}$	ss	t	p	An-lam
1. Resim-İş derslerinde programın öngördüğü konulara ve çalışmalara yer veririm	12 yıl-altı	32	2,56	,50	0,317	0,752	-
	13 yıl-üstü	50	2,60	,53			
2 Her eğitim-öğretim döneminde farklı yıllık ve günlük plan yaparım	12 yıl-altı	32	2,75	,44	2,936	0,004	*
	13 yıl-üstü	50	2,40	,64			
3. Sanat eğitimindeki gelişmelere göre, öğretim etkinliğini gözden geçiririm, gerekiyorsa plan yaparım	12 yıl-altı	32	2,44	,62	0,476	0,635	-
	13 yıl-üstü	50	2,36	,78			
4. Resim-iş derslerinde planlı olmak şart değildir, öğrencileri ihtiyaçlarına göre planlarım değişebilir	12 yıl-altı	32	2,16	,77	0,099	0,922	-
	13 yıl-üstü	50	2,14	,70			
5.Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, benim belirlediğim içerik doğrultusunda uygulama yaparlar	12 yıl-altı	32	2,31	,54	0,817	0,417	-
	13 yıl-üstü	50	2,42	,61			
6. Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, uygulama konusuna ders esnasında birlikte karar veririz	12 yıl-altı	32	2,00	,67	0,271	0,787	-
	13 yıl-üstü	50	2,04	,64			
7. Resim-İş derslerinde öğrenciler genellikle, uygulama konusunu öğrenciler kendi istekleri doğrultusunda seçerler	12 yıl-altı	32	1,88	,61	0,106	0,916	-
	13 yıl-üstü	50	1,86	,64			
8. Resim-İş derslerinde genellikle, belirlenen eğitim programı konusu doğrultusunda uygulama yapılır	12 yıl-altı	32	2,44	,56	1,483	0,142	-
	13 yıl-üstü	50	2,62	,53			
9. Resim-İş derslerinde anlaşılır açıklamalar yaparım	12 yıl-altı	32	2,97	,18	1,586	0,117	-
	13 yıl-üstü	50	2,88	,33			
10. Resim-İş derslerinde ses tonumu etkili bir biçimde kullanırım	12 yıl-altı	32	2,91	,30	2,250	0,027	*
	13 yıl-üstü	50	2,72	,45			
11. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımını sağlamak için öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğretmen ve öğrenci-öğrenci arasındaki bire bir iletişimi etkin kıları	12 yıl-altı	32	2,72	,46	0,209	0,835	-
	13 yıl-üstü	50	2,74	0,803			

Tablo 3.6.2'nin Devamı

GÖRÜŞLER	Kıdem	N	$\bar{X}$	ss	t	p	An-lam
12. Resim-iş derslerinde sözel ve beden dilini kullanarak, anlatım yaparım	12 yıl-altı	32	2,78	,42	0,803	0,424	-
	13 yıl-üstü	50	2,70	,46			
13. Uyguladığım yıllık ders planı 6,7,8. sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi konusundaki gereksinimlerini karşılamaktadır	12 yıl-altı	32	1,78	,61	1,881	0,064	-
	13 yıl-üstü	50	2,06	,68			
14. Resim-İş derslerinde içeriğin gerektirdiği canlı-cansız kaynakları belirlerim	12 yıl-altı	32	2,75	,51	0,494	0,623	-
	13 yıl-üstü	50	2,80	,40			
15. Ders yılı başında resim-iş derslerinde işlenecek konu başlıklarını sınıflara veririm	12 yıl-altı	32	2,06	,67	1,782	0,079	-
	13 yıl-üstü	49	2,35	,72			
16. Ders yılı başında resim-iş derslerinde neler anlatacağım konusunda sözel bilgi veririm	12 yıl-altı	32	2,69	,47	1,318	0,191	-
	13 yıl-üstü	49	2,51	,74			
17. Resim-iş derslerinde, her hafta bir sonraki haftanın konusunu veririm	12 yıl-altı	32	2,84	,37	0,497	0,621	-
	13 yıl-üstü	49	2,80	,46			
18 Resim-iş derslerinde, araç-gereç kullanmayı zaman kaybı olarak görmüyorum	12 yıl-altı	32	1,06	,25	2,629	0,010	*
	13 yıl-üstü	49	1,27	,45			
19. Resim-iş derslerinde, araç-gereç kullanmayı istiyor ve hiçbir şekilde ihmal etmiyorum	12 yıl-altı	32	1,44	,67	1,285	0,202	-
	13 yıl-üstü	49	1,63	,67			
20. Resim-iş derslerinde,okul idaresi gerekli araç-gereç alımına gitmediği için kullanamıyorum	12 yıl-altı	32	2,28	,81	0,794	0,430	-
	13 yıl-üstü	49	2,14	,74			
21. Resim-iş derslerinde, ne tür araç-gereç kullanabileceğim konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahibim	12 yıl-altı	32	1,22	,42	1,589	0,116	-
	13 yıl-üstü	49	1,39	,53			
22. Resim-iş derslerinde, uygun araç-gereçlerden faydalanmaktayız	12 yıl-altı	32	1,78	,71	0,246	0,807	-
	13 yıl-üstü	50	1,82	,69			
23. Resim-iş derslerinde, uygun fiziksel ortam sağlayabilmekteyim	12 yıl-altı	32	1,91	,82	1,421	0,129	-
	13 yıl-üstü	50	1,68	,62			
24. Resim-iş derslerinde, öğrenci katılımını sağlayabilece etkinlikler düzenliyorum	12 yıl-altı	32	2,41	,56	0,820	0,415	-
	13 yıl-üstü	50	2,30	,58			
25. Resim-İş derslerinde amaca uygun planlama ve bu doğrultuda uygulama yapabilmekteyiz	12 yıl-altı	32	2,06	,67	0,542	0,589	-
	13 yıl-üstü	50	2,14	,61			
26. Resim-İş derslerinde uygulama yaptırabilmek için gerekli ortam, araç ve gereçlere sahip değiliz	12 yıl-altı	32	2,25	,72	0,192	0,848	-
	13 yıl-üstü	50	2,28	,67			
27. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için konuyu ilgi çekici hale getirecek araç-gere hazırlarım	12 yıl-altı	32	2,50	,51	0,671	0,504	-
	13 yıl-üstü	50	2,58	,54			
28. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için onları güdülerim	12 yıl-altı	32	2,81	,40	1,008	0,317	-
	13 yıl-üstü	50	2,70	,61			
29. Resim-İş derslerinde öğrencilerin tamamının derse katılımını sağlamaya çalışırım	12 yıl-altı	32	1,22	,42	2,320	0,023	*
	13 yıl-üstü	50	1,50	,68			
30. Resim-İş derslerinde öğrencinin derse katılımı sağlamak için, dersi deneyimlerim doğrultusunda anlatırım	12 yıl-altı	32	2,53	,62	1,296	0,199	-
	13 yıl-üstü	50	2,70	,54			
31. Resim-İş derslerinde, her dönemin başında öğrencilerin sanat eğitimi için gerekli ön bilgilere sahip olup olmadıklarının belirlerim	12 yıl-altı	32	2,53	,67	1,399	0,166	-
	13 yıl-üstü	49	2,33	,63			

Tablo 3.6.2'nin Devamı

GÖRÜŞLER	Kıdem	N	$\bar{X}$	ss	t	p	Anlam
32. Resim-iş derslerinde öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları için konuyu tekrarlatır ve soruların çözümü doğrultusunda, önerilerini alırım	12 yıl-altı	32	2,81	,40	0,128	0,898	-
	13 yıl-üstü	50	2,80	,45			
33. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, ünlü sanatçıların eserlerinden faydalanarak kopya yaptırırım	12 yıl-altı	32	2,22	,61	0,118	0,906	-
	13 yıl-üstü	50	2,20	,76			
34. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerini etkili kılmak için müze, sergi veya sanatçı atölyelerini ziyaret ederiz	12 yıl-altı	32	2,56	,56	0,769	0,444	-
	13 yıl-üstü	50	2,66	,56			
35. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, öğrencinin sevdiği, bildiği konulara yönelik çalışmalar yaptırım	12 yıl-altı	32	2,47	,67	0,217	0,829	-
	13 yıl-üstü	50	2,50	,61			
36. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, her öğrenciye uygun çalışma tespit eder, o konularda uygulama yaptırırım	12 yıl-altı	32	2,16	,68	0,025	0,980	-
	13 yıl-üstü	50	2,16	,65			
37. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, konuya yönelik semboller üzerinde uygulama yaptırırım	12 yıl-altı	32	2,22	,61	0,964	0,338	-
	13 yıl-üstü	50	2,34	,52			
38. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde benzer ve farklı uygulamalar arasında izlenecek konular belirleyerek ve öğrencilerle tartışarak plan yaparım	12 yıl-altı	32	2,38	,66	0,494	0,623	-
	13 yıl-üstü	50	2,30	,68			
39. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, kuramsal bilgiler üzerinde yoğunlaşır ve birden fazla konu üzerinde uygulama yaptırırım	12 yıl-altı	32	2,22	,66	1,494	0,139	-
	13 yıl-üstü	50	2,00	,64			
40. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde, proje çalışmaları yaptırır, sonuçları hakkında tartışırım	12 yıl-altı	32	2,69	,47	1,893	0,062	-
	13 yıl-üstü	50	2,46	,61			
41. Resim-İş derslerinde öğretme-öğrenme süreçlerinde öğrenci-lerin yaratıcılığını engellememek için o konuda serbest bırakırım	12 yıl-altı	32	2,56	,56	0,317	0,752	-
	13 yıl-üstü	50	2,60	,49			
42. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencileri, övgü sözleriyle ödüllendiririm	12 yıl-altı	32	2,69	,64	1,110	0,270	-
	13 yıl-üstü	50	2,82	,44			
43. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencilere, gülümseyerek doğru olduğunu belirtirim	12 yıl-altı	32	2,72	,63	0,734	0,465	-
	13 yıl-üstü	50	2,62	,57			
44. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencilere mutlaka doğru tepkilerde bulunurum	12 yıl-altı	31	1,16	,37	1,278	0,205	-
	13 yıl-üstü	50	1,28	,45			
45. Sorulan sorulara doğru cevaplar veren öğrencileri, ödüllendirmenin onları şımartacağını düşünmem	12 yıl-altı	31	1,16	,37	1,908	0,060	-
	13 yıl-üstü	50	1,36	,56			

Tablo 3.6.2'de de görüldüğü gibi, 12 yıl ve daha az kıdeme sahip olan öğretmenlerle, 13 yıl ve daha fazla kıdeme sahip olan öğretmenlerin, resim-iş dersi programını uygulama etkinlikleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirmek amacıyla yapılan t-testi sonucuna göre, yalnızca *"her eğitim-öğretim döneminde farklı yıllık ve günlük plan yapma* (t=2.936)*"*, *"araç-gereç kullanmayı zaman kaybı olarak değerlendirme* (t=2.629)*"*, *"ses tonumu etkili bir biçimde kullanma* (t=2.250)*"* ve *"öğrencilerin tamamının derse katılımını*

sağlamaya çalışma (t=2.320)" davranışlarında anlamlı fark bulunmuştur. Daha az kıdeme sahip öğretmenler, kıdemlilere oranla; yıllık ve günlük planı daha düzenli olarak yapmakta, araç-gereç kullanımının gereğine daha fazla inanmakta ve ses tonunu daha etkili bir şekilde kullanmaya çalışmaktadır. Buna karşılık deneyimli öğretmenler ise daha fazla öğrencilerin derse katılımını sağlamaya çalışmaktadır. Daha az kıdeme sahip öğretmenlerin öğretmenlik bilgilerinin yeni olmasının ve daha güncel bilgilerle mezun olmalarının, onların ders araç gereçlerine yönelik yaklaşımlarına ve ses tonunu daha etkili kullanmaya çalışmalarına neden olduğu düşünülmektedir. Buna karşılık meslekteki deneyim eksikliği ise, onların günlük ve yıllık planları daha düzenli yapmalarına, planlara bağlı kalmalarına ve öğrencilerin derse katılımında otorite eksikliği yaşamalarına neden olduğu düşünülmektedir. Öte yandan, verilen 45 uygulama etkinliğinden 41'inde deneyimli ve deneyimsiz öğretmenlerin uygulamalarında farklılık bulunmaması nedeniyle, kıdem değişkeninin resim-iş dersi programını uygulama etkinlikleri arasında farklılık oluşturmadığı söylenebilir. Bu durum genel anlamda, öğretmenlerin meslekte deneyimli/deneyimsiz olsa da, aynı düzeyde öğretmenlik eğitimi almaları ve resim-iş dersi uygulamalarının herkes tarafından aynı şekilde anlaşılabilecek açıklık, düzey ve kapsamda olmasıyla açıklanabilir. Bu yüzden öğretmenlerin resim-iş dersi uygulamalarından benzer etkinlikleri anladıkları ve başarılı bir şekilde uyguladıkları söylenebilir.

Şekil 3.6.2.
Kıdemlerine Göre Resim-İş Dersi Öğretmenlerinin Resim-İş Dersi Programını Uygularken Yaptıkları Etkinlikler

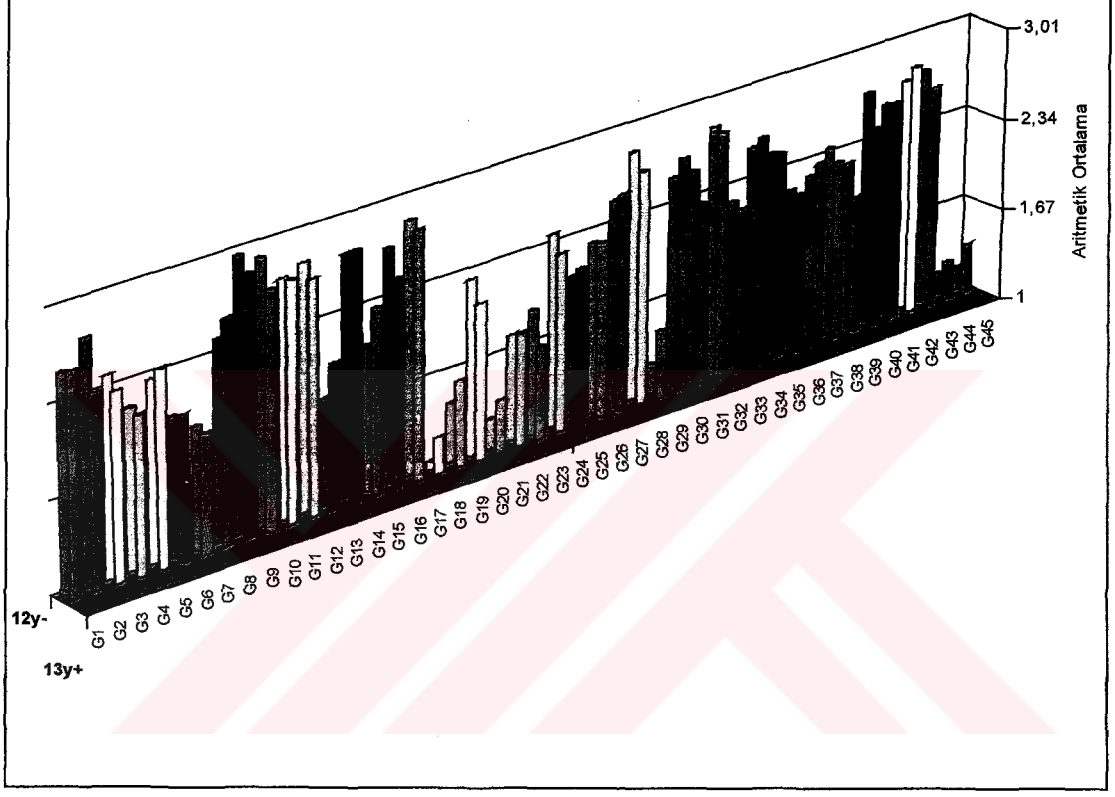

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak varılan genel sonuçlar ve öneriler verilmektedir.

SONUÇLAR

Araştırmada varılan genel sonuçlar şunlardır:

1.*Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumları olumludur.* Resim-iş dersi öğretmeni olmaktan memnunluk duymakta ve kendilerini bu konuda yeterli olarak hissetmektedirler. Öğretim sürecinde ise öğrencinin yönlendirilmesine ve kazandırılacak davranışa göre yeni ve farklı yöntem-tekniklerin kullanılması gerektiğine inanmaktadırlar.

2. *Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre farklılık taşımamaktadır.* Öğretmenlerin bayan ya da erkek olması, onların meslekten memnun olma durumlarını, öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine yönelik yaklaşımlarını ve süreçte kullanılması gereken yöntem-teknikler konusundaki inançlarını değiştirmemektedir.

3. *Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş öğretmenliğine ve öğretim sürecine yönelik tutumları kıdemlerine göre farklılık taşımamaktadır.* Öğretmenlerin meslekte kıdemli ya da kıdemsiz olması onların mesleğe yönelik hislerini, öğretim sürecinde öğrencilerin yönlendirilmesine ve kullanılacak yöntem-tekniklere yönelik tavırlarını etkilememektedir.

4. Genel açıdan değerlendirildiğinde, öğretmenlerin resim-iş dersi programına ilişkin görüşlerinin amaçlar, içerik ve süreçler açısından kısmen yeterli olduğu izlenmektedir. Ancak ders programıyla ilgili görüşlerine ilişkin tablo 3.6.2 bulgularıyla bu görüşler karşılaştırıldığında öğrencilerde istenen davranışları tam olarak gerçekleştiremedikleri söylenebilir.

5. *Öğretmenler resim-iş dersi programını uygularken çok sayıda faktörü göz önünde bulundurmaktadırlar. Yöntem seçerken*; en fazla konunun içeriğine ve öğrenci seviyesine uygunluğuna, *malzeme seçerken*; maliyet, yaş ve öğrenci seviyesine uygunluğuna dikkat etmektedirler. Öğretmenlerin uygulamalarda en fazla *kullandıkları malzemeler*; pastel boya, sulu boya ve karakalemdir. Uygulama sırasında öğretmenler genellikle müzik dinletmeyi tercih etmekte, anlatım yönteminin ders süresinin yüzde 20'sini aşmamasına ve uygulamanın ders süresinin yarısından daha az olmamasına özen göstermektedirler. Uygulamalarda kendi dışındaki faktörlerin etkisi azaltıldığında yapması gereken davranışları büyük ölçüde ve başarılı bir şekilde yapmaktadırlar.

6. *Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programına yönelik görüşleri ve programı uygulama becerileri cinsiyetlerine göre değişmemektedir.* Öğretmenlerin bayan ya da erkek olması, resim-iş dersi programın amaçlar, içerik ve süreçler açısından kısmen yeterli olduğuna ilişkin görüşlerini farklılaştırmamakta ve uygulamalarda yaptıkları etkinlikleri değiştirmemektedir.

7.*Resim-İş Dersi öğretmenlerinin, resim-iş ders programına yönelik görüşleri ve programı uygulama becerileri kıdemlerine göre değişmemektedir.* Öğretmenlerin meslekte deneyimli ya da daha az deneyimli olması, hem resim-iş dersi programın amaçlar, içerik ve süreçler açısından yeterliliği konusundaki görüşlerini hem de uygulamalarda yaptıkları etkinlikleri değiştirmemektedir.

ÖNERİLER

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara dayalı olarak şu öneriler sunulabilir:

1. İlköğretim okullarında Resim-İş dersi uygulamalarının etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşebilmesi, öğrencilerde beklenen davranışların kazandırılabilmesi için fiziki alt yapı ve çağdaş eğitim teknolojisi olanakları oluşturulabilir.

2. Resim-İş öğretmenleri öğrenci, müfettiş ve uzman görüşleri doğrultusunda, yeterliklerini ve tutumlarını belirlemeye yönelik yeni araştırmalar yapabilirler. Ve bu araştırma sonuçlarından faydalanabilirler.

3. Resim-İş dersi öğretim sürecinin yeniden yapılandırılmasına yönelik program geliştirme araştırmaları desteklenebilir.

4. Resim-İş öğretmenlerinin, Görsel Sanatlar Eğitimine ilişkin görüşlerini yeniden yapılandırabilmek için, Görsel Sanatlar Eğitiminin bilişsel süreçlerine ağırlık verebilen uygulamalara yönlendirilmesi sağlanabilir.

5. Öncelikle, Görsel Sanatlar Eğitimcilerinin, Görsel Sanatlar Eğitiminin gerekliliğine inanmak ve toplumda Görsel Sanatlar Eğitimine ilişkin yanlış ve eksik tutum ve davranışları değiştirmek için çaba göstermeleri gerekebilir.

KAYNAKÇA

ALAKUŞ, Ali Osman. "İlköğretim Kurumlarında Grafik Tasarımı Konularının Uygulaması", **Sanat Eğitimi Sempozyumu** Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002-Ankara, 308.

ALAKUŞ, Ali Osman. "İlköğretim Okulları 6. Sınıf Resim-İş Dersi Öğretim Programındaki Grafik Tasarımı Konularının Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemiyle Ve Bu Yönteme Uygun Düzenlenmiş Bir Ortamda Uygulanması" Gazi Üniversitesi Gazim Eğitim Fakültesi **Doktora Tezi**. 2002 Ankara

ARTUT, Kazım. **Eğitim Fakülteleri Ve İlköğretim Öğretmenleri İçin Sanat Eğitimi Kuramları Ve Yöntemleri** , Anı yayıncılık, Ankara, 2002.

BALCI, Ali. **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik Ve İlkeler** , Pegem Yayıncılık, Ankara, 2001.

ÇELİKÖZ, Nadir. "Bir Meslek Olarak Öğretmenlik ve Etiği", **Öğretmenlik Mesleğine Giriş** (Edit: Çağatay Özdemir), Asil Yayıncılık, Birinci Baskı, Ankara: 2003.

ÇİFTÇİ, B. Sait. "İnsanı Keşfetmek İçin Öğretme Sanatı", **Yeni Eğitim Dergisi** Sayı:2, 25-26 ,Ankara, 2003.

ERBAY, Mutlu. **Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi**, Boğaziçi Üniversitesi Matbaası, İstanbul, 1997.

Fakülte-Okul İşbirliği Kılavuzu, YÖK/Dünya Bankası Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara, 1998.

FİDAN, Nurettin. **Eğitim Psikolojisi Okulda Öğrenme Ve Öğretme**, Alkım Yayınevi, Ankara,1996.

HESAPÇIOĞLU, Muhsin. **Öğretim İlke Ve Yöntemleri**, Beta Yayınları, İstanbul, 1989.

KARASAR, Niyazi. **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,2000.

KARASAR, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,2000.

KIRIŞOĞLU, Olcay Tekin. **Sanatta Eğitim Görmek Öğrenmek Yaratmak**, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2002.

KIRIŞOĞLU, Olcay Tekin, M. STOKROCKİ. **Ortaöğretim Sanat Öğretimi**, Öğretmen Eğitimi Dizisi, YÖK/ Dünya Bankası Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara,1997.

KÜÇÜKAHMET, Leyla. **Öğretim İlke Ve Yöntemleri**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2001.

MEB, **Milli Eğitim Sayısal Veriler**, MEB Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Ankara: 2003.

ÖZSOY, Vedat. **Görsel Sanatlar Eğitimi Resim-İş Eğitiminin Tarihsel Ve Düşünsel Temelleri**, Gündüz Eğitim Ve Yayıncılık, Ankara ,2003.

ÖZSOY, Vedat. "**İş Eğitimi İle İlgili Raporun Düşündürdükleri**", Eğitim 4:2 ,1993

SABAN, Ahmet. **Çoklu Zeka Teorisi Ve Eğitim**, Nobel yayın Dağıtım, Ankara,2001.

SABAN, Ahmet. **Öğrenme öğretme Süreci Teni Teori Ve Yaklaşımlar**, Nobel yayın Dağıtım, Ankara,2002.

SAN, İnci. **Sanat Eğitimi Kuramları**, Ütopya Yayınevi, İstanbul, 2003.

SENEMOĞLU, Nuray. **Gelişim Öğrenme Ve Öğretme Kuramdan Uygulamaya**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2003.

TAN, Şeref, Y. KAYABAŞI & A. ERDOĞAN. **Öğretimde Planlama Ve Değerlendirme**, Anı Yayıncılık, Ankara,2003.

ÜNVER, Erdem. **Sanat Eğitimi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,2002.

YILDIRIM, Ali&H. ŞİMŞEK. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2000.

YILMAZ, Hasan&Ali M. SÜNBÜL. **Öğretimde Planlama Ve Değerlendirme**, Micro Basın Yayın Dağıtım, Ankara,2003.

EKLER

1. Öğretmenler İçin Anket Formu
2. Valilik Makamı, Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Belgeleri
3. Çankaya, Yenimahalle, Etimesgut,Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri'nin İzin Belgeleri

Ek-1

Değerli Öğretmen Arkadaşım, bu anket **İlköğretim 2. Kademe Resim – İş Derslerinde Öğrenme – Öğretme Yaklaşımlarını Kullanmada Öğretmen Yeterliği** konulu bir araştırmada görüşlerinizden yararlanmak üzere hazırlanmıştır. Anket 3 bölümden ve 61 sorudan oluşmaktadır. İlgili olan seçeneklere (x) işaretlemeniz yeterli olacaktır. Eğer sizin görüşünüze uygun olmayan bir seçenek varsa, cevap seçenekleri arasında **(Başka)** seçeneği mevcuttur. Farklı görüşünüzü **"Başka"** seçeneğine yazmanız araştırma açısından yararlı olacaktır.

Bu çalışmada amaç karşılaştığınız sorunları tespit etmek, bunlara çözüm önerileri getirebilmektir. Soruları gerçekçi görüşleriniz ile cevaplamanız araştırmanın objektifliğini arttıracaktır.

Vereceğiniz cevaplar kesinlikle gizli tutulacak ve bu amaç dışında kullanılmayacaktır.

İlgi ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim – İş Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi **Serap TÜZÜN**

Tarih: .... / .... / .....

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Yaşınız

( ) a. 22 – 26 ( ) b. 27 – 32 ( ) c. 33 – 40
( ) d. 41 – 46 ( ) e. 46 ve üzeri

2. Cinsiyetiniz

( ) a. Bayan ( ) b. Bay

3. Görev yaptığınız okul (İl/İlçe):.....

4. Eğitim durumunuzu belirtiniz?

( ) a. Öğretmen Okulu
( ) b. Eğitim Enstitüsü
( ) c. Eğitim Fakültesi Resim- İş Öğretmenliği
( ) d. Güzel Sanatlar Fakültesi
( ) e. Başka (Lütfen belirtiniz).....

5. Öğretmenlik mesleğindeki hizmet sürenizi belirtiniz?

( ) a. 1 – 5 yıl ( ) b. 5 – 8 yıl ( ) c. 9 – 12 yıl
( ) d. 13 – 15 yıl ( ) e. 15 yıl ve daha fazlası

6. Mezuniyet alanınız aşağıdakilerden hangisidir?

A. Eğitim Fakültesi (Resim-İş Öğretmenliği)

( ) a. Resim ( ) b. Heykel ( ) c. Seramik
( ) d. Grafik ( ) e. Tekstil

B. Mesleki Eğitim Fakültesi

( ) a. Resim Öğretmenliği ( ) b. Seramik Öğretmenliği
( ) c. Grafik Öğretmenliği ( ) d. Heykel Öğretmenliği
( ) e. Tekstil Öğretmenliği
( ) f. Başka (Lütfen belirtiniz.).....

C. Güzel Sanatlar Fakültesi

( ) a. Resim ( ) b. Heykel ( ) c. Seramik
( ) d. Grafik ( ) e. İç Mimari

Cevabınız C ise,

7. *Almış olduğunuz pedagojik formasyonunuzu belirtiniz.*

( ) a. Eğitim sertifikası
( ) b. Eğitim derslerinden bazıları
( ) c. Yalnızca alan bilgisine yönelik bazı dersler ve uygulama
( ) d. Hiçbiri

8. Mezun olduğunuz okul 4 yıldan az ise lisans tamamlama yaptınız mı?

( ) a. Evet ( ) b. Hayır

9. Lisansüstü eğitiminiz (Yüksek Lisans, Doktora) var mı?

( ) a. Evet ( ) b. Hayır
( ) c. Başka (Lütfen belirtiniz) .....

10. (9. soruda cevabınız evet ise) Lisansüstü eğitiminizi hangi alanda yaptınız?

( ) a. Sanat Eğitimi ( ) b. Sanatta Yeterlilik
( ) c. Başka (Lütfen belirtiniz).....

11. Resim dersi dışında girdiğiniz dersler ,

( ) a. İş ve Teknik Eğitimi ( ) b. Ticaret
( ) c. Başka (Lütfen belirtiniz) .....

B.ÖĞRETMEN TUTUM ÖLÇEĞİ

A. Öğretmenin Genel Mesleki Yeterliği

Aşağıda verilen her cümleyi dikkatle okuyarak size uygun gelen seçeneklerden sadece birine (x) işaretini koyunuz.

		Kesinlikle Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kararsızım.	Katılmıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum.
1.	Öğrencilere karşı her zaman anlayışlı davrandığıma,					
2.	Mesleğimi severek yaptığıma,					
3.	Mesleğimle ilgili konularda duyarsız davrandığıma,					
4.	Mesleğimle ilgili gelişmeleri izleyebildiğime,					
5.	Mesleğimle ilgili seminer – sempozyum vs. gibi etkinlikleri takip edebildiğime,					
6.	Mesleğimle ilgili kararlarda tutarlılığımın yetersiz olduğuna,					
7.	Mesleğimle ilgili konularda objektif olduğuma,					
8.	Mesleki yeterliğim konusunda objektif olduğuma,					
9.	Ders öğretim yöntemimi dersin içeriğine göre biçimlendirebildiğime,					

B. Öğretmenin Öğrenciyi Yönlendirebilmesi İle İlgili Tutumların Ölçülmesi

Öğretmenin sınıf içindeki rolü ile ilgili olarak aşağıda verilen her cümleyi dikkatle okuyarak size uygun gelen seçeneklerden sadece birine (x) işaretini koyunuz.

		Kesinlikle Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kararsızım.	Katılmıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum.
1.	Öğretmenin sınıf içinde daha çok destekleyici ve yönlendirici olması gerekmektedir.					
2.	Resim – iş derslerinde öğrenci gerek duymasa da , öğretmen, rehberlik görevini üstlenmelidir.					
3.	Resim–iş derslerinde gereken sanatsal ortam hazırlanarak ve öğrencinin sonuca yönelik çalışmalara yönlendirilmesi hedeflenmelidir.					
4.	Resim – iş bir yaratma ve özgür ifade biçimidir. Resim – iş derslerinde öğrencinin kendi sorununu kendisinin çözmesi hedeflenmemelidir.					

C.Öğretmenin Resim – İş Derslerinde Kullandığı Öğretim Yöntem - Tekniklerine İlişkin Tutumları

Aşağıda verilen her cümleyi dikkatle okuyarak size uygun gelen seçeneklerden sadece birine (x) işaretini koyunuz.

		Kesinlikle Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kararsızım.	Katılmıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum.
1.	Öğrencilerime resim–iş derslerinde sınıf dışı öğretim yöntemlerinden müze, galeri vs gibi gezilerden faydalanmanın sanatsal gelişimlerine fayda sağlayacağına,					
2.	Sınıf dışı öğretim yöntemlerinin yapılan geziler sonrasında , görülen form ve nesnelerin öğrencilerin sanatsal yaratımlarında olumsuz etkisi olacağına,					
3.	Genellikle resim – iş derslerinde öykü – hikaye – anekdot gibi yöntemlerin kullanılmasının yaratıcılığın gelişmesinde önemli olduğuna,					
4.	Dersin konusuyla ilgili olmasa bile sanatsal gelişim açısından resim – iş dersleri süresince öğrencilere müzik dinletilmesi gerektiğine,					
5.	Resim – İş derslerinde sanatsal gelişim açısından müzik dinlemenin eğitimi olumsuz yönde etkilediğine,					
6.	Resim – İş derslerinde sanatsal gelişim açısından sanat eserleri üzerinde yapılacak analiz ve sentezleri uygulayabileceğime,					
7.	Resim–İş derslerinde oyunla eğitimin sanatsal gelişimi olumsuz etkileyebileceğine,					
8.	Resim – İş derslerinde özellikle teknik konuların öğretilmesinde " gösteri " yapılmasının sanatsal gelişime faydalı olabileceğine,					
9.	Resim – İş derslerinde öğrencilere çeşitli kitaplardan, materyallerden, Tv, film yada sanatçının atölyesinden, çalışma odalarından edinilen izlenimlerin sanatsal gelişimlerine olumsuz yönde etki edeceğine,					

C. ÖĞRETMENİN KONU ALANI VE ALAN EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN ÖLÇÜLMESİ

1- Resim İş Dersi Konu Alan Bilgisine Göre Öğretmenin Görüşlerinin Ölçülmesi

1. Aşağıdakilerden size uygun olanını seçiniz.
   a. Resim-İş derslerinde programın ön gördüğü konulara ve çalışmalara yönelik program yaparım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   b. Her Eğitim – Öğretim döneminde farklı yıllık ve günlük plan yaparım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   c. Sanat eğitimindeki gelişmelere göre öğretim etkinliğini gözden geçiririm, gerekiyorsa plan yaparım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   d. Resim - İş derslerinde planlı olmak şart değildir. Öğrencinin ihtiyaçlarına göre planlarım değişebilir. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
2. Resim – İş derslerinde öğrenciler genellikle ;
   a.Benim belirlediğim içerik doğrultusunda uygulama yaparlar. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   b.Uygulama konusuna ders esnasında birlikte karar veririz. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   c. Uygulama konusunu öğrenciler kendi istekleri doğrultusunda seçerler. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   d. Belirlenen eğitim programı konusu doğrultusunda uygulama yapılır. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
3. Resim – İş dersi süresince dersinizin % kaçını anlatım yöntemiyle yapıyorsunuz?
   ( ) a. % 10' unu ( ) b. % 20'sini ( ) c. % 30' unu ( ) d. % 40'ını
   ( ) e. Başka (Lütfen belirtiniz.) .....
4. Bir uygulama süresi Resim – İş derslerinin % kaçını kapsıyor ?
   ( ) a. % 20'sini ( ) b. %30' unu ( ) c. % 40'ını ( ) d. % 50' sini
   ( ) e. Başka (Lütfen belirtiniz.) .....
5. Resim – İş derslerinde;
   a. Anlaşılır açıklamalar yaparım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   b. Ses tonumu etkili bir biçimde kullanırım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   c. Öğrencinin derse katılımını sağlamak için öğretmen – öğrenci , öğrenci – öğretmen, öğrenci – öğrenci arasındaki bire bir iletişimi etkin kılarım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
   d. Sözel ve beden dilini kullanarak anlatım yaparım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
6. İşlediğiniz konular 6,7,8' inci sınıf Resim – İş dersi amaçlarına uygun mudur?
   ( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır
7. Resim – İş derslerinde öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre (hızlı – yavaş öğrenme v.b.) öğrenme – öğretme ortamını düzenlemek gerekli midir ?
   ( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır
8. Resim – İş dersleri için hazırlanan M.E.B programında genel olarak 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin gereksinimlerini temel alan bir yaklaşımın benimsendiği söylenebilir mi ?
   ( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır
9. Uyguladığınız yıllık ders planı 6,7,8. sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi konusunda gereksinimleri karşılamada yeterli midir?
   ( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır
10. M. E .B programına göre Sanat Eğitimi programları düzenlenirken 6, 7, 8.sınıflar için , sanat eğitimiyle ilgili amaçlar ayrıntılı bir biçimde saptanmış mıdır?
    ( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır
11. Resim – İş derslerinde 6, 7, 8. sınıflar için belirlediğiniz içerik, belirlenen amaçları gerçekleştirebilecek şekilde düzenlenmiş midir?
    ( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır
12. Resim – İş derslerinde içeriğin gerektirdiği canlı – cansız kaynaklar (araç -gereçleri) belirliyor musunuz?
    ( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır

13. Ders içeriğinize uygun kaynakları (araç – gereç) bulmak ve kullanmakta sıkıntı çekiyor musunuz ?
( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır
14. Derslik, atölye veya sanat odasının fiziksel koşulları belirlediğimiz araç – gereçlerin kullanımına uygun mudur ?
( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b.Hayır
15. Resim – İş derslerini işlerken Çağdaş Eğitim Teknolojilerinden faydalanabiliyor musunuz?
a.Görsel araçlar (Tıpkı basım, fotoğraf, slayt, tepegöz, film şeridi vb.) ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
b.İşitsel araçlar (Radyo, teyp, plak v. b.) ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
c.Görsel – İşitsel araçlar (Televizyon, film video v.b.) ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
d. Program öğretim araçları (Bilgisayar v. b.) ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
e. Sanat atölyesinde kullanılan araç ve gereçler ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
16. Derslerinizde Çağdaş Eğitim Teknolojilerinden faydalanmama sebebiniz sizce nedir?
a. Derslerde araç-gereç kullanmayı zaman kaybı olarak görüyorum. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
b. Derslerde araç – gereç kullanmayı istiyor, ancak bunu çeşitli nedenlerle ihmal ediyorum. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
c. Okul idaresi dersler için gerekli araç-gereç alımına gitmemektedir. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
d. Derslerimde ne tip araç -gereç kullanılabileceğine ilişkin yeterli bilgi ve deneyime sahip değilim. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
17. Ders yılı başında Resim – İş derslerinde işlenecek konuyla ilgili olarak ;
a. Sınıflara konu başlıklarını veririm. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
b. Neler anlatacağım konusunda sözel bilgi veririm. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
c. Her hafta bir sonraki haftanın konusunu veririm. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
18. Resim – İş derslerinde ;
a. Uygun araç ve gereçlerden faydalanma imkanlarımız var. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
b. Uygun fiziksel ortam sağlanabiliyor. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
c. Derslerde öğrenci katılımını sağlayacak etkinlikler düzenliyorum. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
d. Amaca uygun planlamayı yapıp uygulama yaptırma imkanına sahibiz. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
e. Uygulama yaptırmak için gerekli ortama, araç ve gereçlere sahip değiliz. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
19. Resim – İş derslerinde öğrencinin derse katılımını sağlamak için nasıl bir yol izlersiniz?
a. Konuyu ilgi çekici hale getirecek biçimde araç – gereç hazırlarım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
b. Öğrencileri derse ve konuya güdülerim . ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
c. Öğrencilerin tamamının derse katılması gerekmez. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
d. Dersi deneyimlerim doğrultusunda anlatırım. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır

2-Resim İş Dersi Öğretmenlik Meslek Bilgisinin Ölçülmesi

20, 21, 22, 23. sorularda birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

20. Resim – İş derslerinde öğretim yöntemini belirlerken daha çok aşağıdakilerden hangilerine dikkat edersiniz?
( ) a. Konunun içeriğine ( ) b. Malzemeye ( ) c. Öğrenci seviyesine
( ) d. Sınıf mevcuduna ( ) e. Öğrencinin ihtiyaçlarına ( ) f. Konuya süresine
( ) g. Başka (Lütfen belirtiniz.).....
21. Resim – İş derslerinde kullanılacak malzemeyi seçerken aşağıdakilerden hangilerine dikkat edersiniz?
( ) a. Maliyetine ( ) b. Yaşa ve seviyeye ( ) c. Güvenliğe

( ) d. Dersin amaçlarına uygunluğuna ( ) e. İhtiyaca ve kullanılabilirliğine
( ) f. Başka (Lütfen belirtiniz.) .....

22. Resim – İş derslerinde uygulama yaptırırken genellikle aşağıdaki malzemelerden hangilerini kullanırsınız ?
( ) a. Sulu boya ( ) b. Pastel ( ) c. Yağlı boya
( ) d. Kil ( ) e. Atık malzemeler ( ) f. Karakalem
( ) g. Başka (Lütfen belirtiniz.).....

23. Resim – İş derslerinde uygulama yaptırırken öğrencilere ;
( ) a. Müzik dinletirim. ( ) b. Oyun oynatırım.
( ) c. Hikaye anlatırım. ( ) d. Sadece uygulama yaptırırım.
( ) e. Başka (Lütfen belirtiniz.).....

24. Her dönem başında, öğrencilerin Sanat Eğitimi için gerekli olan ön bilgilere sahip olup olmadıklarını belirlemek sizce gerekli midir?
( ) a. Evet ( ) c. Kısmen ( ) b. Hayır

25. Öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları için, konuyu onlara tekrarlatmak ve soruların çözümü doğrultusunda , öğrencilerin konuya yönelik önerilerini almak sizce öğrenme açısından önemli midir?
( ) a. Evet ( ) c. K ısmen ( ) b. Hayır

26. Aşağıdaki seçeneklerin Resim – İş derslerinde kullandığınız öğrenme – öğretme yöntemi veya yöntemlerini tanımlar mı?
a. Ünlü sanatçıların eserlerinden faydalanarak kopya yaptırma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
b. Müze, sergi veya sanatçı atölyelerini ziyaret etme. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
c. Öğrencinin sevdiği, bildiği konulara yönelik çalışmalar yaptırma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
d. Her öğrenciye uygun olan çalışmayı tespit ederek o konulara yönelik uygulama yaptırma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
e. Konuya yönelik semboller üzerinde uygulamalar yaptırma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
f. Benzer ve farklı uygulamalar arasında incelenecek konuları belirleyerek öğrencilerle tartışarak plan yapma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
g. Kuramsal bilgilere yoğunlaşarak birden fazla konu üzerinde incelemeler yaptırma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
h. Proje çalışmaları yaptırarak , sonuçları hakkında tartışma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
j. Öğrencinin yaratıcılığını engellememek için o konuda serbest bırakma. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır

27. Sorulan sorulara doğru yanıtlar veren öğrencilere nasıl davranırsınız ?
a. Övgü sözleriyle ödüllendiririm. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
b. Gülümseyerek doğru olduğunu belirtirim. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
c. Hiçbir tepkide bulunmam. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır
d. Öğrencileri ödüllendirmenin onları şımartacağını düşünürüm. ( ) a. Evet ( ) b. Kısmen ( ) c. Hayır

28. Resim – İş derslerinin etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için öğrenme – öğretme süreçlerinde gerçekleştirilebilecek uygulamaların en iyi şekilde yapılabilmesine ilişkin açıklamakta yarar gördüğünüz başka görüş, eleştiri, öneri ve istekleriniz varsa lütfen burada kısaca belirtiniz. Teşekkür ederim.

.....
.....
.....

EK – 2

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

BÖLÜM : Kültür
SAYI : B.08.4.MEM.4.06.00.11-070/ 467
KONU : Anket.

17.02.2004

VALİLİK MAKAMINA
ANKARA

İLGİ: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 12/02/2004 tarih ve 1177 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Serap TÜZÜN'ün, "İlköğretim 2. Kademe Resim-İş Derslerinde Öğrenme-Öğretmen Yaklaşımlarını Kullanmada Öğretmen Yeterliliği" konulu tezi ile ilgili anketi ekteki listede isimleri belirtilen ilimize bağlı okullarda uygulayabilmesi için ilgi yazı ile izin istenmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında uygulanan Devlet Memurları Kılık Kıyafet Yönetmeliği ve okullarda uyulması gereken usul ve esaslara özen gösterilmesi, 2003-2004 öğretim yılında olması kaydıyla söz konusu istek Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde,olurlarınıza arz ederim.

Erol ORTAKAYA
Müdür a.
Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
16.../02/2004
Hakkı LOĞOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

DANIŞMA
444 0 632
HATTI

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Kültür Bölümü
TEL: (0 312) 212 46 42 - 413 37 04 - 212 66 40 184
FAX: (0 312) 212 78 20

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

.ÜM: Kültür
T : B.08.4.MEM.4.06.00.11.070/ 485 / 1649- 18.02.2004.
NU : Anket

SİNCAN KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı ek Lisans programı öğrencisi Serap TÜZÜN'ün tezi ile ilgili anketini ilçenize bağlı ekli listede eri belirtilen okullarda uygulamasına ilişkin Valilik Makamından alınan 17/02/2004 tarih ve 467 sayılı olur ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Erol ORTAKAYA
Vali a.
Milli Eğitim Müdür
Yardımcısı

ER:
1- (Valilik Oluru)
2- Okul Listesi (3 Sayfa)
3- Anket (6 Sayfa)

ITIM:
ği :
ıya, Sincan, Etimesgut ve Yenimahalle Kaym.

19. 2. 2004
5527
Kultan-1326

23.2

Anket örnekleri ilgili tarafından eklenecektir.

T. C.
SİNCAN KAYMAKAMLIĞI
Bü
19 ŞUBAT 2004
S. 7211
M. E. Müd.
Kaymakam

NISMA 0 632 EĞİTİME %100

Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü (Kültür Bölümü)

36 OKUL

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

ÖLÜM: Kültür
AYI : B.08.4.MEM.4.06.00.11.070/ 485 / 1649- 18.02.2004.
ONU : Anket

G.ANKAYA KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı ksek Lisans programı öğrencisi Serap TÜZÜN'ün tezi ile ilgili anketini ilçenize bağlı ekli listede nleri belirtilen okullarda uygulamasına ilişkin Valilik Makamından alınan 17/02/2004 tarih ve)/467 sayılı olur ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Erol ORTAKAYA
Vali a.
Milli Eğitim Müdür
Yardımcısı

LER:
:1- (Valilik Oluru)
2- Okul Listesi (3 Sayfa)
3- Anket (6 Sayfa)

ĞITIM:
eği :
kaya, Sincan, Etimesgut ve Yenimahalle Kaym.

T: Anket örnekleri ilgili tarafından eklenecektir.

5503
19 ŞUBAT 2004

ANIŞMA
14 0 632

EĞİTİME %100

Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü (Kültür Bölümü)
Tel: 0 (312) 212 46 42 - 212 66 40/184 Faks: 0 (312) 212 79 20

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

ÖLÜM: Kültür
.YI : B.08.4.MEM.4.06.00.11.070/ 485 / 1649. 18.02.2004.
)NU : Anket

Etimesgut KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı ksek Lisans programı öğrencisi Serap TÜZÜN'ün tezi ile ilgili anketini ilçenize bağlı ekli listede nleri belirtilen okullarda uygulamasına ilişkin Valilik Makamından alınan 17/02/2004 tarih ve)/467 sayılı olur ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
19.02.2004.
Kaymakam

Erol ORTAKAYA
Vali a.
Milli Eğitim Müdür
Yardımcısı

LER:
:1- (Valilik Oluru)
2- Okul Listesi (3 Sayfa)
3- Anket (6 Sayfa)

ĞITIM:
eği :
ıkaya, Sincan, Etimesgut ve Yenimahalle Kaym.

T: Anket örnekleri ilgili tarafından eklenecektir.

ANISMA 44 0 632 EĞİTİME %100

K – 3

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Çankaya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

24 ŞUBAT 2004

M : KÜLTÜR
: 070/
: Anket 9516

36 OKUL MÜDÜRLÜĞÜNE

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Lisans Programı Öğrencisi Serap TÜZÜN'ün tezi ile ilgili anketini ek listede isimleri ı okullarda uygulamasına ilişkin 17.02.2004 tarih ve 070/467 sayılı Valilik Oluru ekte lmiştir.

Valilik Oluru gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

alilik Oluru
iste

Yaşar KOÇAK
Müdür a.
Şube Müdürü

)04 Memur : S.TEKİN
)04 Şef : Ö.MUTLU

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Yenimahalle İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü

M: Kültür
: B.08.4.MEM.4.06.08.05.11.070/ 4019
: Anket

23 Şubat 2004

İLGİLİ OKUL MÜDÜRLÜKLERİNE

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Lisans programı öğrencisi Serap TÜZÜN'ün tezi ile ilgili anketini ek liste isimleri belirtilen okullarında uygulamasına ilişkin Valilik Makamından alınan 17.02.2004 tarih ve 467 sayılı ikte gönderilmiştir.

Valilik oluru gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

alilik Oluru

Yunus ERDOĞAN
Müdür a.
Şube Müdürü

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Etimesgut İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

M :Kültür
: 02-070/385
I : Anket

23.02.2004

EK LİSTEDEKİ OKUL MÜDÜRLÜKLERİNE

nkara Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğünün 18.02.2004 tarih ve 485/1649 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı k Lisans programı öğrencisi Serap TÜZÜN'ün tezi ile anketini okullarınızda yapabilmesine ilgi yazı ekinde alınan 17.02.2004 tarih ve 467 sayılı Valilik Oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dursun YILMAZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü a.
Şube Müdürü

Olur
Liste

M.AKCA
H.UZUNOK

T.C
SİNCAN KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.06.07.11.000/ 725 24..../02/2004
KONU : Anket

Ek listede adı geçen okul..MÜDÜRLÜĞÜNE
SİNCAN

İLGİ : Ankara Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğünün 18.02.2004 tarih ve 485/1649 sayılı Yazısı.

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı, Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Serap TÜZÜN' ün tezi ile ilgili ekli listede isimleri belirtilen okullarda uygulamasına ilişkin 17.02.2004 tarih ve 070/467 sayılı Valilik Oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Perihan ÖZPINAR
Şube Müdürü

EK-1 Valilik Oluru
EK-2 Okul Listesi